

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ด้วยระเบียบวิธีการวิจัย แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเชิงเอกสารที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และค้นคว้า วิเคราะห์จากเอกสารทั้งในและต่างประเทศตามขอบเขตของงานวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการวิจัยโดยการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญทางด้านปรัชญาจำนวน 5 ท่าน เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ตอนที่ 3 การประมวลผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 4 การแจกแจงข้อมูลการวิเคราะห์

ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์แนวการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่

การศึกษาเอกสารอย่างพิถีพิถันทั้งในและต่างประเทศเพื่อความเข้าใจในทฤษฎีตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่แล้วทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในประเด็นดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายการศึกษา

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar, <http://gurukul.edu/nhe/what.html>) ได้ชี้ให้เห็นว่า "Neo-Humanism เป็นแนวจริยธรรมใหม่เพื่อสหัสวรรษใหม่ เป็นโลกกว้างแห่งการเรียนรู้ของมวลมนุษย์เพื่อศึกษาว่า อะไรคือความเป็นอยู่ของมนุษยชาติ โดยการส่งเสริมให้ตระหนักในเนื้อหาที่มุ่งเน้นความเข้าใจในเรื่องของความสัมพันธ์ของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล แนวคิด Neo-Humanism เป็นแนวคิดที่มุ่งเชิญชวนเพื่อให้มนุษย์เข้าไปสู่ความลึกลับ ความพิศวงของชีวิต Neo-Humanism เป็นปรัชญาในรูปแบบที่ก่อให้เกิดการพลิกผันขนานใหญ่ในเรื่องของจิตใจเนื่องจากเดิมการอธิบายในกลุ่มปรัชญามนุษยนิยมเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ถูกจำกัดในความเป็นมนุษย์ด้วยตนเองเท่านั้น การอธิบายดังกล่าวยังไม่เป็นที่พอเพียง เพราะไม่สามารถที่จะให้คำตอบในเรื่องการพัฒนาสังคมของมนุษย์อย่างสมบูรณ์ได้เนื่องจากยังมีคำถามที่ว่าทำไมความรักและความเมตตากับการพัฒนาจิตใจจึงถูกจำกัดในความเป็นมนุษย์ด้วยตนเองเท่านั้น ทำไมไม่รวมถึงสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่น ชีวิตสัตว์ ชีวิตของพืชและสิ่งไม่มีชีวิต ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

ทั้งสิ้น ข้อคำถามเหล่านี้จึงก่อให้เกิดการหยาบยกประเด็นขึ้นมาเพื่อการอภิปรายใหม่ นำไปสู่ มนุษยนิยมแนวใหม่ เพื่อให้มนุษย์ได้เข้าใจธรรมชาติอันจะมุ่งไปสู่การเห็นความสำคัญของทุกสรรพสิ่งรวมทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตในโลกในจักรวาล"

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มีวิวัฒนาการมาจากกลุ่มปรัชญามนุษยนิยมเดิมเห็นความสำคัญของมนุษย์ที่สมบูรณ์คือการเห็นคุณค่าของมนุษย์ด้วยกันเองเท่านั้น จึงได้ก่อกำเนิดแนวคิดใหม่นี้ขึ้นมาวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจให้เกิดความรักความเมตตาโดยไม่ยึดเฉพาะในความเป็นมนุษย์ด้วยกันเองเท่านั้น แต่ได้รวมไปถึงการเห็นความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่รอบ ๆ เป็นปรัชญาที่มุ่งสอนความรักให้เกิดขึ้นภายในจิตใจฝังอยู่ในจิตวิญญาณของทุกๆ คน ซึ่งหมายถึงการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ มีความสำคัญผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เน้นการแสดงออกในด้านของความรักความเมตตาด้วยจิตวิญญาณ ไม่ใช่เป็นการแกล้งทำ ปรัชญานี้เห็นว่าเมื่อจิตใจได้รับการพัฒนาจนความรักความเมตตาคือเป็นรูปร่างหมายถึงความรักความเมตตาเกิดขึ้นในจิตวิญญาณของบุคคลนั้น ก็จะมีการหยั่งรู้เมื่อมีการหยั่งรู้ก็จะเกิดการเพ่งพิจารณาหยั่งรู้ถึงตัวเอง หยั่งรู้สังคม สิ่งแวดล้อม และจะนำไปสู่การปฏิบัติต่อทุกสรรพสิ่งด้วยความรักความเมตตา ซึ่งไม่จำกัดเพียงแค่การปฏิบัติต่อมวลมนุษย์ด้วยกันเองเท่านั้น แต่ยังได้รวมถึงสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตอื่น ๆ ไม่เว้นแม้แต่อนุที่เล็กที่สุดของสสารให้อยู่ในขอบเขตของการให้ความสำคัญในหลักปรัชญาด้วย

ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เป็นปรัชญาที่มองกว้างครอบคลุมไม่จำเพาะเจาะจงในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เล็งเห็นความสำคัญของทุกสิ่งอย่างที่อยู่โดยรวมล้วนมีความเกี่ยวข้องกัน ล้วนมีความสำคัญซึ่งกันและกันสามารถเอื้ออำนวยและให้ประโยชน์แก่กันได้

จุดมุ่งหมายทางการศึกษา จึงเป็นไปเพื่อการพัฒนาจิตใจให้ก่อกำเนิดความรักความเมตตาและแผ่ขยายออกสู่ทุกสรรพสิ่งด้วยจิตวิญญาณจริง ๆ ไม่ใช่การแกล้งทำหรือการหลอกลวงมองเห็นสิ่งต่าง ๆ มีความผสมผสานกลมกลืนกันอย่างลงตัว ทุกสิ่งล้วนมีความสัมพันธ์และต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://qurukul.edu/nhe/trans.html>) ได้กล่าวไว้ว่า "การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ทำให้เกิดแนวคิดมากมายหลากหลาย ระบบการศึกษาดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในการจัดโครงสร้างหลักสูตรในโรงเรียน การศึกษา

พยายามที่จะให้เด็กได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับวิถีทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองและเป็นการวัดระดับความรู้ของผู้เรียน ระบบการศึกษาสมัยใหม่พบว่าผู้เรียนสามารถค้นหาและสร้างวินัย ความศรัทธา ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเจตคติทั้งหมดทั้งหมดจะช่วยให้เข้าใจ รู้จักเลือก มองโลกในแง่ดี และมีความกล้าในการตัดสินใจ

จากข้อความข้างต้นชี้ให้เห็นว่า “การศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต” ประเด็นนี้วิเคราะห์จากข้อความที่ว่า “การศึกษาพยายามที่จะให้เด็กได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม” เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นหาทางเลือกในสิ่งที่ตนเองชอบและมีความถนัดซึ่งเป็นการผนวกในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ด้วยเช่นกัน

อีกข้อความหนึ่งที่กล่าวว่า “...ระบบการศึกษาสมัยใหม่พบว่าผู้เรียนสามารถค้นหาและสร้างวินัย ความศรัทธา ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง...” วิเคราะห์ได้ว่าการเรียนรู้จะประสบผลสัมฤทธิ์ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความศรัทธาในสิ่งที่เรียนและมีความศรัทธาในตัวผู้สอนดังนั้นระบบการศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการเลือกในสิ่งที่ตนเองสนใจแต่อยู่ในความดูแล การแนะนำชี้แนะของผู้สอนและเกี่ยวข้องกันอีกก็คือครูผู้สอนที่จะมีทำหน้าที่บทบาทนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประพฤติตนให้เด็กนักเรียนเกิดความศรัทธาด้วยเช่นกัน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เห็นว่าแท้จริงแล้วมนุษย์ทุกคนล้วนมีความรัก มีความเมตตา และมีความสามารถที่ยิ่งใหญ่แฝงเร้นอยู่ภายใน แต่สิ่งที่เห็นอยู่ในปัจจุบันพบว่า ในสังคมมนุษย์มีจิตใจหยาบกระด้างขึ้น โหดร้ายมากขึ้น และชอบที่จะสร้างปัญหาต่าง ๆ ในโลกมากขึ้น เช่น การชมเชยรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า การก่อสงคราม ฯลฯ ก็เนื่องมาจากมนุษย์รู้จักตนเองน้อยเกินไป (วิล โองค่อนันต์คุณ , 2532) จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส จึงมีอุดมคติที่ว่าจะมุ่งมั่นเพื่อการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อการหลุดพ้นส่วนตน (นิพพาน) และเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดั่งงามส่วนรวม

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เน้นว่าสรรพสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโลก ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนมนุษย์ต่างชาติ ภาษา ศิวพรรณ ศาสนา ตลอดจนถึงบรรดาสัตว์พืช หรือแม้แต่วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ล้วนเป็นพี่น้องร่วมครอบครัว ร่วมจักรวาล เดียวกัน ทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลมีจุดเริ่มมาจากสิ่งเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เป้าหมายประการหนึ่งของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ก็คือ การที่จะฝึกตนให้มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวสากล นี้ด้วยความรักและเมตตาอันบริสุทธิ์ ให้ได้ เพื่อว่าชีวิตของมนุษย์ทั้งส่วนปัจเจกชน และทั้งส่วนสังคม จะมีปัญหาน้อยที่สุด ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การถ่ายทอดความรู้สึกที่สวຍงาม เต็มไป

ด้วยความรัก ความเมตตา ที่ยิ่งใหญ่มาสู่วิธีการดำเนินชีวิตโดยทั่ว ๆ อวดุดิกะ อนันตคามิตรา อาชาเรย อ่างโน วิไล องค์อนันต์คุณ , 2532 และ ศตพร วิไลรัตน์ , 2532)

เป้าหมายของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ในการพัฒนามนุษย์และสังคม คือ การพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และการถ่ายทอดความรู้สึกที่ดี เต็มไปด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มาสู่วิธีการดำเนินชีวิต เพื่อการสร้างสรรค์ สังคมที่ดั่งามส่วนรวมต่อไป ซึ่งประเด็นเหล่านี้ สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนามนุษย์ตามแนวการศึกษาเนโอฮิวแมนนิส ได้แก่

1. การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง (Physically Fit)

2. มีจิตใจมั่นคง (Mentally Strong)

2.1 ควบคุมความคิดตนเองได้ทั้งด้านจริยธรรม การมีระเบียบวินัย

2.2 มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์

3. พัฒนาจิตใจขั้นสูงสุด (Spiritual Elevated) มีความรักความเมตตา หรือความรักไร้จำแนก คือความรักอันเป็นสากล (Universal love)

4. มีความรู้ทางด้านวิชาชีพ วิชาการ (Academic Knowledge)

การพัฒนามนุษย์ต้องการพัฒนาให้ถึงเป้าหมายทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาจิตใจให้มีความรักความเมตตา หรือ ความรักไร้จำแนกนั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะถ้ามนุษย์มีการพัฒนาร่างกายให้สวยงามแข็งแรง มีความคิดจินตนาการ มีวิชาชีพเลี้ยงตนเอง แต่ไม่มีจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความรักความเมตตาแล้ว ความสงบสุขในโลกก็ยังไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน (ศตพร วิไลรัตน์, 2532)

เป้าหมายของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ไม่ใช่เป็นการวิเคราะห์ปัญหาของโลกที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่มีเป้าหมายคือ การแก้ไขปัญหาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมี 3 ขั้นตอน คือ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล , 2532)

ขั้นที่ 1 การพัฒนาความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจของตนเอง

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีความเชื่อเกี่ยวกับมนุษย์ว่า มนุษย์ทุกคนเกิดขึ้นมาพร้อมกับจิตใจที่บริสุทธิ์ ปราศจากความรู้สึกด้านลบต่าง ๆ เช่น ความแบ่งแยก ความเกลียด ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความโลภ ความโกรธ ความหยิ่งทรนงในตนเอง ความรู้สึกเห็นตนเองไร้คุณค่า

ฯลฯ ความรู้สึกด้านลบต่าง ๆ เหล่านี้เกิดเนื่องจากการถูกอบรมลั้งสอน (Condition) ที่ไม่ถูกต้อง มาตั้งแต่เด็ก

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา มนุษย์ถูกแนวคิดวัตถุนิยมยึดครองจิตใจโดย ให้ความสำคัญแก่วัตถุ ที่ปรากฏให้เห็นอยู่ภายนอก ทำให้มนุษย์เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกันเพื่อจะยึดครองวัตถุในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ที่ดิน วัตถุดิบทรัพย์สิน อารูธ ฯลฯ และในที่สุดก็ทำลายล้างกันเอง ดังนั้น สิ่งในโลกต้องการมากที่สุดในปัจจุบันคือ แนวคิดที่เหมาะสมที่จะหลีกเลี่ยงการเอาตัวเอาเปรียบทางวัตถุ การทำลายล้างกัน เป็นแนวคิดที่จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลมีการดำรงชีวิตอย่างกลมกลืน และมีความสุข

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มีความเชื่อพื้นฐานว่า "ทุกสรรพสิ่งในจักรวาลมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน" ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์และมีการ ดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้งกันไปตามกฎของธรรมชาติ มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีการพัฒนาสูงสุด มนุษย์เราจึงไม่เพียงแต่จะต้องมีบทบาทในการยอมรับและคุ้มครองถึงสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและภาคภูมิ มนุษย์จึงมีหน้าที่โดยตรงในการให้บริการความต้องการสรรพสิ่งแก่สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย เช่น ความต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย การมีสุขภาพที่ดีและการพัฒนาทางด้านจิตใจ เพื่อชีวิตทั้งหลายเหล่านั้นจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นทรัพยากรที่มีค่าของโลก

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดของสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงตนเอง โดยต้องเปลี่ยนแปลงจิตใจของตนเองให้หลุดพ้นจากความรู้สึกผูกพันแบบต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเห็นแก่ตัวและพวกพ้องโดยไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเปลี่ยนแปลงให้จิตใจเรากว้างขวางขึ้น มองถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล รู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของทุกสรรพสิ่งในจักรวาลมากยิ่งขึ้น

วิธีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตใจตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มีพื้นฐานอยู่บนหลักของโยคะ ศาสตร์ (โยคะ แปลว่า Union หรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน) ที่มาแต่โบราณ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาร่างกายและจิตใจของเราที่เกิดจากการอบรมลั้งสอน (Condition) ไปสู่จิตเดิมแท้ เป็นการชำระล้างจิตใจที่เต็มไปด้วยความรู้สึกในทางลบให้ค่อย ๆ หดไป เป็นจิตเดิมแท้ที่มีแต่ความรักความเมตตา ที่ยิ่งใหญ่ให้แก่สรรพสิ่ง เพราะตระหนักถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล ทุกสิ่งทุกอย่างมีจุดเริ่มต้นที่จุดเดียวกัน ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของ

จักรวาลได้ ผู้นั้นจะตระหนักถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล เกิด
สภาวะไร้อัตตา จะบังเกิดความรักความเมตตาที่สูงสุด (Universal Love)

กระบวนการที่จะรู้สึกได้ถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของทุกสรรพสิ่งในจักรวาลนี้เรียก
ว่า "Proto- Psycho- Spiritual" ซึ่งใช้หลักการพัฒนาทางจิต ที่ว่า "เราเป็นอย่างไรที่เราคิด" หรือ
"จิตใจของเราจะเปลี่ยนไปตามสิ่งที่เราคิด" เป็นการบริหารจิตใจด้วยการทำสมาธิ (Meditation)
ด้วยการสร้างภาพและภาวนาคำบางคำที่มีความหมายเกี่ยวกับจุดศูนย์กลางของจักรวาล จิตใจ
ของบุคคลนั้นจะเกิดความเมตตากรุณาที่แผ่กว้างต่อทุกสรรพสิ่ง บุคคลที่มีสมาธิอยู่เสมอมจะพบว่า
ความรู้สึกรักก็เกิด การมองโลกมองชีวิตของเขาจะเปลี่ยนไป ความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นในจิตใจจะ
ค่อย ๆ หายไป ความสงบสุขอย่างลึกซึ้งจะเริ่มขึ้นเรื่อย ๆ ปัญญาที่ละเอียดอ่อนจะเกิดขึ้น ทำให้
สามารถเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นได้มากขึ้น

เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์ของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
นอกจากจะพัฒนาทางด้านจิตใจ โดยการทำสมาธิแล้ว ร่างกายก็ต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูก
ต้องด้วย เริ่มต้นด้วยการปรับปรุงเซลล์ทุกเซลล์ของร่างกาย โดยการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง
และออกกำลังกายด้วย อาสนะ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงไปยังต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ที่ควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ
ของคนเรา

การพัฒนาร่างกาย และจิตใจของคนเรา ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนี้ ถ้าบุคคลใดปฏิบัติ
ได้อย่างถูกต้องยอม ไม่สามารถคิดถึงเรื่องที่จะก่ออันตรายต่อผู้อื่นเลยแม้แต่น้อย ความคิดความรู
สึกของบุคคลเหล่านี้ จะมีเพียงแต่การอยู่ดีกินดีมีสุขของทุกสรรพสิ่งในจักรวาลเท่านั้น

ขั้นที่ 2 กลุ่มพลังแห่งความรัก

การทำสมาธิอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจที่ละเอียดอ่อนขึ้น มองเห็นความ
บริสุทธิ์ดีงามที่มีอยู่ในจิตใจของตัวเอง และทุกสรรพสิ่งมากขึ้น การเข้าร่วมกลุ่มกันของผู้ที่มีจิตใจ
บริสุทธิ์ดีงามเหล่านี้ จะทำให้เกิดการรวมพลังแห่งความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มหาศาล พลัง
จิตที่งดงามที่เกิดขึ้นและรวมตัวกันเข้าเป็นพลังอันยิ่งใหญ่แบ่งกระจาย ไปยังทุก ๆ ส่วนของ
จักรวาล พลังแห่งความชั่วร้ายต่าง ๆ (พลังแห่งความเกลียด ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความ
แบ่งแยก ฯลฯ) จะค่อย ๆ อ่อนกำลังลง จางหายไปและพลังแห่งความรักเมตตาที่มีอยู่ในจิตใจ

ของคนทุกคน จะเป็นเครื่องผลักดันให้มวลมนุษยชาติและทุกสรรพสิ่งในจักรวาล ก้าวไปสู่ความสงบสุขและสันติภาพภายในเวลาอันรวดเร็ว

ขั้นที่ 3 การสร้างสรรค์สังคมใหม่ด้วยความรักและความเมตตา

หลังจากพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และมีการรวมตัวของบุคคลเหล่านี้ กลุ่มบุคคลนี้ เป็นผู้ซึ่งมีจิตใจเต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตาจะเริ่มบทบาทการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมในโลก พวกเขาจะไม่ละทิ้งโลก ละทิ้งสังคม เขาจะดำเนินชีวิตเหมือนคนปกติ คนธรรมดาทั่ว ๆ ไป สิ่งเดียวที่อาจแตกต่างจากคนทั่ว ๆ ไป ก็คือ ความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ที่มีอยู่ในจิตใจของพวกเขาตลอดเวลานั่นเอง การดำเนินชีวิตของพวกเขาจะเป็นตัวอย่างที่ดีของบุคคลทั่วไป และแสดงให้เห็นแก่คนทั่วไปเห็นว่า ภาระที่สำคัญที่สุดของพวกเขา(ซึ่งควรเป็นหน้าที่ของคนทุกคน) ได้แก่ ภาระผูกพันในการสร้างความอยู่ดีมีสุขของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล เมื่อแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสได้แพร่กระจายและถูกนำไปปฏิบัติในที่ต่าง ๆ มากขึ้น จะทำให้สังคมมีความสงบ สันติ สวยงามขึ้น ทำให้ชีวิตของแต่ละบุคคลดำเนินไปในทิศทางเดียวกับชีวิตของคนส่วนรวม และทำให้โลกนี้กลายเป็นสถานที่ที่น่ารื่นรมย์ สภาวะเช่นนี้เป็นสภาวะที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของทุกชีวิต สังคมในอุดมคติ ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มิใช่แต่เพียงนำมาซึ่งความสงบสุขแก่มวลมนุษยชาติเท่านั้น แต่หมายรวมไปถึงกลุ่มสัตว์และพืชทั้งหลายอีกด้วย

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า เป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้นจะเป็นการพัฒนาให้สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมต่อไป การพัฒนา มนุษย์จะไม่มุ่งเน้นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่จะพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และทุก ๆ ส่วนประกอบของชีวิตมนุษย์ (จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตเหนือสำนึก ไปพร้อม ๆ กัน)

สักการได้อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ตามหลักพุทธศาสนาไว้ด้วยภาษาของนักจิตวิทยา ในปัจจุบัน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2534) ว่า มนุษย์ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หลายส่วนที่ไม่สามารถแยกจากกันได้อย่างเด็ดขาด ส่วนประกอบชั้นนอกสุดของคนเราเรียกว่า ร่างกาย ที่ประกอบด้วยอวัยวะภายนอกที่สามารถมองเห็นได้ อวัยวะภายใน และต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ส่วนประกอบที่ลึกเข้าไปเรียกว่าจิตใจ ซึ่งมี 3 ระดับใหญ่ ๆ คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตเหนือสำนึก ซึ่งเป็นส่วนที่ลึกที่สุดและละเอียดอ่อนที่สุดของชีวิต เป็นแหล่งของพลังงาน ความรอบรู้ ความคิดสร้างสรรค์และความปิติสุขที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์โดยในแต่ละส่วนของมนุษย์จะมีการ

พัฒนาดังนี้ คือ ร่างกายจะใช้การรับประทานอาหารที่ถูกต้องและการออกกำลังกายที่เหมาะสม เป็นกิจกรรมในการพัฒนา ส่วนจิตสำนึกจะใช้การมีจริยธรรมในการพัฒนา การพัฒนาจิตได้ สำนึกและจิตเหนือสำนึกจะใช้การทำสมาธิเป็นกิจกรรมซึ่งกล่าวถึงรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้ คือ

1. ร่างกาย (Physical Body) ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ร่างกายของคนนั้น นอกจากจะ ประกอบไปด้วยอวัยวะภายนอก อวัยวะภายในอย่างที่เราคุ้นกันดีแล้ว ภายในร่างกายยังมีระบบการทำงานที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยต่อม (Glands) ต่าง ๆ อีก ที่มักเรียกกันว่าต่อมไร้ท่อ (Endocrine Gland) ซึ่งมีหน้าที่ขับฮอร์โมนเข้าสู่กระแสโลหิต ฮอร์โมนมีอิทธิพลอย่างมากในการควบคุมการทำงานต่าง ๆ ของร่างกาย เช่นควบคุมการเจริญเติบโต ควบคุมการย่อยอาหาร ควบคุมการซ่อมแซมส่วนที่สึกหลอของร่างกาย ฯลฯ ถ้าต่อมเหล่านี้ทำงานไม่เป็นปกติ ส่วนต่างๆ ของร่างกายก็จะทำงานไม่เป็นปกติอีกด้วย

การพัฒนาร่างกายให้มีความสมบูรณ์และแข็งแรง แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส จะใช้การรับประทานอาหารและการออกกำลังกายที่เหมาะสม ซึ่งนอกจากจะทำให้ร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์แล้ว ยังทำให้มีจิตใจที่เยือกเย็นและสงบด้วย อาหารที่จะทำให้อวัยวะแข็งแรง มีจิตใจเยือกเย็นและสงบ เช่น ผลไม้ และถั่วเปลือกแข็ง ผัก ถั่วและเมล็ดธัญพืช นม และผลิตภัณฑ์จากนม ฯลฯ โดยไม่สนับสนุนการรับประทานอาหารจากเนื้อสัตว์ สิ่งเสพติดต่าง ๆ ฯลฯ

ในด้านการออกกำลังกายนั้น แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ไม่เห็นด้วยกับการที่จะออกกำลังกายเพียงเพื่อหวังพัฒนากำลัง การบริหารกล้ามเนื้อ ความแข็งแรงของร่างกาย เท่านั้น ผลที่ได้เพียงเท่านั้นไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน การออกกำลังกายที่สมบูรณ์แบบจะต้องมีการบริหารทั้งอวัยวะภายในและภายนอก ซึ่งรวมถึงต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ขับฮอร์โมนเข้าสู่กระแสโลหิต ฮอร์โมนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการควบคุมการทำงานต่าง ๆ ของร่างกายและยังมีผลต่อจิตใจด้วย

การออกกำลังกายหรือการบริหารร่างกายที่เป็นการบริหารอวัยวะทั้งภายในและภายนอกเป็นการบริหารที่เรียกว่า อาสนะ(Asana) เรียกเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า "Easy Posture" ผู้ปฏิบัติจะต้องมีการเคลื่อนไหว ด้วยลีลาที่นุ่มนวล ช้า ๆ ควบคู่ไปกับการหายใจ และหยุดนิ่งสลับกันเป็นช่วง ๆ ซึ่งอาสนะเหล่านี้ นอกจากจะช่วยบริหารต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ให้ขับฮอร์โมนออกมาเป็นปกติแล้ว ยังช่วยให้กล้ามเนื้อและประสาทผ่อนคลายอย่างดียิ่ง ช่วยรักษาความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อและความสมดุลตามธรรมชาติของร่างกายด้วย

2. จิตสำนึก (Conscious Mind) เป็นจิตใຈระดับแรกสุดของคนเรา ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งเร้ารอบ ๆ ตัว โดยผ่านทางประสาทสัมผัสและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นประการแรก ประการที่สองคือ การแสดงความต้องการหรือรังเกียจ หมายถึง การแสดงความต้องการที่จะได้สิ่งเร้านั้น หรือความไม่ต้องการที่จะได้สิ่งเร้านั้น ประการที่สามคือ การลงมือกระทำ หมายถึง การใช้อวัยวะขับเคลื่อนต่าง ๆ ของเราให้ทำงาน ซึ่งได้แก่ มือ เท้า หลอดเสีง อวัยวะเพศ อวัยวะขับถ่าย เพื่อที่จะได้ในสิ่งที่ต้องการ ถ้าพิจารณาให้ดีแล้วจะพบว่า จิตสำนึกนั้นจะมีหน้าที่กระตุ้นให้เรากระทำการต่าง ๆ ตามสัญญาตณญาณ ของสัตว์ชั้นสูงทั่ว ๆ ไป ได้แก่ การกิน การนอน การป้องกันตนเอง การสืบพันธุ์ กล่าวง่าย ๆ ก็คือ จิตสำนึกมีหน้าที่หลักจะช่วยให้เราเรามีชีวิตรอดอยู่อย่างปลอดภัยนั่นเอง

การพัฒนาจิตสำนึก ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้น จะต้องพยายามบังคับ ระวัง หักห้ามตนเองให้เลิกกระทำการต่าง ๆ ตามสัญชาตณญาณเหล่านี้ โดยไม่ควรปฏิเสธความต้องการตามธรรมชาติเหล่านี้ แต่ควรหาทางควบคุมและระบายออกให้ถูกทาง ในที่นี้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส จะใช้จริยธรรมเป็นลิ่งควบคุม การทำดังกล่าวนั้น กล่าวคือ แบ่งจริยธรรม เป็น สองส่วน คือ ส่วนแรกหลักในการปฏิบัติตัวกับสรรพสิ่งทั้งหลาย (สิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต) และส่วนที่สอง หลักในการพัฒนาร่างกายและจิตใจของตนเอง

2.1 หลักในการปฏิบัติตัวกับสรรพสิ่งทั้งหลาย (สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต)

1. การไม่มีเจตนาร้ายต่อสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ
2. การคิด การใช้คำพูดและการกระทำที่เจตนา จะทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์และมีความสุข
3. การไม่นำหรือแม้แต่จะคิดที่จะนำสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของเรา
4. การพยายามมองให้ทะลุเลยเปลือกนอกของความเป็นลิ่งของ พืช สัตว์ บุคคล ความเป็นพวกเขาพวกเขา จนเห็นถึงสภาวะของความเป็นพุทธะที่มีอยู่ในสรรพสิ่ง
5. การดำเนินชีวิตในรูปแบบที่เรียบง่าย และการรู้จักแบ่งปันส่วนเกินของชีวิตต่าง ๆ ให้กับผู้อื่น

2.2 หลักในการพัฒนาร่างกายและจิตใจของตนเอง

1. การรักษาความสะอาดบริสุทธิ์ของจิตใจ ร่างกาย และลิ่งแวดล้อม
2. การพยายามรักษาสภาวะความไร้กังวลความสบายและความสงบของจิตใจ
3. การเสียสละความสะอาดสบายส่วนตัว เพื่อช่วยลดความทุกข์ของผู้อื่น โดยไม่ได้หวังลิ่งใดเป็นการตอบแทน

4. การระดมสติปัญญาทั้งหมดของเราเพื่อศึกษาอย่างจริงจังให้ถึงแก่น คำสอนของผู้รู้ และคัมภีร์ทั้งหลายที่จะนำเราไปสู่ความสุขที่แท้จริงของชีวิต

5. การมีเป้าหมายที่ถูกต้องของชีวิต นั่นก็คือ ความสุขที่แท้จริงของชีวิต (Eternal Happiness) ซึ่งความสุขที่แท้จริงของชีวิตนี้ ไม่สามารถจะไปไขว่คว้าจากวัตถุนอกตัวใด ๆ ได้ ความสุขที่แท้จริงของชีวิตจะต้องอยู่ภายในร่างกายและจิตใจของเราเอง

3. จิตใต้สำนึก (Subconscious Mind) เป็นจิตใຈระดับที่มีระบบการทำงานที่ละเอียดอ่อนซับซ้อนยิ่งกว่าจิตสำนึก จิตใต้สำนึกมีองค์ประกอบ 2 ประการคือ เรื่องความคิดที่ลึกซึ้งและความทรงจำของมนุษย์ ความรู้ ความคิด ความฝันของคนเรา ส่วนใหญ่ เกิดขึ้นที่จิตใต้สำนึกนี่เอง จิตจะอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและสังคม จิตจะพยายามรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลมาไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง หน้าที่ที่สำคัญของจิตใต้สำนึกคือ ทำหน้าที่บันทึกและสะสมข้อมูลต่าง ๆ ที่ประสบมาในชีวิตและควบคุมระบบการทำงานของร่างกาย

จิตใต้สำนึกจะทำการบันทึกและสะสมข้อมูลต่าง ๆ กระตุ้นจากภายนอกผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง โดยเฉพาะการได้เห็นทางตาและการได้ยินทางหู ดังรูป

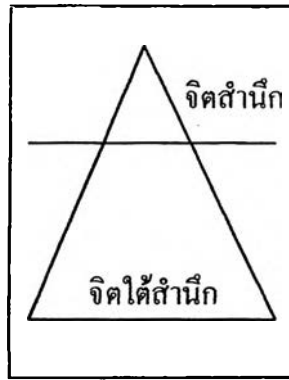

ภาพ : กระบวนการทำงานของจิตใต้สำนึก

เมื่อมีการสัมผัสต่าง ๆ จากการกระตุ้นจากภายนอก ดังกล่าว ความรู้สึกต่าง ๆ จะถูกส่งไปตามเส้นประสาทต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดไปยังสมอง สมองจะแปลสัญญาณเหล่านี้โดยลำพังไม่ได้ การรับรู้เป็นหน้าที่ของจิตสำนึก ในขณะที่เราไม่รู้ตัว เช่น เวลานอนหลับ และหูของเรายังคงรับแสงและเสียงได้ แต่เราไม่รู้ตัวเลย เพราะจิตสำนึกไม่ทำงาน เมื่อจิตสำนึกรับสิ่งใดเข้ามา มันจะส่งไปยังจิตใต้สำนึก ซึ่งเป็นที่เก็บข้อมูลต่าง ๆ จิตใต้สำนึกเก็บความทรงจำในอดีตไว้ มันจะไม่ลืมสิ่งใด แต่เราเคยจะจำได้ต่อเมื่อเราดึงข้อมูลต่าง ๆ ออกมา จากจิตใต้สำนึกและนำเข้ามาสู่จิต

สำนึก แต่จิตสำนึกมักไม่ว่างเพราะคิดอยู่ตลอดเวลา บางครั้งก็ว่าวุ่นวิตกหวาดกลัว ฯลฯ ดังนั้นมันจึงไม่สามารถจะรับข้อมูลจากจิตใต้สำนึกได้ (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา , 2533) แต่จิตใต้สำนึกนั้นไม่สามารถแยกแยะข้อมูลที่ได้รับ การบันทึกนั้นว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ดังนั้นถ้าบุคคลได้ยิน ได้เห็น ได้ฟังในสิ่งที่ต่ออย่างสม่ำเสมอ จิตใต้สำนึกก็จะบันทึกและสะสมสิ่งที่ตั้นไว้ แล้วผลักดันให้เราเห็น แสดงออกมา เป็นพฤติกรรมที่ดีเกี่ยวเนื่องกับข้อมูล ที่จิตใต้สำนึกบันทึกไว้ ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อบุคคลนั้น และคนรอบข้าง ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลได้ยิน ได้เห็น ในสิ่งที่ไม่ดีบ่อย ๆ จิตใต้สำนึกก็จะบันทึกแต่สิ่งที่ไม่ดีไว้เช่นกัน และจะผลักดันให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมา ซึ่งจะมีผลเสียต่อตนเองและคนอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าสิ่งใดก็ตามที่ประทับอยู่ในจิตใต้สำนึก จะปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมหรือพฤติกรรม (ไพรัช กฤษณมิมข , 2523 และ เมอร์ฟี , 2536)

เจมส์ (James , 1987) กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปนั้นจิตใจของมนุษย์มี 2 ระดับ คือ จิตสำนึกดังที่กล่าวมาแล้ว และระดับจิตใต้สำนึก ทั้งสองส่วนนี้เปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็ง ส่วนที่พ้นน้ำคือ จิตสำนึก ซึ่งเมอร์ฟี (Murphy , 2536) ได้กล่าวว่า เป็นจิตใจที่รับรู้ในเหตุผล เป็นคลื่นแห่งจิตใจที่ใช้ในการเลือกสรรสิ่งต่าง ๆ เช่น การเลือกหนังสือ เลือกบ้าน เลือกคู่ครอง และเชอร์แมน (Sherman , 2537) กล่าวว่า จิตสำนึกเป็นจิตใจตามธรรมดาโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับโลกภายนอกกรอบ ๆ ตัวมนุษย์ จะทำการแยกแยะเหตุผล แสดงออกถึงความสงสัย การคาดคะเน การคิดคำนวณ หรือการเรียนรู้ต่าง ๆ เปรียบเสมือนตะแกรงที่คัดสิ่งที่ไม่ดีสิ่งที่ไม่ต้องการออก แต่สิ่งใดก็ตามที่จิตสำนึกสนใจนั้น จะถูกเก็บไว้ในรูปของมโนภาพ และถูกส่งผ่านเข้าไปยังจิตภายในหรือจิตใต้สำนึก ซึ่งจะถูกจดจำไว้ใช้ในอนาคตต่อไป ดังนั้นจิตสำนึกนั้น มีหน้าที่เพียงส่งความคิดที่เป็นปฏิกิริยาต่าง ๆ หรือความคิดเรื่องต่าง ๆ อันเป็นที่สนใจของตนผ่านไปให้จิตใต้สำนึกเท่านั้น ส่วนที่มองไม่เห็นจมอยู่ใต้น้ำแทนส่วนจิตใต้สำนึก ซึ่งจะมีหน้าที่ดังกล่าวมาแล้ว ในบางส่วจิตใต้สำนึกจะทำงาน ในส่วนที่จิตสำนึกไม่สามารถสั่งการหรือควบคุมได้อีกประการหนึ่ง เช่น อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ ที่ดำเนินไปโดยอัตโนมัติ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกสรรของจิตสำนึกเลย เช่น ระบบหัวใจ ระบบย่อยอาหาร การสูบฉีดโลหิต และการหายใจ โดยผ่านการบวนการอิสระ แห่งการควบคุมของจิตสำนึก (ไพรัช กฤษณมิมข , 2523 และ เมอร์ฟี , 2536)

ภาพแสดง จิตสำนึกและจิตใต้สำนึก

ในการดำเนินชีวิตทั่วไปนั้น การเคลื่อนไหวบางขณะนั้นมิได้เกิดจากจิตสำนึกควบคุมเสมอไป เช่น ในบางครั้ง เราอาจเคยพบเห็นคนดื่มสุราจนเมามายแทบครองสติไม่ได้ เขาไม่สามารถที่จะจำได้ว่าได้ทำอะไรลงไปบ้างขณะนั้น แต่เขาเดินกลับบ้านได้โดยถูกต้อง เมื่อสร้างเมมา ถ้าไปตามเขารว่กลับบ้านได้อย่างไร ก็มักจะได้คำตอบที่คล้ายกันว่า เขาไม่ทราบ กรณีเช่นนี้ อะไรเป็นตัวควบคุมการเคลื่อนไหวของคนเมมาให้เดินกลับบ้าน ได้โดยไม่หลงทาง คำตอบก็คือ การเคลื่อนไหวเช่นนี้ เป็นการเคลื่อนไหวที่อยู่ภายนอกการควบคุมของจิตสำนึก แต่เป็นการเคลื่อนไหวที่เกิดจากการทำงานของจิตใจอีกส่วนหนึ่ง คือ จิตใต้สำนึกนั่นเอง

วิล องค์กรันต์คุณ (2532) กล่าวว่า "เป้าหมายของแนวคิดปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ในการพัฒนามนุษย์และสังคม คือ การพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และการถ่ายทอดความรู้สึกที่ดี เต็มไปด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มาสู่วิธีการดำเนินชีวิต เพื่อการสร้างสรรค์สังคมที่ดั่งงามส่วนรวมต่อไป"

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมาการพัฒนามนุษย์จึงต้องมีการพัฒนาให้ถึงเป้าหมายทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาจิตใจให้มีความรักความเมตตา หรือ ความรักไร้จำแนกนั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะถ้ามนุษย์มีการพัฒนาร่างกายให้สวยงามแข็งแรง มีความคิดจินตนาการ มีวิชาชีพเลี้ยงตนเอง แต่ไม่มีจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความรักความเมตตาแล้ว ความสงบสุขในโลกก็ยังไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ จึงจัดเป็นปรัชญาที่เหมาะสมที่จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการที่จะร่วมแก้ไขปัญหาการศึกษา และแก้ไขปัญหาสังคมที่กำลังวุ่นวายอยู่ในขณะนี้มากที่สุด

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นที่มาของความรูสึกทั้งมวล การอบรมปลูกฝังวัฒนธรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้นั้นจะจัดให้ครูและนักเรียนได้ปะทะสัมพันธ์กัน แต่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดำเนินการในการปฏิบัติ การเรียนรู้การปลูกฝังทางจริยธรรมหรือศีลธรรม จะไม่คำนึงถึงความเป็นสถาบันหรือความแตกต่างทางสถาบันการศึกษา เพราะการสร้างระเบียบวินัยสามารถใช้ได้กับทุกสถาบันไม่ว่าจะก่อตั้งมาก่อนหรือหลัง ภายใต้อำนาจจิตใจที่จะสามารถเข้าใจและหยั่งถึง แปลความหมายและเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจได้

ประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันจะเป็นเสมือนสถาบันที่คอยเสริมสร้างระเบียบวินัยให้เพิ่มขึ้นทีละขั้นทีละระดับจนเกิดความสมบูรณ์ การมีระเบียบวินัยจะทำให้ผู้เรียนจบจากสถาบันอย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการทำงานต่างๆ เมื่อสำเร็จการศึกษา การได้ฝึกได้เรียนรู้อย่างชาญฉลาดจะสามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้ เป็นคนที่ความเมตตากรุณา มีความสุขุมระเอียดรอบคอบ มีความชำนาญมีเหตุมีผล

ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมดจะเกี่ยวเนื่องและติดแน่นอยู่กับเด็ก แต่นี่อาจจะไม่ใช่สิ่งใหม่แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการประชุมอบรมสัมมนาและวงการศึกษาแห่งทศวรรตนี้ แต่การจะปลูกฝังระเบียบวินัยให้เด็กจนเห็นเป็นรูปธรรมได้นั้นต้องอาศัยเวลาที่ยาวนาน ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นในระยะเวลานั้นสั้น สุดท้ายต้องดูผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กและสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ว่าเขาได้แสดงออกและปฏิบัติตนต่อผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เขาได้รับและเรียนรู้มา”

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย และจากข้อความ “...การเรียนรู้การปลูกฝังทางจริยธรรมหรือศีลธรรม จะไม่คำนึงถึงความเป็นสถาบันหรือความแตกต่างทางสถาบันการศึกษา...” ซึ่งให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มุ่งสร้างความรักในจิตใจของมนุษย์ให้เป็นสากล ไม่มีการแบ่งแยกพวกเขาพวกเขา ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นวรรณะ สีผิว ทุกคนมีคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างทัดเทียมกัน

เอชี (Ac Shambhushivananda Avt.www.gurukul.edu/cardinal.htm) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคคลให้เกิดคุณค่าที่สมบูรณ์ที่สุดโดยการพัฒนาผู้เรียนให้ครบองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ คือ

1. ด้านจิตใจ คือมีจิตที่เปี่ยมไปด้วยความรักความเมตตา
2. ด้านจิตสำนึกที่มีต่อคุณงามความดี
3. ด้านความคิดเชิงเหตุผล คือเป็นบุคคลที่มีกระบวนการคิด เสนอ และแก้ปัญหาด้วยเหตุและผล
4. ด้านร่างกาย คือเป็นบุคคลที่มีร่างกายที่แข็งแรง
5. ด้านความสมดุล คือ มีความสมดุลในชีวิต

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาบุคคลในสังคมจะต้องให้มุมมองในการพัฒนาที่หลากหลายด้าน ไม่จำเพาะเจาะจงการพัฒนาเพียงด้านใดด้านหนึ่งที่ว่ามีความสำคัญเพียงด้านเดียว เพราะทุก ๆ ด้านล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนตามที่ เอชอี กล่าวจึงเป็นการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ใน 5 ด้านตามที่กล่าวมา

พีอาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า“การศึกษาคือการเปลี่ยนแปลง” ความหมายที่แท้จริงของการศึกษาก็คือ การพัฒนาทั้ง 3 ด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน คือพัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์ และสภาวะจิตใจในความเป็นอยู่ของมนุษย์ การพัฒนาเหล่านี้เป็นการส่งเสริมและเพิ่มพูนความสมบูรณ์ของความเป็นมนุษย์ เพิ่มขีดความสามารถที่ซ่อนอยู่ในตัวของมนุษย์การกระตุ้นมุ่งเน้นในการพัฒนาในเรื่องเหล่านี้จะเป็นตัวปลูกให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ถูกต้องขึ้นมา การจัดการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด จะต้องเข้าใจ เห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

ระบบการศึกษาในบ้านเรา เน้นหนักไปที่การสอนคุณธรรมศีลธรรมและการพร่ำสอน อบรมเกี่ยวกับอุดมการณ์ และยังมีการสอนปรัชญาข้อคิดและขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีต่าง ๆ การปฏิบัติตามศีลธรรมจริยธรรมถือเป็นหัวข้อหลักที่สำคัญที่สุดในหลักสูตรทุกระดับชั้นซึ่งยังไม่เป็นที่เพียงพอ และเห็นว่าความรู้สึกการรับรู้ของกลุ่มจักรวาลนิยมควรจะมีส่วนปลูกให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน จรรยา มารยาท คุณสมบัติของความเป็นผู้ดี และพฤติกรรมที่สังคมยอมรับนั้นยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ความหมายของการศึกษาที่แท้จริงควรจะนำไปสู่การกระจายความรู้สึกในเรื่องของความรัก และความเมตตากรุณาเพื่อสิ่งทั้งมวลทั้งปวง”

จากข้อความที่ยกมาชี้ให้เห็นถึงระบบการศึกษาในปัจจุบันว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งเพื่อการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีพฤติกรรมที่ดีที่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม แต่สิ่งที่สำคัญที่ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ได้เน้นให้เห็นก็คือ เท่าที่กล่าวมาข้างต้นยังไม่เป็นที่เพียงพอ

สำหรับความสมบูรณ์ในระบบการศึกษา การศึกษาที่เปี่ยมประสิทธิภาพจะต้องสร้างและผลิตประชากรให้ตระหนักในคุณค่าแล้วจะต้องสามารถที่จะกระจายคุณค่าความดี ในเรื่องของความรักความเมตตา กระจายคุณค่าของความดีทางจริยธรรมทั้งมวลออกสู่สรรพสิ่งต่างๆ ที่สากลคอยให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน เอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน แบ่งปันซึ่งกันและกันให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมน้อยที่สุด ให้เกิดความสุขในสังคมมากที่สุด ซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งของการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่

พินาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) ได้ให้ความหมายของคำ "E-D-U-C-A-T-I-O-N" ซึ่งบอกว่าในตัวของคำ มันมีความหมายพิเศษ ซึ่งจะกล่าวดังต่อไปนี้ คือ

E - Enlargement of mind เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง

D - DESMEP

D-Discipline ระเบียบวินัย

E-Etiquette จรรยา มารยาท

S-Smartness ความฉลาดปราดเปรื่อง

M-Morality ศีลธรรม จริยธรรม

E-English ภาษา

P-Pronunciation การพูดจา

U - Universal Outlook มีทัศนคติ และมุมมองอันกว้างไกล

C - Character มีลักษณะนิสัยเฉพาะตัว และมีความเป็นตัวของตัวเอง

A - Active habits มีความกระตือรือร้น

T - Trustworthiness มีความซื่อสัตย์ เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ

I - Ideation of the Great มีอุดมการณ์อันยิ่งใหญ่

O - Omniscient grace ตระหนักในคุณงามความดี

N - Nice temperament เป็นบุคคลที่มีอารมณ์ขันร่าเริงแจ่มใส"

จากข้อความที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับคำว่า "การศึกษา" หรือคำ "EDUCATION" นั่นก็คือมุ่งไปสู่ การเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง มีระเบียบวินัย มีจรรยา มารยาทที่ดี มีความฉลาดปราดเปรื่อง มีศีลธรรม จริยธรรม มีทักษะทางภาษา มีการพูดจาการติดต่อสื่อสารที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทัศนคติ และมุมมองอันกว้างไกล มีลักษณะนิสัยเฉพาะตัว และมี

ความเป็นตัวของตัวเอง มีความกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้และทำกิจกรรมอื่น ๆ มีความซื่อสัตย์ เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจของสังคม มีอุดมการณ์อันยิ่งใหญ่เป็นผู้นำของสังคมในทางที่ดี ตระหนักในคุณงามความดี เป็นบุคคลที่มีอารมณ์ขันร่าเริงแจ่มใส

การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เป็นการจัดการศึกษาที่เล็งถึงความสำคัญในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ความสำคัญของการศึกษาอยู่ที่บทบาทของครูเพราะครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนและสามารถมองเห็นความแตกต่างของแต่ละคนได้ดี

พีอาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "การศึกษาควรจะมีเสรีภาพและมีความยืดหยุ่นในทุกระดับ ควรให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานักเรียนที่โตขึ้น คือ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ อาจมีส่วนในการบริหารการศึกษานอกระบบ โรงเรียนควรควบคุมและจัดการโดยนักการศึกษา นักวิชาการ ด้วยการช่วยเหลือและการสนับสนุนและร่วมจัดการ นักเรียนในวัยเยาว์ที่เพิ่งเจริญเติบโต อาจให้การช่วยเหลือครอบครัวให้มากขึ้นในด้านการจัดการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของครอบครัว ในความสอดคล้องกลมกลืนและสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ"

จากข้อความข้างต้นประโยคที่กล่าวว่า "...การศึกษาควรจะมีเสรีภาพและมีความยืดหยุ่นในทุกระดับ.." ซึ่งให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษา เป็นการมุ่งเน้นในเรื่องของสิทธิเสรีภาพของผู้เรียนซึ่งหมายถึงเสรีภาพทางการเลือก เสรีภาพในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม

อุไรวรรณ ขมวัฒนา(2539: 75) กล่าวว่า "การสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้นเป็นการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาอัจฉริยภาพแฝงในตัวนักเรียนให้ปรากฏออกมาให้ได้มากที่สุด ดังนั้นการสอนแบบนี้จึงไม่ใช่การสอนแต่เพียงให้นักเรียนจดจำเนื้อหาวิชาหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาความพร้อมทั้งในด้านร่างกายและจิตใจในทุกๆระดับ คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึกและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จิตเหนือสำนึกของนักเรียนอันเป็นแหล่งพลังงานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ที่ยิ่งใหญ่"

สรุปผลการวิเคราะห์ที่ด้านจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ คือ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาทุกๆ ด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน อย่างมีความสมดุล โดยไม่มุ่งเน้นด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ เพื่อความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์

สภาวะจิตใจ สังคมและสติปัญญา มุ่งพัฒนาจิตใจให้เกิดความรักความเมตตาต่อทุกสรรพสิ่งแล้ว
ยังสามารถกระจายความรักความเมตตาออกสู่สรรพสิ่งทั้งมวลทั้งปวง

หลักสูตร

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) ได้กล่าวไว้ว่า
“การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ทำให้เกิดแนวคิดมากมายหลากหลาย
ระบบการศึกษาดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในการจัดโครงสร้างหลักสูตรในโรงเรียน การศึกษา
พยายามที่จะให้เด็กได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับวิถีทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ใจสามารถตัดสินใจด้วยตนเองและเป็นการวัดระดับความรู้ของผู้เรียน ระบบการศึกษาสมัยใหม่
พบว่าผู้เรียนสามารถค้นหาและสร้างวินัย ความศรัทธา ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเจตคติทั้งหมด
ทั้งมวลจะช่วยให้เข้าใจ รู้จักเลือก มองโลกในแง่ดี และมีความกล้าในการตัดสินใจ

การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เป็นระบบที่มีโครงสร้าง รูปแบบที่
ชัดเจนและค่อยเป็นค่อยไป ตลอดจนการนำเอาหลักจริยธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิตจะช่วยให้เกิด
ความเข้าใจ การรู้จักบทบาทหน้าที่ การมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และยังไปกว่านั้น
หน้าที่ของจิตกับการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งคู่จะช่วยเสริมสร้างวิถีทางวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นได้ ด้วย
เหตุนี้จิตใจกับการเรียนรู้ทั้งสองจะเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างวิถีทางวัฒนธรรมให้ค่อยๆ เกิดขึ้นจน
ฝังลึกในจิตใจของมนุษย์และแผ่ขยายให้ไพศาลไปทั่วโลกและจักรวาล”

ในเรื่องของหลักสูตร การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ไม่ได้ทอดทิ้ง
วัฒนธรรมอันดีงามและไม่ได้แบ่งแยกว่าเป็นวัฒนธรรมของชนชาติใด แต่กลับพยายามที่จะนำ
วัฒนธรรมของหลาย ๆ ชนชาติที่มีความสำคัญให้เข้ามาสู่ระบบการศึกษา หลักสูตรการเรียนรู้ให้
เด็กและเยาวชนได้ศึกษา ได้วิเคราะห์ให้เห็นถึงความเป็นมา ความดีงาม และความมหัศจรรย์และ
ถ้าหากมีความสนใจในวัฒนธรรมต่างถิ่นก็สามารถที่จะบูรณาการให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่
ของชีวิตในบริบทของตนเอง ปรับปรุงเพื่อนำมาใช้ในสังคมของตนเองได้อย่างชาญฉลาด

วิเคราะห์ให้เห็นได้ว่าหลักสูตรควรจะมีการนำเอาวัฒนธรรมทั้งสอง (ตะวันตกและตะวันออก)
วัฒนธรรมท้องถิ่น รวมเข้าด้วยกันนี้เป็นหลักสำคัญในการจัดเตรียมระบบการจัดการศึกษา
ตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ นั่นคือ การใช้ความละเอียดอ่อนของวัฒนธรรมอันหลากหลาย
เข้ามาให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างละเอียด รอบคอบรัดกุมให้เกิดความเข้าใจ นั่นก็คือกิจ

กรรมการเรียนการสอนต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ศึกษา คติวิเคราะห์ เปรียบเทียบและบอกถึงข้อดี ข้อเสียของแต่ละเนื้อหาได้ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รู้จักคิด รู้จัก แสดงออก อันจะส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง พร้อมทั้งจะเผชิญกับปัญหาและแก้ไข ปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : <http://gurukul.edu/nhe/arts.html>) กล่าวว่า “ตลอด ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ศิลปะได้ถูกนำมาพิจารณาและให้ความสนใจแต่เพียงรอบนอกเป็นเพียง ประเด็นที่นำมาเสนอเท่านั้น ยังไม่ได้ให้ความสำคัญ ปราศจากการจัดเตรียมห้องเรียนที่พอจะเป็น แกน เป็นแนวทางที่ดีที่สามารถให้ความรู้ได้ดี ความแตกกว้าง ความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความหาประโยชน์ไม่ได้ กระทั่งกลุ่มโลกกว้างกลุ่มใหญ่ ที่ไม่ได้ใส่ใจและไม่ได้ให้ความสำคัญกับ อาชีพในลักษณะนี้ กับการกระทำ กับการแสดงในบทธละคร การเดินรำประกอบดนตรีแม้กระทั่ง ศิลปะอันสวยงาม ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นแนวคิดที่ได้ให้ความสำคัญกับระเบียบวิธีนี้ ซึ่งเป็นวิธีที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้น ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ให้ความสำคัญกับศิลปะ และได้นำบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอน”

จากข้อความข้างต้น พ็ อาร์ สาร์การ์ ได้ให้ความสำคัญของศิลปะในการบรรจุลงในหลักสูตร เพราะเห็นว่า ศิลปะเป็นตัวช่วยให้สมองได้รับการพัฒนากระตุ้นให้สมองได้เกิดทักษะด้าน ต่างๆ ทั้งในด้านการคิดวิเคราะห์ การเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย การปรับปรุงปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องสถานการณ์ และส่งเสริมจินตนาการให้กับผู้เรียน กระบวนการต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้สมองมีความมั่นคงสมองมีพัฒนาการในทุกๆ ด้านอันจะนำไปสู่การเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ช่างคิด ช่างประดิษฐ์ในสิ่งใหม่ที่ก่อเกิดประโยชน์แก่สังคม

เอชี (Ac Shambhushivananda Avt, www.gurukul.edu/cardinal.htm) กล่าวว่า “ความจำเป็นของทุก ๆ กิจกรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายคือ สำคัญที่ การปฏิบัติสมาธิต้องมาเป็นสิ่งแรก” ดังนั้น หลักสูตรในการเรียนการสอนจึงต้องมีการบรรจุ การ ฝึกสมาธิ การฝึกโยคะอาสนะเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในการสร้างผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความ สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

เกียรติวรณ อมาตยกุล (2530) กล่าวว่า “เราจะพบว่า มนุษย์เรานั้นมีช่วงของการ เจริญเติบโตที่ค่อนข้างยาวนาน จากวัยเด็กเล็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ คนเราจะมีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนามาหลายขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนหรือในแต่ละวัย จะมีความต้องการที่แตกต่างกัน การ

จัดการศึกษาสำหรับมนุษย์จึงควรได้รับการออกแบบอย่างพิถีพิถัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละขั้นตอนของชีวิต ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จะมีหลักการในการพัฒนา คน ในแต่ละวัยที่แตกต่างกันดังนี้คือ

ในวัยแรก (0-7 ปี) เด็กควรได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเมตตา ความอบอุ่นและความห่วงใย

ในวัยที่สอง (7-14 ปี) เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ที่ตื่นเต้นท้าทาย

ในวัยที่สาม (14-21 ปี) เด็กเริ่มเป็นวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งความครุ่นคิด ใฝ่รู้เด็กจึงควรได้รับการส่งเสริมด้านสติปัญญา ไหวพริบ ความสามารถในการพิจารณาสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

ในวัยที่สี่ (21 ปีขึ้นไป) เป็นวัยที่เริ่มเป็นผู้ใหญ่ การส่งเสริมให้แสดงออกถึงความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและผู้อื่นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งของคนในวัยนี้"

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าแต่ละวัยมีความต้องการที่แตกต่างกันจุดสำคัญของระบบการศึกษาในเรื่องของหลักสูตรจึงต้องจัดให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละวัยหลักสูตรที่จัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละวัยย่อมส่งผลต่อพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วิล องค์กรันต์คุณ (2532) ได้สนับสนุนข้อความข้างต้นว่า "จากช่วงการแบ่งเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสมในแต่ละวัยตามทฤษฎีมนุษยนิยมแนวใหม่นั้น ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องในแต่ละวัย ก็จะทำให้ค่อยๆ ซึมซาบความรู้สึกและคุณลักษณะที่ต่าง ๆ ความรัก ความเมตตา จะก่อตัวขึ้นจากการเลี้ยงดูด้วยบรรยากาศของความรัก ความห่วงใย ความอบอุ่น เมื่อเด็กโตขึ้น ก็จะมีอาการกล้าหาญ เข้มแข็ง มีความตั้งใจที่แน่วแน่ อันเกิดจากการเลี้ยงดูแบบที่ให้เด็กมีวินัยในตนเอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ พวกเขาจะมีความเชื่อมั่น พร้อมทั้งจะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม"

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2530) กล่าวว่า "หนุ่มสาวในโรงเรียนมีไอคิวแมนนี่ส จะตระหนักดีว่าความรู้สูงๆ ของพวกเขาไม่ใช่จะเป็นสิ่งนำมาซึ่งอำนาจ ชื่อเสียง เงินตรา และความร่ำรวย แต่ความรู้เหล่านี้จะทำให้พวกเขารู้จักใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หนุ่มสาวเหล่านี้จะใช้สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ทั้งหมดของเขาในการกระจายทรัพยากรธรรมชาติออกไปอย่างชาญฉลาดและยุติธรรม ประดุจว่าทรัพยากรทั้งหลายเป็นสมบัติส่วนกลางของมวลมนุษย์ พวกเขาซึ่งเข้าใจธรรมชาติ และกฎต่างๆ ของธรรมชาติเป็นอย่างดี จะทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้ดูแลและผู้พิทักษ์ธรรมชาติทั้งหมด พวกเขาจะไม่ทำลายธรรมชาติ

ชาติเพียงเพื่อสร้างความสะดวกสบายทางวัตถุแก่นุชนุษย์ แต่พวกเขาจะประยุกต์เทคโนโลยี และ นำสิ่งประดิษฐ์ที่ทันสมัยทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของโลกที่เกิดขึ้น และ พยายามจะสร้างระบบเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่จะนำมาซึ่งความผาสุกแก่นุชนุษย์”

อุไรวรรณ ขมวัฒนา(2539: 79) พบว่า “การสอนตามแนวนี้ไอฮิวแมนนิสนั้นดีกว่าการสอนตามแบบปกติ ซึ่งในการสอนตามแนวคิดนี้ไอฮิวแมนนิสจะมีกิจกรรมเสริมในการเรียนการสอน 4 กิจกรรมหลักคือการปฏิบัติโยคะ-อาสนะ การทำสมาธิ การผ่อนคลาย และการใช้คำพูดด้านบวก” นั่นคือจากที่กล่าวมาหลักสูตรจึงอาจมีการบรรจุกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวในระบบการศึกษา

จากข้อความข้างต้นสนับสนุนด้วย วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2538:157) ได้นำเสนอ กิจกรรมที่จะบรรจุลงในหลักสูตรคือ การฝึกอาสนะ เพราะเห็นว่ามีมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งได้กล่าวว่า “การฝึกโยคะอาสนะทำให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะผ่อนคลาย และเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะนำหรือสร้างความรู้สึกที่ต่อตนเองและผู้อื่น”

จิรวรรณ ศรีกุศลานุกูล (2538: 135) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกกระทำในกิจกรรมอย่างอิสระตามความพอใจและความสนใจของตนเอง”

จากข้อความข้างต้นวิเคราะห์ได้ว่าหลักสูตรในการเรียนการสอนควรจัดในเนื้อหาที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เลือกในสิ่งที่ตนเองมีความสนใจและพอใจที่จะเรียนและศึกษา เพราะการเรียนการศึกษาในสิ่งที่ตนเองมีความพอใจย่อมนำมาซึ่งความสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) ยังได้กล่าวว่า “จากการประชุมสัมมนาถึงการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ โดยอาศัยหลักศีลธรรมจากตะวันตกและจากตะวันออกเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์และการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน นักวิชาการทางตะวันตกได้รวมเอาทั้งสองอย่างเพื่อใช้ในการเรียนรู้ แต่ได้แนะนำผู้เรียนอาจแสดงบทบาทโดยการแสดงความคิดเห็น ตามความเข้าใจและความรู้สึกในธรรมชาติของตนออกมา นักวิชาการตะวันออกจะมองการเรียนรู้อของผู้เรียนลึกไปกว่านั้นในเรื่อง

ของจิต เพราะเห็นว่าการแสดงออกทางจิตใจของเด็กจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงศีลธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน การแสดงออกและการปฏิบัติตนของเด็กจะช่วยให้ทราบถึงสภาพจิตใจ"

พ็ออาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "การผสมผสานอย่างกลมกลืนของภาษา เด็ก ๆ สามารถที่จะเรียนรู้ได้หลากหลายภาษาตามความสามารถ ในประเทศอินเดีย จะมีการปล่อยให้ประชาชนได้เรียนรู้ในหลากหลายภาษาตามความสามารถของเขาเหล่านั้น แต่ในการนำไปใช้ส่วนใหญ่ ทั้งภาครัฐและเอกชน และงานทางการศึกษา ภาษาแม่จะเป็นภาษาที่นำมาใช้เป็นส่วนใหญ่"

พ็ออาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar) ได้ยกตัวอย่างให้เห็นถึงความสามารถของเด็กว่า "เด็กในประเทศอินเดีย สามารถสอนได้ถึงสามภาษา ได้แก่ภาษาแม่หรือภาษาประจำชาติ พื้นความรู้ทางภาษาสันสกฤตหรือภาษาที่เป็นที่ยอมรับและมีความเหมาะสมในสังคม และภาษาโลกหรือภาษาอันเป็นสากล นักเรียนควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของภาษาแม่ โดยการใช้ภาษาโลกหรือภาษาสากล นักเรียนจะได้ร่วมกันพัฒนาความรู้สึกรักของประชาชนโลกและพัฒนาจิตใจร่วมกัน"

หลักสูตร ต้องมีการผสมผสานวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาได้เกิดการคิดวิเคราะห์ พิจารณาไตร่ตรอง ถึงความแตกต่าง ภาษาทุกภาษาจัดได้ว่าเป็นวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของแต่ละท้องถิ่น ในการจัดให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษาหลาย ๆ ภาษาในขณะเดียวกัน จะทำให้เด็กได้ฝึกการคิดวิเคราะห์และได้เห็นข้อแตกต่างโดยผ่านการพิจารณา เล็งเห็นความสำคัญ ความเกี่ยวข้องทางภาษา ดังนั้นหลักสูตรควรเน้นในเรื่องของภาษาที่หลากหลายด้วย

พ็ออาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "การศึกษาควรมีเสรีภาพ และมีความยืดหยุ่นในทุกระดับ ควรให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นักเรียนที่โตขึ้น คือ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ อาจมีส่วนในการบริหารการศึกษานอกระบบ โรงเรียนควรควบคุมและจัดการโดยนักการศึกษา นักวิชาการ ด้วยการช่วยเหลือและการสนับสนุนและร่วมจัดการ นักเรียนในวัยเยาว์ที่เพิ่งเจริญเติบโต อาจให้การช่วยเหลือครอบครัวให้มากขึ้นในด้านการจัดการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของครอบครัว ในความสอดคล้องกลมกลืนและสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่น่าชื่นใจ"

จากที่กล่าวมาข้างต้น **หลักสูตร** ในการศึกษาจะมีความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผสมผสานกันอย่างลงตัว ให้เสรีภาพในการเลือกเรียน ได้ตามความต้องการและตามความสามารถของแต่ละบุคคลและเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันให้ มาก

พินาร์ สาร์การ์(<http://gurukul.edu/nhe/practice.html>) กล่าวว่า "สาระของการเรียนรู้ คือการเปิดกว้างทางวัฒนธรรมอันสูงสุด การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการเล่าเรื่องจะเป็นการสร้าง ภาพเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ และ บทบาทของพวกเขาเองเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาลักษณะของ วัฒนธรรมที่มีความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในห้องเรียนตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ ภายใต้การ เรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ"

พินาร์ สาร์การ์(<http://gurukul.edu/nhe/practice.html>) ได้กล่าวอ้างให้เห็นถึงหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน คือในแต่ละเนื้อหาควรมีกิจกรรมให้ครบดังตัวอย่างต่อไป นี้

- *กิจกรรมทางภาษา (Language Activities)
- *กิจกรรมทางคณิตศาสตร์ (Math's Activities)
- *กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ (Science Activities)
- *กิจกรรมทางศิลปศาสตร์ (Art Activities)
- *เรื่องเล่า (Stories)
- *การแสดง (Plays)
- *การร้องเพลง (Songs)

สรุปผลการวิเคราะห์ด้านหลักสูตรตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นหลักสูตรที่มุ่ง ผสมผสานวัฒนธรรม ประเพณีต่างถิ่นที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ศึกษาและได้ทำความเข้าใจ ได้ วิเคราะห์ร่วมแสดงความคิดเห็น ควรมีการบรรจุหลักสูตรศิลปะเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนและเป็นการพัฒนาสมองทั้ง 2 ซีกอย่างสมดุล หลักสูตรมีความยืดหยุ่นในตัว ตอบ สอนองความต้องการของผู้เรียนและให้เสรีภาพในการเลือกในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ

บทบาทของผู้สอน

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ความรู้ที่หลากหลาย อย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล เป็นรูปเป็นร่าง หลักสูตรแต่ละรายวิชาของการศึกษาไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับก่อนหลัง การจัดการศึกษาแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จะทำให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงาม จะทำให้เล็งเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในส่วนตัวต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามเพื่อให้เกิดการยอมรับและการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบุคลิกภาพตามวัย”

การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นแหล่งกำเนิดของความรู้สึกทั้งหมด ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำให้คนฉลาดและมีการพัฒนาทางด้านจิตใจ เพราะในแต่ละขั้นตอนต้องทราบถึงสภาวะความยืดหยุ่นความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ ตลอดจนแนวความคิด และจิตใจของแต่ละคน แล้วจึงจะสามารถจัดกิจกรรมให้ได้อย่างเหมาะสม นั่นก็คือผู้จะนำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาจิตใจจำเป็นต้องรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือจิตวิทยาในวัยเรียน ดังนั้นในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องมีความรู้ในเรื่องของจิตวิทยาเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดีจึงจะสามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “ระบบการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จะเป็นแกนกลางของความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ การแนะนำของครูผู้สอนและการเป็นผู้ให้คำปรึกษา จะช่วยเสริมสร้างระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก ประกอบการอบรมปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดีงามในห้องเรียน”

ดังนั้นบทบาทหนึ่งของผู้สอนคือการเป็นผู้ให้คำปรึกษาให้คำชี้แนะในเรื่องต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ อบรมปลูกฝังในเรื่องของระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ให้เกิดขึ้นในจิตวิญญาณของผู้เรียนเป็นสำคัญ

เอซี (Ac Shambhushivananda Avt, www.gurukul.edu/cardinal.htm) ได้กล่าวไว้ว่า “ในแรงแห่งการเป็นผู้สร้างสรรค์ ควรอนุรักษ์ซึ่งความเป็นหนึ่งเดียวบนความหลากหลาย ควรบรรจุ

ความเป็นมิตรภาพไว้ซึ่งกันและกันโดยไม่จำกัดหรือแยกแยะ ร่วมสร้างบรรยากาศแห่งความสัตย์จริง"

จากข้อความข้างต้นเมื่อวิเคราะห์ดูจะพบว่าบุคคลเพื่อการสร้างสรรค์ก็คือคนทุก ๆ คนที่มุ่งที่จะพัฒนาคน พัฒนาสังคมเพื่อความเป็นอุดมคติ ดังนั้นบทบาทของนักพัฒนา หรือบทบาทของผู้สอนจึงควรมุ่งเน้นหรือแสดงออกในด้านการปฏิบัติต่อผู้เรียน คือ จัดกิจกรรมทุก ๆ อย่างด้วยความรัก ด้วยมิตรภาพ ด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งเป็นบรรยากาศเพื่อการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและสนุกสนาน

มาร์คัส บัสเซ เพิ่มเติมว่า "การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ จะเกิดผลดีจากการได้ฝึกปฏิบัติทางจิต ฝึกสร้างระเบียบวินัยโดยการเข้าฌาน การนั่งสมาธิ และแน่นอนหากปราศจากการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ความศักดิ์สิทธิ์หรือความเลื่อมใสศรัทธาย่อมเกิดขึ้นไม่ได้จำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยจิตเป็นพื้นฐานในการฝึก สรุปก็คือมีสองอย่างที่เป็นสิ่งละเอียดอ่อนและมีผลต่อการฝึกปฏิบัติจิต คือ สภาพร่างกายที่ยังไม่พร้อมและเจตคติที่มีต่อสังคมในทางลบ เรียกว่า Microvita จะทำให้เกิดผลกระทบต่องจิตใจในการเข้าฌาน หรือ การคิด"

จากข้อความข้างต้นบทบาทของผู้สอนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะโน้มนำ พาผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ครู ผู้สอนจึงต้องเป็นบุคคลที่อารมณ์เย็น มีความพยายามในการโน้มน้าวผู้เรียน จูงใจผู้เรียนให้ปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ เพราะแนวคิดนี้มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอจึงจะทำให้จิตใจได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) เพิ่มเติมว่า "การอบรมปลูกฝังวัฒนธรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้นั้นจะจัดให้ครูและนักเรียนได้ปะทะสัมพันธ์กัน แต่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดำเนินการในการปฏิบัติ การเรียนรู้การปลูกฝังทางจริยธรรมหรือศีลธรรมจะไม่ดำเนินถึงความเป็นสถาบันหรือความแตกต่างทางสถาบันการศึกษา เพราะการสร้างระเบียบวินัยสามารถใช้ได้กับทุกสถาบันไม่ว่าจะก่อตั้งมาก่อนหรือหลัง ภายใต้อำนาจจิตที่จะสามารถเข้าใจและหยั่งถึงการแปลความหมายและเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจร่วมกันได้

ประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันจะเป็นเสมือนสถาบันที่คอยขัดเกลาเสริมสร้างระเบียบวินัยให้เพิ่มขึ้นทีละขั้นทีละระดับจนเกิดความสมบูรณ์ การมีระเบียบวินัยจะทำให้ผู้เรียนจบจาก

สถาบันอย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการทำงานต่างๆ เมื่อสำเร็จการศึกษา การได้ฝึกได้เรียนรู้อย่างชาญฉลาดจะสามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้ เป็นคนที่มีความเมตตากรุณา มีความสุขุมระเอียครอบรอบ มีความชำนาญมีเหตุมีผล

ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมดจะเกี่ยวเนื่องและติดแน่นอยู่กับเด็ก แต่นี่อาจจะไม่ใช่สิ่งใหม่แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการประชุมอบรมสัมมนาและวงการศึกษาแห่ง ทศวรรตนี้ แต่การจะปลูกฝังระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นกับเด็กจนเห็นเป็นรูปธรรมได้นั้นต้องอาศัยเวลาที่ ยาวนาน ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นในระยะเวลานั้นสั้น สุดท้ายต้องดูผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กและสังคมที่เขา อาศัยอยู่ ว่าเขาได้แสดงออกและปฏิบัติตนต่อผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เขาได้รับและเรียนรู้มา"

จากการวิเคราะห์ข้อความข้างต้นพบว่า บทบาทของครูเป็นผู้มุ่งในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ในเรื่องของจิตใจ เป็นการจัประสพการณ์ จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจมุ่งปลูกฝัง ศีลธรรมและจริยธรรม สร้างระเบียบวินัยในห้องเรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญา มนุษยนิยมแนวใหม่ ครูหรือผู้สอนจึงต้องเป็นผู้ที่จะคอย อบรมปมนิสัย ปลูกฝัง พัฒนาจิตใจของ นักเรียนด้วยความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและด้วยความเข้าใจ พร้อมทั้งการติดตามประเมิน ผลอยู่ตลอดเวลาหรือเป็นระยะเท่าที่เวลาจะเอื้ออำนวยว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติตนต่อสภาพแวดล้อม สังคมอย่างไร จึงถือได้ว่าบทบาทของครูผู้สอนเป็นผู้ที่ต้องรับภาระของสังคมในทุก ๆ ด้านไม่ จำเพาะเจาะจงในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินในสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงรวมไป ถึงนอกสถาบันนั้นก็คือการติดตามสอดส่องดูแลประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนแม้กระทั่งจบจาก สถาบันทางการศึกษาแล้วก็ตาม

พิอาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "เกี่ยวกับการดูแลในเรื่องของ การคัดเลือกครูผู้สอนทุกคน ประกาศนียบัตรทางการศึกษาไม่เป็นที่เพียงพอที่จะเป็นเกณฑ์ใน การเลือกสรรค้ของครู สิ่งที่พิจารณาคือลักษณะความแข็งแกร่งของคุณภาพ ความชอบธรรม การให้บริการสังคม ความไม่เห็นแก่ตัว มีความคิดเป็นของตนเอง และมีความสามารถในการ เป็นผู้นำ ควรจะปรากฏในครูทุกคน"

ข้อความข้างต้นบอกรับถึงเกณฑ์ คุณภาพของผู้สอนที่จะมาทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการ สังคมในด้านการเรียนการสอน นั่นก็คือการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ตระหนัก ในบทบาทของครูผู้สอนถือว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคัดสรร ทั้งในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความรักในอาชีพการให้บริการสังคม เพราะปรัชญานี้เห็นว่าการจะนำพาผู้เรียนไปให้ถึงเป้าหมาย

ที่ปรัชญาได้ไว้นั้น ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าว เป็นผู้ที่ยอมรับนำ ซึ่งแนะแนวทางให้กับผู้เรียนครูผู้สอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่คือผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้เรียนตลอดไปเพราะผู้เรียนยังคงต้องการกำลังใจ ต้องการคำปรึกษาในการจะไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนได้เลือกไว้ และการเลือกกระทำของผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับในเรื่องของการเสริมแรง ความอบอุ่นเพื่อเป็นบุคคลที่พร้อมที่จะเผชิญในทุกสถานการณ์ ดังนั้นที่กล่าวมาจึงถือได้ว่าเป็นบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้สอน

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "การควบคุมระบบการศึกษาทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรที่จะได้รับความดูแลจากคณะกรรมการครูที่มีคุณภาพ คณะกรรมการครูที่จะมีอิทธิพลในการดำเนินงานและมีอำนาจที่จะตัดสินใจในการศึกษาจะต้องมีอิสระในการดำเนินการ"

ข้อความข้างต้นได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจะจัดการศึกษาให้ประสบผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย คือ ทุก ๆ ฝ่ายต้องให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ทรงคุณภาพในการประกันคุณภาพทางการศึกษา มีอิสระเสรีภาพในการดำเนินงานและการตัดสินใจ

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar, 1998: 15-19) ได้ยกตัวอย่างเพื่อพิจารณาถึงคุณภาพของระบบการศึกษาว่า "พ่อแม่ที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อย ก็มักจะกล่าวร้ายแก่เด็กใช้ทั้งภาษาที่ไม่เหมาะสมทั้งการทุบตีเด็ก แต่พฤติกรรมของครูอันร้ายกาจยิ่งกว่ากลับพบเห็นได้บ่อย หลาย ๆ ตัวอย่างจากการศึกษางานวิจัยในเชิงจิตวิทยาจำนวนหลายเล่ม พบว่าครูผู้สอนมีเจตนาที่จะสร้างความรู้สึกไม่ดีให้เด็กนักเรียนได้เห็น กรณีตัวอย่างเด็กนักเรียนได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แทนที่จะพยายามแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียนด้วยเหตุและผล เขากลับโจมตีเด็กด้วยวาจาถากถาง มีครูผู้สอนเป็นจำนวนมากที่ทำให้เด็กนักเรียนรู้สึกเจ็บปวด กับการหัวเราะเยาะเย้ยถากถางในเรื่องชนชั้นและแหล่งกำเนิด โดยการพูดว่า "เจ้าเด็กน้อยกลับไปสวมชุดไถนาซะเถอะมันจะดีกว่ามาจับปากกา" หรือ "ชุดไถนาให้เจ้าสวมดูจะเหมาะกว่าปากกาให้เจ้าจับ" หรือ "เจ้าดูจะมีความสุขมากกว่านะกับการที่จะได้อยู่กับพ่อแม่ของเจ้าอยู่กับล้อเกวียนล้อลาก" จนกระทั่งทุกวันนี้คำพูดต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาก็ยังคงมีหลุดออกมาจากคำพูดของครูจำนวนมาก ถ้านักเรียนโกรธ ครูก็จะตีสีหน้าดู และพูดว่า "ความฉลาดของเธอมันก็เป็นได้แค่นี้เห็นแหละ" โดยไม่ยอมใช้วิธีที่สุภาพในการบอกกล่าว และจวบจนทุกวันนี้เราก็ยังสามารถที่จะพบเห็นได้ว่าครูใช้วิธีแปลก ๆ ในการบังคับให้นักเรียนเตรียมบทเรียน"

จากข้อความข้างต้น พีอาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar) ได้เปรียบเทียบให้เห็นว่า พ่อแม่บางคนได้แสดงพฤติกรรมให้การอบรมสั่งสอนบุตรอย่างไม่ถูกวิธีโดยการดูว่ากล่าวแต่ชี้ให้เห็นว่าเนื่องมาจากมีการศึกษาน้อยจึงได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกมา แต่ในทางตรงกันข้ามครูผู้สอนเป็นบุคคลที่ได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาด้วยระบบการศึกษามาเป็นระยะเวลาอันพอสมควร กลับยังมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ปัญหานี้ชี้ให้เห็นได้ว่าระบบการศึกษายังไม่สมบูรณ์ในเรื่องการพัฒนาคน โดยเฉพาะบุคคลที่จะต้องมามีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้เจริญเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์อันทรงคุณค่าตามที่สังคมต้องการ

จะเห็นได้ว่าบทบาทหนึ่งของครูผู้สอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอน คือ การใช้คำพูด จากข้อความข้างต้นที่ยกมาจะเห็นได้ว่าครูหรือผู้สอนใช้คำพูดในเชิงลบ ตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ไม่เห็นด้วยกับการใช้คำพูดด้านลบ ในทางตรงกันข้ามกลับพยายามสนับสนุนให้มีการใช้คำพูดด้านบวกแทน ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนเอง เพราะการเสริมแรง การใช้คำพูดด้านบวกจะเป็นการพัฒนาทางด้านจิตใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกและเป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดี

ชาญวูดี วงศ์เพ็ญ (2537) ได้สนับสนุนข้อความข้างต้นเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนควรใช้คำพูดด้านบวกเพราะคำพูดด้านบวกจะมีผลต่อจิตใจและการกระทำของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า "การใช้คำพูดด้านบวกผ่านจิตใต้สำนึกเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง คำพูดด้านบวกที่มีผลต่อการจูงใจได้สำนึกควรมีลักษณะ คือ เป็นคำพูดในด้านบวกที่สามารถนึกเป็นภาพเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจน" นั่นก็คือนอกจากจะพยายามใช้คำพูดด้านบวกแล้ว ยังต้องมีเทคนิคในการใช้คำเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสร้างภาพและการจินตนาการของผู้เรียนอีกด้วย ดังนั้นคุณสมบัติของครูจึงควรเต็มเปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังที่ พีอาร์ สาร์การ์ กล่าวต่อไปนี้

พี อาร์ สาร์การ์ ได้พูดเกี่ยวกับครูในหัวข้อ (<http://gurukul.edu/nhe/teachers.html>) ว่า "ครูต้องเป็นผู้เลือกสรรคัดสรรอย่างระมัดระวัง คุณภาพของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจำเป็นต้องดูในเรื่องของคุณลักษณะของคนหนึ่งคนที่จะมาเป็นครูผู้สอน ครูผู้สอนจะต้องเป็นคนที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว มีความห่วงใยในสถาบัน มีความซื่อสัตย์ สร้างความมั่นคงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีลักษณะที่เข้มแข็ง มีธรรมประจำใจ มีความยุติธรรม มีความรักในการให้บริการสังคม ไม่เห็นแก่ตัว มีแรงบันดาลใจ และมีความสามารถในการเป็นผู้นำ เนื่องจากว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสูงสุดในการแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานของการเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา"

พี อาร์ สาร์การ์ (<http://gurukul.edu/nhe/teachers.html>) กล่าวว่า “ครูเป็นผู้ใหญ่ในโลกของเด็ก เป็นรูปแบบที่มีอิทธิพลต่อเด็กโดยอัตโนมัติ เป็นทางเลือก เป็นค่านิยม เป็นพฤติกรรมโดยตรงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตแห่งการเป็นมนุษย์ชนในอนาคต”

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ชัดเจนว่า บทบาทครูอีกประการคือการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กนักเรียน เพราะถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้เรียนและเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องของสิทธิเสรีภาพในการเลือกอย่างหนึ่งของผู้เรียนด้วยอีกทาง

พี อาร์ สาร์การ์ (<http://gurukul.edu/nhe/teachers.html>) กล่าวว่า “ความเข้มข้นอยู่ในระดับใด นี่คือการพิจารณากับคำว่า “ความสำคัญของคนที่จะมาเป็นครู” ขึ้นอยู่กับว่า ใครจะเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละสถานศึกษาไว้อย่างไร สถาบันการศึกษาขึ้นชื่อหลายแห่งกำลังมองหาคุณภาพมากกว่าปริมาณ กำลังมองหาประสิทธิภาพของบุคคลในการที่จะร่วมกันพัฒนาระบบการศึกษา ลำดับถัดจากนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งซึ่งมันไม่่ง่ายเลยที่จะใช้เป็นที่เกณฑ์ในการวัด แต่ก็จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาศึกษา คือ

- คุณธรรม ถือเป็นตัวเลือกที่สำคัญ
- การสร้างองค์ความรู้ที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เรียน
- ความมั่นใจและความสามารถในการที่จะแสดงออก
- ความคิดสร้างสรรค์ ช่างประดิษฐ์ ช่างคิด ทั้งการพูดและการกระทำ
- การแก้ไขปัญหา
- ทักษะการสื่อสารและการพบปะกับผู้คน
- ความใจกว้าง
- การคิดกว้างคิดไกล สามารถมองเห็นประเด็นที่แตกต่าง
- ความสามารถในการรวบรวมความคิดแล้วสร้างเป็นเป้าหมายเพื่อการพัฒนา
- การคิดใคร่ครวญ ทบทวน และไตร่ตรอง
- ธรรมชาติของการใฝ่รู้ และการรักที่จะเรียนรู้
- มารยาทและความสง่างามในสังคม
- การแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของตน ระเบียบวินัยของตน และความสมดุลของชีวิต
- สุขภาพของร่างกายและจิตใจ
- ความคิดในความรู้ที่อยู่ในระดับสูง
- ทักษะความเข้าใจในเรื่องการดูแลในสิทธิ เสรีภาพ และสันติภาพของผู้อื่น
- การดูแลสนใจในสิ่งมีชีวิตอื่น ทั้งพืชและสัตว์

ที่กล่าวนำมาทั้งหมดคือคุณลักษณะของครูผู้สอนในแบบที่เด็กต้องการ คือรูปแบบที่ดีที่ถูกต้องเพื่อการสร้างและพัฒนา พวกเขาได้มองหาแบบอย่างเหล่านี้ทั้งผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและในหมู่เพื่อนฝูง ในครูหลาย ๆ คน ในกลุ่มผู้นำศาสนาหลาย ๆ ศาสนา ในผู้ฝึกหลาย ๆ คน ในผู้เป็นยอดเก่งและอีกหลาย ๆ กลุ่ม เขาต้องการที่จะเป็นหรือไม่ครูผู้สอนเป็นทางเลือกที่สำคัญ ครูผู้สอนคือผู้เปี่ยมคุณภาพมากกว่านักเทคนิคในโรงเรียนที่เราเป็นอยู่ในขณะนี้ ไม่มีเทคนิคใดที่จะแสดงให้เห็นประจักษ์แก่สายตาได้ว่าเป็นรูปแบบของโรงเรียนที่เราต้องการ ครูผู้สอนทุกคนควรจะยึดถือเอาเกณฑ์มาตรฐานที่สูงที่สุดของหลาย ๆ หน่วยงานในสังคมมาผนวกบูรณาการเป็นส่วนตนแล้วแสดงออกสู่สาธารณชน

พี อาร์ สารการ์ (<http://gurukul.edu/nhe/teachers.html>) กล่าวว่า “ในโรงเรียนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ครูผู้สอนควรที่จะมีบทบาทในสิ่งต่อไปนี้

- พัฒนาความสมัครสมานสามัคคีด้วยความรักใคร่
- แสดงความเคารพความเอาใจใส่และสร้างให้เกิดในบุคคลอื่น
- เป็นแบบอย่างให้กับเด็ก
- ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความรักที่จะเรียนรู้
- เข้าใจและมองเห็นความแตกต่าง ความต้องการของเด็กทั่วไปและเด็กที่มีพรสวรรค์พิเศษ
- แสดงความรักความเมตตากรุณา ความอดทน ความเป็นมนุษย์และความไม่เห็นแก่ตัว
- ให้กำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็ก

อะไรก็ตามที่เด็กได้ไตร่ตรองและพิจารณาแล้วไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมบริบทของโรงเรียน กระบวนการเรียนการสอนที่มีการดำเนินอยู่ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกต การเห็น การรู้สึกภายใน และการลอกเลียนแบบ การที่ผู้เรียนได้สร้างหลักการแนวคิดของเขาเอง แล้วมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาเองนั้น เขาได้เริ่มต้นจากการวาดมโนภาพขึ้นด้วยประสบการณ์ที่เขาได้รับดูราวกับการสร้างการก่อตัวของอาคาร พื้นฐานที่ประเสริฐ ประสบการณ์ที่ดีจะสามารถสร้างได้ด้วยแบบอย่างและความตั้งใจในศรัทธาที่เด็กได้รับจากครูที่มีความพิเศษ ดังนั้นเด็ก ๆ ควรจะได้รับกระบวนการเรียนการสอนจากครูผู้สอนแบบอย่างที่ดีที่มีคุณสมบัติดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น นั่นคือบทบาทของครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วยความรักความเมตตา

พือาร์ สาร์การ์(<http://gurukul.edu/nhe/practice.html>)ได้กล่าวไว้ว่า “การศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ให้มาก จดจำให้มาก และเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเราได้เกิดการเรียนรู้และได้ปฏิบัติในชีวิต การเรียนรู้ภายใต้ระบบของปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ได้กลายมาเป็นประสบการณ์หนึ่งทางวัฒนธรรม ครุมนุงการพัฒนาสภาพวัฒนธรรมทางจิตใจ ภายในห้องเรียน ไม่ใช้การบรรยายภายในห้องเรียนแล้วให้ผู้เรียนจดบันทึกตาม แต่ให้มีการปฏิบัติตนแบบง่าย ๆ โดยการให้ผู้เรียนร่วมพูดคุย ร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และพวกเขาจะได้รับการจัดกิจกรรมการฝึกสมาธิ และทุกกิจกรรมจะเป็นการแทรกซึมในเรื่องของวัฒนธรรม คุณธรรมและจริยธรรมแห่งชีวิต”

จากข้อความข้างต้นบทบาทของครูผู้สอนคือการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ไม่ใช้การบรรยายในลักษณะเดิมแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ทั้งการร่วมพูดคุย การร่วมแสดงความคิดเห็น การปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนุกสนานแต่กระบวนการการพัฒนาเหล่านี้จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ นั้น เทคนิคที่ครูผู้สอนที่นำมาใช้จึงมีความสำคัญมากทั้งการจูงใจ โน้มน้าว ยั่วยุให้เกิดความกระหาย ชี้นำชี้แนะให้เกิดความเข้าใจประกอบกับความมานะพยายามของครูผู้สอนเอง

พื อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar, 1998) กล่าวในหัวข้อ ปัญหาของนักเรียน (The Problems of Students)ไว้ว่า “มีปัญหามากมายที่เกิดขึ้นกับครู เด็กนักเรียนหลายต่อหลายคน กำลังประสบปัญหาเฉพาะตัวซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนไม่ได้ให้ความสนใจ นั่นคือการถูกสร้าง ความกดดันในการเรียนการสอน เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า เป็นการไม่สมควรและไม่ถูกต้องที่จะมีการบังคับขู่เข็ญให้เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน ด้วยการสร้างความกดดันบังคับขู่เข็ญจนเกินควร การบังคับขู่เข็ญเพื่อให้งานในสิ่งที่ครูต้องการซึ่งมันเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดจากการยอมรับยอมจำนนของเด็ก ๆ อะไรก็ตามที่เด็ก ๆ ได้เรียนรู้จากพ่อแม่ เรียนรู้จากครูที่เป็นการเรียนรู้ที่มีความสุขและสบายใจโดยปราศจากความหวาดกลัวจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ไม่รู้จักลืมข้อมูลจะสามารถจดจำได้เป็นอย่างดี และในไม่ช้าก็จะส่งผลไปสู่การเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ มีความมั่นใจกล้าแสดงออกด้วยเหตุและผล

การเรียนรู้และความหวาดกลัวจะแยกออกจากกันไม่ได้ มักจะไปด้วยกันเสมอ ดังนั้นในการเรียนรู้จึงไม่ควรทำให้เกิดความหวาดกลัว เหตุผลก็คือ ผู้เรียนมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้ในกระบวนการทางการศึกษาที่ไม่มีความหวาดกลัวจากจิตใจของผู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ประชาชนในหลาย ๆ ประเทศเกือบทั่วโลก ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบาดแผลแห่งความเจ็บปวดที่นำมาซึ่งความสูญเสียอันเนื่องมาจากระบบการศึกษาที่แฝงไปด้วยความหวาดกลัว ประชาชนทั้งหมดที่ได้ผ่านระบบการศึกษาดังกล่าวล้วนแต่ได้สูญเสียความสามารถที่เขาเคยมีที่เคยได้รับตลอดระยะเวลาของการศึกษา หลังจากที่เขาลำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนหรือจากมหาวิทยาลัยและเข้าสู่สนามของการทำงาน ถ้าให้ประเมินคุณค่าของการศึกษาที่ประชาชนเหล่านั้นได้รับ สามารถบอกได้ว่า ระยะเวลาทั้งหมด ความสามารถร่างกายแรงใจที่ได้ทุ่มเทไปได้ถูกทำให้สูญเสียหรือถูกใช้ให้หมดไปอย่างไร้ความหมาย

พี อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar, 1987) กล่าวว่า “จะไม่เกิดการเรียนรู้จากระบบการศึกษาที่มีการบังคับขู่เข็ญ การกระหายในความรู้จะถูกปลุกให้ตื่นขึ้น และเพื่อการดับการกระหายในความรู้ ต้องเริ่มจากระบบการศึกษาอย่างจริงจัง การศึกษาต้องเป็นผู้ให้ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าคุ้มกับเวลา และเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และความคิดของเด็กนักเรียน”

จากข้อความข้างต้นจะพบว่ากระบวนการเรียนการสอนจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ถ้าหากในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นการสร้างความกดดันให้กับผู้เรียน มีการบังคับขู่เข็ญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในกรอบที่ผู้สอนต้องการในสิ่งที่ผู้สอนเห็นว่าดีและเหมาะสมโดยไม่คำนึงว่าผู้เรียนนั้นรู้สึกอย่างไรมีความสุขกับการเรียนหรือไม่ ดังนั้นบทบาทของครูผู้สอนจึงต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนและต้องทราบเป็นอย่างดีว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยกระบวนการเรียนที่เน้นในเรื่องของความสนุกสนานไม่กดดัน ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ

หรืออาจดำเนินกิจกรรมดังที่ **จิวิรรณ ศรีกุศลานุกูล (2538: 134)** ได้เสนอว่า “ผู้สอนใช้เพลงประกอบการสอน ทำให้บรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน สบายไม่น่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนสนใจในบทเรียน” สรุปคือเป็นบทบาทที่ดำเนินการสอนโดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

พี อาร์ สาร์การ์ (1998) กล่าวว่า “ครูต้องเข้าใจถึงจิตใจของเด็กนักเรียนทั้งกลุ่มวัยเยาว์ และกลุ่มคนหนุ่มสาวแม้กระทั่งกลุ่มผู้สูงอายุ ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะเด็ก ๆ เหล่านั้นจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ ถ้าครูมีเป้าหมายให้พวกเขา กำหนดระยะทางขอบเขตให้กับพวกเขา หรือให้พยายามกระทำหรือดำเนินกิจกรรมต่อไปด้วยการกำหนด บังคับขู่เข็ญให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เขาเหล่านั้นจะไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง จะเป็นบุคคลที่ขาดความมั่นใจ ขาดความจริงใจ ขาดซึ่งเหตุผล ขาดอิสระภาพในการแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน มันจะเป็นเรื่องง่ายที่ความเข้าใจ ความรัก ความเมตตาจะยังคงมีให้ต่อกันและกัน ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีความ

มันคงแน่นอนชัดเจนนั่นก็คือ ความมีเหตุผลบนความเป็นจริง สิ่งนี้จะเป็นเหตุผลให้เด็ก ๆ หลายต่อหลายคนเกิดการยอมรับอย่างเต็มอกเต็มใจ สิ่งนี้จะเป็นเครื่องมือในการผลักดันครูที่มีความเข้มงวด กวดขันรุนแรงและพ่อแม่ที่มีพฤติกรรมชอบทารุณกรรมให้หมดสิ้นไป”

ในส่วนของบทบาทของผู้สอนที่จะดำเนินกิจกรรมให้ดำเนินไปด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง จะเห็นได้ว่า วิวรรณ ศรีกุศลานุกูล (2538: 132) ได้เพิ่มเติมโดยกล่าวว่า “การฝึกสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเชิญชวนให้เด็กฝึกสมาธิด้วยความไม่เบื่อหน่าย ด้วยการปรับสภาพทางอารมณ์ของเด็กให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายและสบายใจ โดยใช้เกม เพลงนิทานและจินตนาการเชิญชวนให้เด็กนั่ง ประสานมือและหลับตาพร้อมที่จะฝึกสมาธิด้วยความสมัครใจ ด้วยคำพูดที่บรรยายให้เด็กเห็นภาพจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง การย้าคิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ให้มีความรักความเมตตาต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานกับความคิดคำนึงฝันของตนเอง” ดังนั้นบทบาทที่สำคัญของผู้สอนคือการดำเนินกิจกรรมที่เต็มไปด้วยบรรยากาศที่สนุกสนานเป็นกันเอง บรรยากาศของความรัก และไม่ใช้การบังคับขู่เชิญแต่ในทางตรงกันข้ามกลับใช้เทคนิค คำพูดเชิญชวนให้กำลังใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

จากข้อความที่ พีอาร์ ซาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) ได้ให้ความหมายของคำ “E-D-U-C-A-T-I-O-N” ซึ่งบอกว่าในตัวของคำ มันมีความหมายพิเศษต่างข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับคำว่า “การศึกษา” หรือคำ “EDUCATION” นั่นก็คือมุ่งไปสู่ การเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง มีระเบียบวินัย มีจรรยา มารยาทที่ดี มีความฉลาดปราดเปรื่อง มีศีลธรรมจริยธรรม มีทักษะทางภาษา มีการพูดจากการติดต่อสื่อสารที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทัศนคติ และมุมมองอันกว้างไกล มีลักษณะนิสัยเฉพาะตัว และมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้และทำกิจกรรมอื่น ๆ มีความซื่อสัตย์ เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจของสังคม มีอุดมการณ์อันยิ่งใหญ่เป็นผู้นำของสังคมในทางที่ดี ตระหนักในคุณงามความดี เป็นบุคคลที่มีอารมณ์ขันจำเริญแจ่มใส

ดังนั้นบทบาทผู้สอน จึงต้องมีการปฏิบัติให้สอดคล้องกับคำ “EDUCATION” ดังที่กล่าวมาข้างต้นด้วยเช่นกัน และที่สำคัญที่สุด ครูผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยสื่อสารให้คำชี้แนะแนวทางเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก เพราะว่า “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” การเปิดใจรับข้อคิดเห็นของเด็กจัดได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและยิ่งใหญ่ที่สุด แต่การส่งเสริมให้เด็กเป็นบุคคลที่มีจิตใจกว้างขวางยอมรับข้อคิดเห็นของผู้อื่นนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาควรจะมีคุณละเอียดยละเอียดอย่างมากในเชิงจิต

วิทยานันท์ก็คือครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจในตัวเด็ก เข้าใจในความแตกต่างของเด็กเป็นอย่างดี จึงจะมีการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เป็นการจัดการศึกษาที่เล็งถึงความสำคัญในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ความสำคัญของการศึกษาอยู่ที่บทบาทของครูผู้สอน

อุไรวรรณ ขมวัฒนา(2539: 79) กล่าวว่า "...นักเรียนมักเกิดความเบื่อหน่ายและทักษะพื้นฐานยิมนาสติกบางทห หากนักเรียนไม่มีความพร้อมพอ จะทำให้นักเรียนเจ็บหรือรู้สึกอึดอัดในขณะปฏิบัติ" จากข้อความนี้วิเคราะห์ได้ว่า บทบาทของครูคือการเข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนและจัดกิจกรรมที่ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายภายในห้องเรียนนั้นคือจัดกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานมีความเป็นกันเองสูงซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนจะได้ไม่รู้สึกรู้สึกอึดอัดและเกิดอาการเกร็งในบรรยากาศการเรียน

และอีกบทบาทหนึ่งของผู้สอนคือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างเสรีภาพ ดังที่ วิวรรณ ศรีกุลสถานกุล (2538: 135) ได้กล่าวไว้ว่า "การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกกระทำในกิจกรรมอย่างอิสระตามความพอใจและความสนใจของตนเอง"

บทบาทของผู้เรียน

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) ได้กล่าวว่า "จากการประชุมสัมมนาถึงการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ โดยอาศัยหลักศีลธรรมจากตะวันตกและจากตะวันออกเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นักวิชาการทางตะวันตกได้รวมเอาทั้งสองอย่างเพื่อใช้ในการเรียนรู้แต่ได้แนะนำผู้เรียนอาจแสดงบทบาทโดยการแสดงความคิดเห็น ตามความเข้าใจและความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติของตนออกมา นักวิชาการตะวันออกจะมองการเรียนรู้ของผู้เรียนลึกไปกว่านั้นในเรื่องของจิต เพราะเห็นว่าการแสดงออกทางจิตของเด็กจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงศีลธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน การแสดงออกและการปฏิบัติตนของเด็กจะช่วยให้ทราบถึงสภาพจิตใจ"

จากข้อความข้างต้นที่ผู้วิจัยได้ยกมาอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์ในประเด็นของบทบาทผู้เรียน พบว่าบทบาทของผู้เรียนคือการร่วมแสดงความคิดเห็นตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเองออกสู่สาธารณชน วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นออกมานั้น มาร์คัส บัสเช เห็นว่าเป็นหน้าที่และบทบาทของครูผู้สอนที่จะกระตุ้นให้เกิดขึ้นกับเด็ก อันจะนำไปสู่การประเมินผลได้ด้วย เพราะเมื่อเด็กมีการแสดงความคิดเห็นก็สามารถที่จะประเมินในเรื่องของคุณธรรมที่สอดแทรกมา กับความคิดที่มีในตัวเด็กได้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องหาเทคนิคเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทของตนเองออกมได้อย่างสมบูรณ์ในการให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะถือเป็นการประเมินผลการเรียนการสอนอีกทาง

เอซี (Ac Shambhushivananda Avt, www.gurukul.edu/cardinal.htm) ได้กล่าวไว้ว่า “ในการปฏิบัติสมาธิเพื่อการพัฒนาจิตใจแห่งความเมตตากรุณา อันดับแรกที่ต้องกระทำคือ การตั้งมั่นในการปฏิบัติอย่างแท้จริงในการทำสมาธิตามแนวตันตระ เพราะกิจกรรมดังกล่าวมานี้จะนำไปสู่การเป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนเองได้ และส่งผลไปสู่สังคมส่วนรวมต่อไป”

จากคำกล่าวข้างต้นของ เอซี จะเห็นได้ว่าบุคคลที่จะพัฒนาตนเองหรือพัฒนาสังคม สิ่งแรกต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านการยอมรับ การเปิดใจ การตั้งมั่นในกิจกรรมเพื่อการพัฒนา ก่อน นั่นคือต้องเปิดใจตนเองในการฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง และอย่างจริงใจ นั่นคือบทบาทหนึ่งของผู้เรียนที่มีความสำคัญตามที่ได้กล่าวมา

เอ ซี ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “ในแง่แห่งการสร้างสรรค์สังคม ควรอนุรักษ์ไว้ซึ่งความเป็นหนึ่งเดียวบนความหลากหลาย นั่นคือการบรรจุความเป็นมิตรภาพซึ่งกันและกันในทุกรูปแบบของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งสิ่งใหญ่โตและอณูที่เล็กที่สุด ระหว่างนกและสัตว์ทั่วไป ผู้ชายและผู้หญิง ความร่ำรวยและความยากจน ความสัตย์จริงจะรวมเป็นหนึ่งเดียวในการสร้างสรรค์นี้”

ดังนั้นบทบาทของผู้เรียนที่จะเข้าไปมีบทบาทเพื่อการพัฒนาสังคมในอนาคต สิ่งที่ต้องตระหนักและให้ความสำคัญคือ การชำระไว้ซึ่งความเป็นหนึ่งเดียว ความสมัครสามัคคี มิตรภาพในหมู่ชน มิตรภาพในสังคม ร่วมประสานสัมพันธ์โดยไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น มองสังคมด้วยความเป็นหนึ่งเดียว

มาร์คัส บัสเช เพิ่มเติมว่า “การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ จะเกิดผลดีจากการได้ฝึกจิต สร้างวินัย โดยการเข้ามาณฝึกสมาธิอย่างจริงจัง หากปราศจากการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ความศักดิ์สิทธิ์หรือความเลื่อมใสศรัทธาย่อมเกิดขึ้นไม่ได้”

ดังนั้นบทบาทของผู้เรียนคือ การเปิดใจรับและปฏิบัติตามกิจกรรมที่ครูผู้สอนได้จัดให้ อย่างสม่ำเสมอ

วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา(2538: 156) กล่าวว่า “เมื่อเข้ารับการฝึกอาสนะและสมาธิ ความรู้สึกต่อตนเองเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ภูมิใจในตัวเองมากขึ้น เคารพในตัวผู้อื่น สามารถตัดสินใจสิ่งต่างๆ ได้เอง และยืนหยัดในการตัดสินใจนั้นได้ กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็น มีความอดทน” ข้อความที่ยกมา วิเคราะห์ให้เห็นถึงบทบาทของผู้เรียนที่ต้องมีการร่วมในกิจกรรมด้วยความจริงใจและด้วยความตั้งใจ โดยเฉพาะการร่วมแสดงความคิดเห็นออกมาสู่สาธารณชน ด้วยความกล้าหาญ

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า “การศึกษาควรจะมีเสรีภาพ และมีความยืดหยุ่นในทุกระดับ ควรให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นักเรียนที่โตขึ้น คือ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ อาจมีส่วนในการบริหารการศึกษานอกระบบ โรงเรียนควรควบคุมและจัดการโดยนักการศึกษา นักวิชาการ ด้วยการช่วยเหลือและการสนับสนุนและร่วมจัดการ นักเรียนในวัยเยาว์ที่เพิ่งเจริญเติบโต อาจให้การช่วยเหลือครอบครัวให้มากขึ้นในด้านการจัดการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของครอบครัว ในความสอดคล้องกลมกลืนและสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนถือเป็นสิ่งที่น่าสนใจ”

ผู้เรียนเลือกเรียนโดยเสรีภาพตามความถนัดและความต้องการของตนเองโดยไม่รบกวนเสรีภาพของผู้อื่น และปฏิบัติตนให้เหมาะสมทั้งหน้าที่ต่อครอบครัวและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครูและต่อนักเรียนด้วยกัน

ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ญ (2537) ได้กล่าวไว้ว่า “การจูงใจใจสำนึกตามทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิส มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก เพราะการจูงใจได้สำนึกในเด็กสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในวัยนี้ยังเป็นวัยที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบน้อยคลื่อนสมองของเด็กยังไม่วุ่นวายนัก”

ข้อความข้างต้นที่ ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ง ได้อธิบายไว้สามารถวิเคราะห์ให้เห็นได้ว่ากลุ่มที่มีความเหมาะสมที่สุดในการที่จะรับแนวคิดคือกลุ่มวัยเด็กเพราะเป็นวัยที่ยังไม่มีอุดมการณ์มากนัก และเป็นวัยที่บริสุทธิ์ที่พร้อมรับกระบวนการตามหลักการของปรัชญา ซึ่งการเล็งเห็นกลุ่มวัยเยาว์เป็นวัยที่ควรแก่การปลูกฝังหลักการตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ดังที่ P.R. Sarkar ได้กล่าวให้เห็นถึงความชัดเจนดังนี้คือ

พินาร์ สาร์การ์(P.R. Sarkar : 1998: 114) ได้กล่าวบนหัวข้อ THE ROLE OF YOUTHไว้ดังต่อไปนี้ "ธรรมชาติของชีวิตคือการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโต ที่ไหนไม่มีการเปลี่ยนแปลง มันดูคล้ายกับว่าเป็นเงื่อนไซของความตาย ทุก ๆ โครงสร้างของสิ่งมีชีวิต ขณะที่ยังเยาว์วัยจะมีความยืดหยุ่นปรับตัวได้ง่าย และพร้อมเปิดรับการเปลี่ยนแปลง ถ้าแขนขาแห่งชีวิตในวัยเด็กต้องแตกหัก หรือได้รับการบาดเจ็บธรรมชาติจะมีการบำบัดและเยียวยาอย่างรวดเร็ว ถ้าเด็กคนหนึ่งต้องได้รับบาดเจ็บความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย เขาและเธอเหล่านั้นก็จะเป็นปกติในไม่ช้า ในด้านของจิตใจเมื่อความคิดใหม่ ๆ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตในการสัมผัสของเด็ก มันเป็นความบอบบางของจิตใจที่จะยอมรับมันได้โดยง่าย ในทางตรงกันข้ามผู้ใหญ่ผู้มีอายุกลับเปรียบเสมือนวัตถุโบราณที่แข็งแกร่ง จะเคลื่อนย้ายวัตถุโบราณเหล่านี้มันเป็นการยากต้องใช้ความพยายามสูง สำหรับผู้ใหญ่การที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปได้ยาก"

นั่นก็คือผู้เรียนควรเปิดใจรับสิ่งใหม่ รับการเปลี่ยนแปลงใหม่เพื่อการพัฒนาอันทรงคุณภาพ และต่อไปนี้ ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ง (2537: 45) ได้ชี้ให้เห็นถึงการที่บทบาทของผู้เรียนควรเปิดใจรับและปฏิบัติตามด้วยความตั้งใจ "หายใจเข้าเอาพลังความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่เข้ามาในตัวเรา หายใจออกแผ่ความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ให้แก่คนรอบข้างทุกคนในห้องนี้และทุกๆ คนในโลก เวลานี้เรามีร่างกายที่แข็งแรงที่สุด มีจิตใจที่เข้มแข็ง อ่อนโยน มีความเมตตากรุณา เราเป็นที่รักของคนทุกคนและเราก็รักทุกคนด้วย"

จากข้อความข้างต้น บทบาทหนึ่งของผู้เรียนถ้าเปิดใจรับและปฏิบัติอย่างจริงจะทำให้ข้อความและคำพูดดังกล่าวเข้าถึงจิตใจซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนั้น บทบาทที่สำคัญของผู้เรียนอีกประการหนึ่งคือ การเปิดใจรับและปฏิบัติตามอย่างจริงใจ

พินาร์ สาร์การ์(P.R. Sarkar : 1998: 114) "โลกเราต้องการการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาไปข้างหน้า และมีความก้าวหน้า การจัดการใหม่ ๆ คลื่นลูกใหม่ ๆ จะเข้า

แทนที่สิ่งเก่า เพื่อที่จะเยียวยาทุกกายภาพทุกความคงอยู่ ทุกปัญหาในสังคมและความเจ็บป่วยทางจิตแห่งโลกใบนี้ ราวกับมันเป็นกองระวังกว้างหน้าของความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เยาวชนเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ เขาเป็นคนหนุ่มสาว พวกเขาเท่านั้น ที่จะเป็นพลังกำลังอันสำคัญที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น พวกเขาเหล่านั้นซึ่งเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงและการประยุกต์ และเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะทำให้เกิดสังคมใหม่ หากปราศจากวิสัยทัศน์ ปราศจากเยาวชนคนหนุ่มสาวเหล่านี้ โลกใบนี้จะดำเนินต่อไปอย่างจมปรักอยู่กับปราชัย อยู่กับความอยุติธรรม อยู่กับการเอารัดเอาเปรียบมุ่งหาประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมที่กล่าวมานี้เป็นภาระเสนอแนะที่จะสร้างสังคมใหม่ ซึ่งมันก็คือการสร้างการเสนอเพื่อการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเยาวชนของโลกเท่านั้น ผู้ที่จะช่วยนำเราไปสู่โลกใบใหม่ นำไปสู่วิสัยทัศน์ของมนุษยพันธ์ใหม่"

จากที่กล่าวมา ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ให้มุมมองในการพัฒนาให้เกิดสังคมใหม่อยู่ที่กลุ่มเยาวชนเพราะเยาวชนคือผู้ที่มีความยืดหยุ่นในการที่จะรับแนวคิดรับกระบวนการการพัฒนาตามรูปแบบได้อย่างสมบูรณ์ เข้ากับ คำพังเพยไทยที่ว่า "ไม้อ่อนคดง่าย ไม้แก่คดยาก" ซึ่งดูเป็นการง่ายในการพัฒนาทางด้านจิตใจให้กับวัยเด็กเพื่อให้เห็นคุณค่าของทุกสรรพสิ่ง มีความเข้าใจ มีความเอื้ออาทรต่อกันและกัน ด้วยกระบวนการทางการเรียนการสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่

ดังนั้นการจัดการศึกษาตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่จึงมุ่งที่จะเข้าไปมีบทบาทในกลุ่มเด็กและเยาวชนในวัยเรียน ในการที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุก ๆ ด้านอย่างทันที่ทันที่ อันจะเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการพัฒนาและสร้างสังคมใหม่ตามอุดมการณ์ นั่นก็คือปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เห็นว่ากลุ่มประชากรในการที่จะรับกระบวนการเรียนการสอนคือทุก ๆ วัย แต่จะเน้นในกลุ่มวัยเยาว์ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ดังนั้นบทบาทของเยาวชนก็คือการมุ่งนำสังคมไปสู่สังคมใหม่ สังคมแห่งการไม่เอารัดเอาเปรียบ สังคมแห่งความเอื้ออาทรต่อกัน ตามความสามารถ ตามแนวคิดอุดมคติและเจตคติที่ได้วางเอาไว้ หลังจากได้รับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่

อุไรวรรณ ขมวัฒนา(2539: 79) กล่าวว่า "ในการเรียนการสอนตามแนวนี้โออิวิแมนนิส นักเรียนจะมีสมาธิ สามารถเรียนรู้และจดจำทักษะต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีความมั่นใจในตนเอง กล่าวแสดงออก" วิเคราะห์ได้ว่าบทบาทของผู้เรียนการตั้งใจในสมาธิเพราะสมาธิจะนำไปสู่การจด

จำกัดทักษะต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและผู้เรียนต้องเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก

กิจกรรมการเรียนการสอน

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ความรู้ที่หลากหลาย อย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล เป็นรูปเป็นร่าง หลักสูตรแต่ละรายวิชาของการศึกษาไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับก่อนหลัง การจัดการศึกษาแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จะทำให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงาม จะทำให้เล็งเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในส่วนตัวต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับและการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพตามวัย”

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นที่มาของความรู้อีกทั้งหมด ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำให้คนฉลาดและมีการพัฒนาทางด้านจิตใจ เพราะในแต่ละขั้นตอนต้องทราบถึงสภาวะความยืดหยุ่นทางกายภาพ อารมณ์ ตลอดจนแนวความคิด และจิตใจของแต่ละคน แล้วจึงจะสามารถจัดกิจกรรมให้ได้อย่างเหมาะสม นั่นก็คือผู้นำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทางด้านจิตใจจำเป็นต้องรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องมีความรู้ในเรื่องของจิตวิทยาเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดีจึงจะทำให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน”

เอชี (Ac Shambhushivananda Avt, www.gurukul.edu/cardinal.htm) ได้กล่าวให้เห็นถึงกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า “กระบวนการฝึกความคิดเชิงเหตุผล คือ ความเพียรพยายามแห่งการปลูกฝังการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาสติปัญญาในทุก ๆ ทิศทาง การปฏิบัติบนฐานเพื่อการคิดเชิงเหตุผล เมื่อการตัดสินใจถูกสร้างกำหนดขึ้นภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกความเป็นจริง การแสดงเหตุผลสนับสนุนและการคิดค้นและการพินิจพิเคราะห์อย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะเกิดขึ้นเพื่อหาคำตอบ ผลลัพธ์ที่ตามมาคือลักษณะอุปนิสัยเชิงเหตุผล”

นั่นคือกิจกรรมที่สำคัญและเป็นกิจกรรมที่ควรจะไปมีบทบาทในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน คือ กระบวนการฝึกการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะเชิง

เหตุผลประกอบการคิด การหาคำตอบ อันเป็นการมุ่งเพื่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านสติปัญญาและเป็นผลให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามมา

เอชี (Ac Shambhushivananda Avt, www.gurukul.edu/cardinal.htm) ได้กล่าวเพิ่มเติมในเรื่องของการทำสมาธิ ที่จะต้องมาเป็นอันดับหนึ่ง รวมทั้งการศึกษา การสร้างลักษณะเพื่อมุมมองและทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกเป็นพฤติกรรม กิริยาท่าทาง ด้วยการคิดการกระทำที่เต็มไปด้วยความดี มั่น ได้มาโดยธรรมชาติเมื่อใครก็ตามที่มีความมั่นคงในความคิดอันเป็นจักรวาล หนทางที่ง่ายที่สุดและแน่นอนที่สุด ในการพัฒนาการศึกษาคุณค่านี้อีกคือ การปฏิบัติด้วยความจริงใจเป็นประการแรก ประการที่สองคือการทำสมาธิตามแนวตันตระ”

กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามข้อความข้างต้นที่กล่าวมาสรุปได้คือ กิจกรรม การฝึกสมาธิ การฝึกปฏิบัติตนตามแนวตันตระด้วยความตั้งมั่นและจริงใจ

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “ประสบการณ์จากการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการอธิบายสภาพจิตใจ และเป็นตัวช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ข้อจำกัดของจิตใจจะขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละคนหรือการได้รับการอบรมของแต่ละคน ความรู้ที่ได้รับตามรูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ และจะช่วยอบรมช่วยฝึกเพื่อเปลี่ยนแปลงบุคลิกที่ติดตัวมาดังกล่าว

สมาธิ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่ามาเป็นกิจกรรมเพื่อการพัฒนา ดังที่ วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2538: 156) ได้กล่าวไว้ว่า “หลังจากที่ผู้ฝึกสมาธิฝึกได้ระยะหนึ่งแล้ว มีการทดสอบทางจิตวิทยา พบว่า การเข้ากับคนอื่นได้ง่าย ความมั่นใจในตนเองมีพลังและประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นตามลำดับ ส่วนความตกใจ ความกลัว ความก้าวร้าว ความกลัว ความหงุดหงิด การเอาเปรียบผู้อื่น ความกดดัน การมองตนเองร้าย การมีอารมณ์ต่าง ๆ ลดลง” จากที่กล่าวมาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของกิจกรรมตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ซึ่ง มาร์คัส บัสเซ ได้กล่าวเพิ่มเติมดังนี้

มาร์คัส บัสเซ กล่าวว่า “การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นตัวเชื่อมโยงให้ทราบถึงสภาพของจิตใจกับร่างกายของมนุษย์ที่เรียกว่า Chakras”

จากข้อความข้างต้น “Chakras” เป็นกระบวนการการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ที่มุ่งเชื่อมโยงร่างกายและจิตใจให้มีความกลมกลืนกัน โดยเน้นไปที่จิตใจซึ่งจะเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดความสมดุล ความพอดีในร่างกาย ดังนั้นวิธีการจะก่อให้เกิดความสมดุล ความพอดีนั้นก็คือ การชำระจิตใจให้สะอาดและบริสุทธิ์ด้วยการฝึกสมาธิ ตลอดจนการฝึกโยคะ อาสนะ และการรับประทานอาหารซึ่งถือเป็นกิจกรรมหลักในกิจกรรมการเรียนการสอน

มาร์คัส บัสเซ เติมเต็มว่า “การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ จะเกิดผลดีจากการได้ฝึกจิต สร้างวินัย โดยการเข้าฌาน และความสันโดษจะเป็นตัวช่วยยืนยันให้เห็นว่า หากปราศจากการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ความศักดิ์สิทธิ์หรือความเลื่อมใสศรัทธาย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ซึ่งต้องอาศัยจิตเป็นพื้นฐานในการฝึก มีสองอย่างที่เป็นสิ่งละเอียดอ่อน คือ บุคคลและเจตคติทางสังคมในทางลบ เรียกว่า Microvita จะทำให้เกิดผลกระทบต้อจิตใจในการเข้าฌาน หรือ การคิด”

กิจกรรมการเรียนการสอน มีการยกตัวอย่าง มีการสร้างความสนใจ สร้างกิจกรรมให้น่าสนใจ ทุกอย่างจะเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ แต่ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เห็นว่า การจะไปสู่เป้าหมายที่สำคัญดังกล่าวที่ได้วางเอาไว้แล้ว สำคัญอย่างยิ่งคือตั้งมั่นในการปฏิบัติตามกิจกรรมตามหลักของปรัชญา นั่นก็คือ การรับประทานอาหาร เพราะอาหารแต่ละอย่างจะส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึก การฝึกสมาธิอย่างสม่ำเสมอ การฝึกโยคะ การสร้างเจตคติทางบวกให้กับผู้อื่น ให้กับสังคมและให้กับตนเอง

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) เติมเต็มว่า “การอบรมปลูกฝังวัฒนธรรมแต่ละหน่วยการเรียนนั้นจะจัดให้ครูและนักเรียนได้ปะทะสัมพันธ์กัน แต่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดำเนินการในการปฏิบัติ การเรียนรู้การปลูกฝังทางจริยธรรมหรือศีลธรรมจะไม่คำนึงถึงความเป็นสถาบันหรือความแตกต่างทางสถาบันการศึกษา เพราะการสร้างระเบียบวินัยสามารถใช้ได้กับทุกสถาบันไม่ว่าจะก่อตั้งมาก่อนหรือหลัง ภายใต้อำนาจจิตที่จะสามารถเข้าใจและหยั่งถึง แปลความหมายและเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจได้

ประสบการณ์การเรียนรู้อารมณ์ร่วมกันจะเป็นเสมือนสถาบันที่คอยเสริมสร้างระเบียบวินัยให้เพิ่มขึ้นทีละขั้นทีละระดับจนเกิดความสมบูรณ์ การมีระเบียบวินัยจะทำให้ผู้เรียนจบจากสถาบันอย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการทำงานต่างๆ เมื่อสำเร็จการ

ศึกษา การได้ฝึกได้เรียนรู้อย่างชาญฉลาดจะสามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้ เป็นคนที่ความเมตตากรุณา มีความสุขุมระเอียดรอบคอบ มีความชำนาญมีเหตุมีผล

ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมดจะเกี่ยวเนื่องและติดแน่นอยู่กับเด็ก แต่นี่อาจจะไม่ใช่สิ่งใหม่แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการประชุมอบรมสัมมนาและวงการศึกษานานาชาติ แต่การจะปลูกฝังระเบียบวินัยให้เด็กกับเด็กจนเห็นเป็นรูปธรรมได้นั้นต้องอาศัยเวลายาวนาน ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น สุดท้ายต้องดูผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กและสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ว่าเขาได้แสดงออกและปฏิบัติตนต่อผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เขาได้รับและเรียนรู้มา"

กิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจัดขึ้นในห้องเรียนจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความสนุกสนาน ซึ่งจะไม่ใช้การบรรยายในห้องโดยให้เด็กนักเรียนตั้งใจฟังแต่เพียงอย่างเดียว และวิธีง่าย ๆ อีกวิธีหนึ่ง นั่นก็คือการประพุดให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กซึ่งถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งให้กับเด็กแล้วเด็กจะเลือกปฏิบัติตามเกิดการเรียนแบบในทางที่ดีดังที่ **วีรธรณ ศรีกุศลานุกูล** (2538: 136) ได้กล่าวว่า "การที่เด็กได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่สนุกสนานเป็นกันเอง ทำให้เด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น"

กิจกรรมที่ใช้ภายในห้องเรียนเพื่อการพัฒนาในเรื่องของจิตใจ คือการฝึกสมาธิ การฝึกวิปัสสนา การกำหนดวิถีการดำเนินชีวิตอย่างมีระบบระเบียบและผนวกเข้ากับหลักการฝึกโยคะ และการกินเจหรือมังสะวิรัติ

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) "การอบรมระเบียบวินัย โรงเรียนต้องอบรมขัดเกลาย้ำเตือนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งระเบียบวินัยและจริยธรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจของนักเรียนจะทำให้เขาเป็นคนมีคุณค่า ได้รับความเคารพนับถือจากผู้อื่นและคนรอบข้าง และเมื่อมีข้อขัดแย้งก็จะช่วยให้แก้ไขพฤติกรรมให้ดีขึ้นและเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้"

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นคือ การอบรมระเบียบวินัยของโรงเรียนนักเรียนจะได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตกับการขัดเกลาทางสังคม นอกเหนือจากนั้นการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่เน้นให้โรงเรียนคือตัวแทนหรือเครื่องหมายสัญลักษณ์อันแสดงถึงรูปแบบวิถีชีวิต จิตใจ ของนักเรียน ซึ่งระเบียบวินัยความคิด เจตคติ จะอยู่กับนักเรียนตลอดไป กิจกรรมการเรียนรู้จะสร้างเป็นเรื่องๆ เป็นตอนๆ และนักเรียนจะได้ร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างระเบียบวินัย ความศรัทธา

และเลื่อมใส ตามแบบฉบับของกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนของระบบการศึกษาของมนุษย์ยุคใหม่ และความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งหมดจะเป็นตัวเสริมการเรียนในห้อง พวกเขาจะเลือกดำเนินชีวิตตามที่ตนถนัด ไม่ยากเกินที่พวกเขาจะทำได้เพราะ เกียรติยศ ชื่อเสียงที่ได้มาด้วยความภาคภูมิใจ คือจุดหมายปลายทางของเด็กหลายๆ คน ซึ่งจะเป็นวิถีชีวิตใหม่แทนวิถีชีวิตในห้องเรียนหรือจบการศึกษา

พ็อร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "การศึกษาควรมีเสรีภาพ และมีความยืดหยุ่นในทุกระดับ ควรให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นักเรียนที่โตขึ้น คือ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ อาจมีส่วนในการบริหารการศึกษานอกระบบ โรงเรียนควรควบคุมและจัดการโดยนักการศึกษา นักวิชาการ ด้วยการช่วยเหลือและการสนับสนุนและร่วมจัดการ นักเรียนในวัยเยาว์ที่เพิ่งเจริญเติบโต อาจให้การช่วยเหลือครอบครัวให้มากขึ้นในด้านการจัดการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของครอบครัว ในความสอดคล้องกลมกลืนและสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ" และได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อบันเทิงต่าง ๆ ว่า "วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และสื่อบันเทิงอื่น ๆ จะต้องไม่มุ่งหาประโยชน์ใส่ตัวและควรจะเป็นสื่อที่น่าสนใจ คุณภาพอันสูงสุดควรจะเป็นสื่อที่มุ่งให้ประโยชน์ เช่น สื่อที่ให้ประโยชน์ที่ทำให้นักเรียนสร้างผล การศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น"

จากข้อความข้างต้นเมื่อมองย้อนกลับในสังคมปัจจุบันจะพบได้ว่าในปัจจุบันกิจกรรมการเรียนการสอนมีการนำสื่อต่าง ๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นส่วนที่น่าสนใจและดึงความสนใจของผู้เรียนแต่ผู้รับผิดชอบในการเรียนการสอนที่นำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนควรเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมีคุณประโยชน์มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์แล้วสร้างผลงานเป็นของตนเอง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กควรตระหนักในเรื่องคุณประโยชน์เป็นสำคัญ

จิวรรณ ศรีกุลลาภกุล (2538: 132) กล่าวว่า "การฝึกสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เชิญชวนให้เด็กฝึกสมาธิด้วยความไม่เบื่อบ่นาย ด้วยการปรับสภาพทางอารมณ์ของเด็กให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายและสบายใจ โดยใช้เกม เพลงนิทานและจินตนาการ เชิญชวนให้เด็กนั่ง ประสานมือและหลับตาพร้อมที่จะฝึกสมาธิด้วยความสมัครใจ ด้วยคำพูดที่บรรยายให้เด็กเห็นภาพจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง การย้ำคิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ให้มีความรักความเมตตาต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานกับความคิดคำนึงฝันของตนเอง"

ข้อความข้างต้นวิเคราะห์ให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนต้องดำเนินไปบนความสนุกสนาน เพราะความสนุกสนาน ความเป็นกันเอง น่าสนใจไม่เกิดความเบื่อหน่าย จะทำให้ผู้เรียนเกิด ความสนุกสนานเปิดใจที่จะรับกิจกรรมและความรู้ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี แต่ผู้ที่จะทำให้กิจกรรม ดำเนินไปบนบรรยากาศดังกล่าวคือผู้สอน ดังนั้นสอดคล้องกันคือกิจกรรมที่สนุกจะต้องอยู่บนบทบาทที่สนุกของผู้สอนด้วยเช่นกัน

ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ญ (2537) ได้ให้กิจกรรมที่ควรจะนำมาบรรจุในกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจูงใจได้สำนึก ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “การจูงใจได้สำนึกตามทฤษฎีไฮอิวิตแมนนิส มีผลต่อการ เห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก เพราะการจูงใจได้สำนึกในเด็กสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในวัยนี้ยังเป็นวัยที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบน้อยคลั่งสมองของเด็กยังไม่แน่นอนนัก”

พ็อาร์ สาร์การ์(<http://gurukul.edu/nhe/practice.html>) กล่าวว่า “รูปแบบวัฒนธรรมใน ลักษณะนี้ได้ถูกนำมาประกอบหลักสูตรในระดับต่าง ๆ ของระบบการจัดการศึกษา นั่นคือการร่วม ประชุมพบปะในโรงเรียนแนวใหม่ เพื่อร่วมร้องเพลง และร่วมทำสมาธิในทุกสัปดาห์ ลูกศิษย์ทุกคนจะถูกซึมซับด้วยคุณค่าทางความรู้สึก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รวมให้เด็กได้ปฏิบัติทั้งการเอาใจใส่ดูแลตนเองและคนอื่น ๆ ไปด้วย และสภาวะแวดล้อมขณะการร่วมกิจกรรมของแต่ละคนนั้น จะเกิด ทั้งความขัดแย้งและลงตัว ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาปรับปรุงพฤติกรรม และสร้างความรับผิดชอบในทุก ๆ กิจกรรมร่วมกัน วัฒนธรรมในลักษณะที่ดำเนินไปในโรงเรียน แนวนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการปรับเปลี่ยนในชีวิตของเด็ก ด้วยกระบวนการสังคม ประกิตของนักเรียนเองมุ่งไปสู่ความเป็นโรงเรียนแนวมนุษยนิยมแนวใหม่ซึ่งเป็นลักษณะของการ มุ่งไปสู่รูปแบบของการพัฒนาชีวิตและจิตใจ

พ็อาร์ สาร์การ์(<http://gurukul.edu/nhe/practice.html>) กล่าวว่า “สาระของการเรียนรู้ คือการเปิดกว้างทางวัฒนธรรมอันสูงสุด การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการเล่าเรื่องจะเป็นการสร้าง ภาพเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ และ บทบาทของพวกเขาเองเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาลักษณะของ วัฒนธรรมที่มีความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในห้องเรียนตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่”

กิจกรรมหนึ่งที่จัดอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่คือ การเล่าเรื่อง ซึ่งเห็นว่าการเล่าเรื่องเป็นเทคนิคหนึ่งที่น่ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเป็นการ จุดประกายให้ผู้เรียนได้สร้างจินตนาการไปตามเรื่องที่ได้ฟัง ได้สร้างความคิดรวบยอดของเรื่อง ได้

พิจารณาไตร่ตรองถึงที่มาที่ไป เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ดีเป็นการพัฒนาสมองอีกทาง

พินาร์ สารการ์(<http://gurukul.edu/nhe/practice.html>) ได้กล่าวอ้างให้เห็นถึงกิจกรรมหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน คือในแต่ละเนื้อหาควรมีกิจกรรมให้ครบในทุก ๆ กิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ กิจกรรมการใช้ภาษา (Language Activities) กิจกรรมทางคณิตศาสตร์ เพื่อการคิดคำนวณ (Math's Activities) กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ (Science Activities) เพื่อเสริมทักษะการสังเกต กิจกรรมทางศิลปศาสตร์ (Art Activities) เพื่อความคิดสร้างสรรค์ เรื่องเล่า (Stories) เพื่อส่งเสริมจินตนาการ การแสดง (Plays) เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการออกสู่สังคม การร้องเพลง (Songs) เพื่อความสุข

กิจกรรมตามหลักปรัชญาจะมีการปฏิบัติบ่อยๆ และมีการเน้นย้ำอยู่เสมอ ดังที่ ชาญวุฒิวงศ์เพ็ง (2537:46) ได้กล่าวไว้ว่า “การปฏิบัติบ่อย ๆ จะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น เพราะเมื่อเด็กได้ปฏิบัติบ่อย ๆ และเห็นว่าคนอื่นทำได้จริงก็เกิดความเชื่อมั่นตามว่าตนเองก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน” ดังนั้นกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนจึงควรที่จะนำมาเน้นย้ำให้มีการปฏิบัติบ่อย ๆ โดยผู้ดูแลคือผู้สอนที่มีความเข้าใจและอุทิศตนเพื่อการพัฒนาและการบริการอย่างจริงจัง

กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนตามเป้าหมายทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ที่ พินาร์ สารการ์ ได้ให้รายละเอียดไว้ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประกอบการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้คือ

พินาร์ สารการ์ (P.R. Sarkar : <http://gurukul.edu/nhe/arts.html>) กล่าวว่า “ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ศิลปะได้ถูกนำมาพิจารณาและให้ความสนใจแต่เพียงรอบนอกเป็นเพียงประเด็นที่นำมาเสนอเท่านั้น ยังไม่ได้ให้ความสำคัญ ปราศจากการจัดเตรียมห้องเรียนที่พอจะเป็นแกน เป็นแนวทางที่ดีที่สามารถให้ความรู้ได้ดี ความแตกต่าง ความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความหาประโยชน์ไม่ได้ กระทั่งกลุ่มโลกกว้างกลุ่มใหญ่ ที่ไม่ได้ใส่ใจและไม่ได้ให้ความสำคัญกับอาชีพในลักษณะนี้ กับการกระทำ กับการแสดงในบทรละคร การเดินรำประกอบดนตรีแม้กระทั่งศิลปะอันสวยงาม ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เป็นแนวคิดที่ได้ให้ความสำคัญกับระเบียบวิธีนี้ ซึ่งเป็นวิธีที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้น ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ให้ความสำคัญกับศิลปะและได้นำบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอน

ศิลปะเป็นงานอันทรงคุณค่าที่เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง: ศิลปะมีความชัดเจนซึ่งได้ผ่านการพิสูจน์แล้วว่า ดนตรี จะเป็นตัวช่วยให้สมองมีความมั่นคง ซึ่งรูปแบบใหม่นี้จะเป็นตัวการที่ทำให้สมองมีพัฒนาการทางด้านเหตุผลสูงกว่า มีความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะการคำนวณ และการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน การวิจัยทางสมองที่ผ่านมาได้ให้ข้อเสนอแนะให้เริ่มปลูกฝังคุณค่าทางด้านดนตรีให้กับเด็กในทุก ๆ วัน โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก การร้องเพลงให้เด็กฟังจัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเด็กทุก ๆ คน ประกอบการอ่านเพลง การเขียนเพลง โดยจัดให้เป็นทักษะพื้นฐานของทางโรงเรียน ศิลปะดนตรีได้ผ่านการพิสูจน์แล้วว่า การฝึกฝนเกี่ยวกับศิลปะที่ดีงามนั้นจะเป็นเครื่องมือที่เพิ่มทักษะการเขียนและการสังเกตได้เป็นอย่างดี

ศิลปะรอบตัวเราจะซึมซับความรู้ให้กับเราได้ในหลาย ๆ ทาง ทั้งการแสดงละคร นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้และรับรู้ในตัวเนื้อหาสาระ บทสรุปของตัวละครและเหตุการณ์ในละครแต่ละเรื่อง เพื่อที่สามารถนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้ การติดตามเนื้อเรื่องในบทละครยังช่วยเพิ่มพูนความรู้ การสรุปเป็นองค์รวม ความเข้าใจ และการซึมซับรับเข้าไว้ในตัวได้เป็นอย่างดี

ศิลปะเมื่อได้ทำการศึกษาพอสมควรและด้วยวิธีการที่ถูกต้องแล้ว เชื่อได้ว่าจะเป็นตัวขัดเกลาจิตมนุษย์ได้เป็นอย่างดี และยังเป็นการตระเตรียม ป้องกันความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้นทางจิตได้ และยังป้องกันความผิดพลาดความไม่จริงหรือวัฒนธรรมจอมปลอมได้ วัฒนธรรมจอมปลอมซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยกลุ่มที่เห็นแก่ผลประโยชน์ชั่ววูบ หลายต่อหลายครั้ง สวัสดิภาพที่เกิดขึ้นแก่ตัวเด็กมีเพียงน้อยนิดหรือแทบจะไม่มีเลย และก็ไม่น่าบอญักหรือแทบจะไม่มีเลยที่จะเกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม พวกเราได้เห็นแล้วว่าคุณค่าอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเราได้ถูกเขาะ ถูกกัดกร่อนตลอดเรื่อยมาตลอดเส้นทางของการมีชีวิตอยู่ โดยการแพร่กระจายของกลุ่มวัฒนธรรมจอมปลอมทั้งในรูปแบบของดนตรี โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิดีโอเกม หนังสือเหล่านี้เป็นต้น วัฒนธรรมที่ดีที่ถูกต้องของมนุษย์ คือจะต้องเป็นสิ่งที่จะช่วยยกระดับสภาพของจิตใจมนุษย์ให้สูงขึ้น แม้ขยายจิตใจ หรือการเสาะแสวงหาเพื่อที่จะนำไปสู่การถนอม การยึดมั่นในคุณค่าของความรัก และเป็นประวัติศาสตร์สำหรับคนรุ่นใหม่ในอนาคต

ศิลปะรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่ใช่เป็นเพียงการหยิบยกขึ้นมาเพื่อการสนทนาให้ดูยิ่งใหญ่ : พวกเราได้ทราบกันดีแล้วว่า เมื่อย้อนกลับไปในอดีตจะเห็นได้ว่าประชาชนในสมัยนั้นได้แสดงให้เห็นถึงกายภาพ จิตใจและประสบการณ์แห่งจิตวิญญาณทางศิลปะ และอื่น ๆ ที่เราได้รับและทำให้เราได้เข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลเหล่านี้ ไม่เพียงแต่การที่เราจะนำศิลปะให้เข้าไปมีบทบาทในห้อง

เรียนเพียงเพื่อการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละวันเท่านั้น เรายังคงได้ทำการตั้งข้อสงสัยโดยการให้คำถามตลอดเวลาและเสมอมาว่า อะไรควรมาก่อนมาหลัง อะไรควรทำก่อนอะไรควรทำทีหลัง และพวกเขาก็จะได้เริ่มต้นที่ถูกต้อง ทั้งการร้องเพลง การเปล่งเสียง ทั้งการวาดภาพ เด็ก ๆ จะสามารถที่จะพิสูจน์ตัวเองได้ เด็ก ๆ จะเข้าใจในกฎของธรรมชาติ และได้ทำตามจินตนาการและความต้องการของพวกเขาในการที่สร้างหรือเขียนอะไรสักอย่าง และได้ทราบว่าอะไรที่เด็กเหล่านั้นไม่ต้องการที่แสดงออกมาให้เห็น ในการแสดงละครความเป็นจริงจะนำมาซึ่งความหมาย ซึ่งหมายถึงเขาต้องการที่แสดงออกมาให้เห็นจินตนาการของเขาเอง

การศึกษาศิลปะจะสอนเกี่ยวกับความงามรอบ ๆ ตัว และยังเพิ่มสีสันความสนุกสนานให้กับชีวิต เด็ก ๆ ที่มีศิลปะในจิตใจซึ่งทางโรงเรียนได้เป็นผู้มอบประสบการณ์ให้กับเขา เขาเหล่านั้นก็จะตระหนักในคุณค่าอันเป็นของขวัญที่ธรรมชาติได้มอบให้กับเขา และเขาสามารถที่จะมองเห็นความงามที่มีอยู่ได้ดีและไกลกว่าหลาย ๆ คน และยังได้เห็นถึงความลึกลับความมหัศจรรย์แห่งการกำเนิดของการสร้างสรรค์อันเป็นสากล อารมณ์แห่งความเป็นศิลปะจะเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับชีวิตของคนๆ นั้น จะเพิ่มทักษะและความสามารถในการประยุกต์ บูรณาการรูปแบบของศิลปะทั้งหมด สามารถที่จะดำเนินชีวิตให้ประสบแต่ความสุข ความสนุกสนานและเติมเต็มความปิติยินดีบนเส้นทางของชีวิต

ศิลปะจะแผ่ขยายออกไปสู่คนรอบข้าง ออกไปในแนวกว้าง จะทำให้เกิดความเข้าใจในงานแสดงศิลปะว่าเป็นสิ่งอันทรงคุณค่า ทำให้เข้าใจผู้คนรอบข้างและสถานที่ต่าง ๆ ที่ยอมให้เราได้เดินได้สัมผัส ได้เห็นโลกทัศน์บนเส้นทางอันกว้างไกล

ศิลปะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นบุคคลเป็นคนที่รอบรู้และฉลาดในหลากหลายทาง"

พี อาร์ สาร์การ์ (1998) กล่าวว่า "เด็ก ๆ นักเรียนเหล่านั้นจะโน้มเข้าหาธรรมชาติได้มากที่สุดด้วยการละเล่น ดังนั้นการ กระหายใคร่รู้จะถูกจุดประกายให้เกิดขึ้นในตัวเด็กตลอดระยะเวลาของการละเล่นของเด็ก ๆ เด็ก ๆ จะคิดพิจารณาเสมอเกี่ยวกับวิธีการเล่น เด็ก ๆ จะสนุกกับธรรมชาติ รับรู้ธรรมชาติด้วยการฟังเรื่องราว ความแปลกประหลาดมหัศจรรย์ในเทพนิยายแนวแฟนตาซี ตลอดเรื่องราวเด็ก ๆ จะสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์กายภาพของเมืองต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และเขาจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับบทบาทที่ว่า จะทำตนอย่างไรเพื่อชีวิตอันเป็นสากล เด็ก ๆ จะรักการเล่น รักการแสดง รักในเรื่องราวการเล่าเกือบจะทั้งหมดและอีกอย่างเด็กสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน"

พี อาร์ สารการ์ (1998) กล่าวว่า "ความฝัน จินตนาการเชิงอนาคตได้ก่อตัวขึ้นในจิตใจของเด็ก ๆ วัยเยาว์ ดังนั้นเด็ก ๆ วัยเยาว์ ควรจะได้ฝึกทักษะการคิดโดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญหรือคิดตามกรอบแคบ ๆ ที่ใคร ๆ ต้องการ เพื่อจะได้เกิดความพอดีในอุดมคติแนวคิดของเด็ก จิตใจของคนเยาว์วัยหนุ่มสาวก็คือ อย่างไรก็ตาม หรืออะไรก็ตามที่จะโน้มนำไปสู่ความจริง ดังนั้นในกรณีความบริสุทธิ์ ในอุดมคติอิสระภาพแห่งการคิดยังไม่เป็นที่เพียงพอจะต้องมีการผสมผสานให้กลมกลืนกันระหว่างแนวคิดอุดมคติและความเป็นจริงที่ต้องการ"

วิล โองศ์อนันต์คุณ (2530: 327) กล่าวว่า "นี่โอฮิวแมนนิสยังมีการจัดระบบการศึกษา ที่ปลูกฝังให้เยาวชนได้มีโอกาสพัฒนาทางด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนและควมมีคุณธรรมขึ้น พร้อม ๆ กับความรู้สึกในด้านต่าง ๆ ด้วย ในโรงเรียนนี่โอฮิวแมนนิสนั้น จะจัดให้เด็กได้มีโอกาสดูแลสัตว์เลี้ยงและต้นไม้เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักแสดงความรักและความเอาใจใส่ต่อผู้ที่มีความอ่อนแอและต้องการความช่วยเหลืออื่น ๆ ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมการเล่นเกมและเล่นละครเพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านสังคมขึ้นด้วย"

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนคือการแสดงออกต่อทุกสรรพสิ่งรอบข้างด้วยความรักความเมตตา การเอาใจใส่ดูแล กิจกรรมหนึ่งที่ได้ยกตัวอย่างให้เห็นจากข้อความข้างต้นคือ การจัดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความรู้สึกโดยการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช เพราะในกิจกรรมนี้จะเป็นการฝึกทักษะ ฝึกจิตใจของผู้เรียนให้เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อสรรพสิ่งรอบข้าง ฝึกทักษะการดูแล ความรับผิดชอบ ความเข้าใจในธรรมชาติ การผสมผสานของธรรมชาติ และในกิจกรรมนี้ผู้สอนสามารถใช้เป็นกระบวนการประเมินผลได้เช่นกันโดยเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกที่สามารถสังเกตได้

วิวรรณ ศรีกุศลานุกูล (2537: 134) กล่าวว่า "กิจกรรมที่จัดโดยให้เด็กได้ฝึกโยคะ การฝึกสมาธิโดยใช้จินตนาการ ผสมผสานด้วยนิทาน เกมและเพลงที่มีเนื้อหาง่าย ๆ ให้เด็กได้ปฏิบัติซ้ำ ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการเรียนรู้และปฏิบัติโดยเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการแสดงออกตามความสามารถของตนเอง ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของตนเองและเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อน" ข้อที่กล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงกิจกรรมที่สนุกสนานที่อาจมีการดำเนินซ้ำ ๆ เพราะการเน้นย้ำอยู่เสมอจะทำให้สิ่งที่ต้องการพัฒนาได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางไว้

วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2538: 161-162) กล่าวว่า "การฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส จึงเป็นการพัฒนาตนเองในระดับจิตใต้สำนึกให้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองหรือความเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น การฝึกสมาธิเมื่อทำอย่างถูกวิธีตามขั้นตอนและทำอย่างสม่ำเสมอ โดยมีมีการฝึกอาสนะก่อนเพื่อสร้างความผ่อนคลายให้กับร่างกายและจิตใจ จะทำให้การฝึกสมาธิได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นคือ การบันทึกความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง จะทำได้ดี มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองส่งผลต่อการมีพฤติกรรมที่ดี ช่วยลดอารมณ์ด้านลบหรือความรู้สึกที่แคบ ๆ และไม่ดีขึ้นต่อตนเอง เช่น ตัวเรานี้เก่งกว่าใคร ตัวเรานี้ต่ำต้อยกว่าคนอื่น ๆ ความเครียด ความกลัว ความเกลียด ความอิจฉาริษยา ฯลฯ ให้น้อยลงหรือหมดไปจากจิตใจ"

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมหนึ่งที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ นั่นก็คือ กิจกรรมการฝึกอาสนะและกิจกรรมการทำสมาธิ เพราะได้ชี้ชัดให้เห็นแล้วว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกจิตให้มีสมาธิ ฝึกจิตสำนึก จิตใต้สำนึกเพื่อการเห็นคุณค่าของตนเองและเห็นคุณค่าของผู้อื่นในสังคม เมื่อจิตอยู่ในภาวะสงบก็จะนำไปสู่การบันทึกข้อมูลได้อย่างดีและเป็นระบบมากขึ้น

ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่กิจกรรมหนึ่งก็คือ การใช้การฝึก อาสนะและการฝึก สมาธิเข้าร่วมในกระบวนการเรียนรู้การสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลทางการรับข้อมูลในการเรียนรู้ของผู้เรียน

เยาวลักษณ์ โภธิสุทธิ (2540: 85-89) ได้ศึกษาผลของการนำกิจกรรมหลักตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ซึ่งได้แก่ กิจกรรมการฝึกสมาธิ กิจกรรมการฝึกโยคะอาสนะ กิจกรรมการจูงจิตใต้สำนึก กิจกรรมการออกกำลังกายเต้นเกาซิกิ กิจกรรมการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า และกิจกรรมการสร้างความรู้สึกที่ดีให้กับตนเองและผู้อื่น ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ผล คือผู้รับการฝึกอบรมกิจกรรมดังกล่าวมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมดังกล่าว

ดังนั้นกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมที่กล่าวมาจึงเป็นกิจกรรมที่มีส่วนในกระบวนการเรียนรู้การสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังที่ระบบการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ได้วางเป้าหมายไว้

อุไรวรรณ ชมวัฒนา (2539: 79) กล่าวว่า “ในการสอนทักษะกีฬาโยนิมาติกด้วยวิธีการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงเป็นแนวการสอนแบบใหม่ ที่จะสามารถพัฒนาความพร้อมในทุก ๆ ด้านของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะกีฬาโยนิมาติกทำให้นักเรียนมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงกล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่นดี และด้านจิตใจในทุกระดับ ทั้งจิตสำนึก จิตใต้สำนึกและจิตเหนือสำนึก นักเรียนจะมีสมาธิ สามารถเรียนรู้และจดจำทักษะต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วมีความมั่นใจในตัวเองกล้าแสดงออก นักเรียนมีน้ำใจกับเพื่อนและครู บรรยากาศในการเรียนเป็นอย่างสนุกสนาน ทำให้การพัฒนาทักษะโยนิมาติกลีลาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนทักษะโยนิมาติกลีลาด้วยวิธีการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส สูงกว่า การพัฒนาทักษะโยนิมาติกลีลาของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติอย่างเห็นได้ชัด”

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยของ อุไรวรรณ ชมวัฒนา ที่ได้นำกิจกรรมตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าเกิดผลที่ดีสำหรับผู้เรียนดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอนคือ กิจกรรมนั้นต้องเป็นกันเองเน้นความสนุกสนานในการเรียนเป็นหลัก ซึ่งจะทำให้ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ กิจกรรมที่ใช้ใน คือ การปฏิบัติโยคะ อาสนะ การทำสมาธิ การผ่อนคลายและการใช้คำพูดด้านบวก ซึ่ง อุไรวรรณ ชมวัฒนา ยังได้ให้ข้อเสนอว่า “ในการสอนวิชาอื่น ๆ ควรมีการนำการสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสไปใช้” พร้อมกับให้เหตุผลว่า “เพราะการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนี้ช่วยพัฒนานักเรียนได้ในทุก ๆ ด้านควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ได้มากและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว”

ศตพร วิไลรัตน์ (2532:62) กล่าวว่า “นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิส มีพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นทั้งทางด้านความคิดคล่องตัว ความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดละออและสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ” และศตพร วิไลรัตน์ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “วิธีการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาและเกิดความคิดสร้างสรรค์นั้นจะใช้วิธีการ 4 ประการ ซึ่งแต่ละวิธีนั้นจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาร่างกายและจิตใจระดับต่าง ๆ ได้แตกต่างกันออกไป ทำให้ความคิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญได้พัฒนาสูงขึ้น กิจกรรมเหล่านั้นได้แก่ การเล่นนิทาน โยคะอาสนะ การทำสมาธิ และศิลปะดนตรี” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ของทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาล

วิวรรณ ศรีกุศลานุกูล (2538: 135) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกกระทำในกิจกรรมอย่างอิสระตามความพอใจและความสนใจของตนเอง”

วิเคราะห์ข้อความข้างต้นในประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอน พบได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในการเลือกในสิ่งที่ตนเองมีความถนัดและมีความสนใจ

การประเมินผล

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) กล่าวว่า “การจัดการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ โดยอาศัยหลักวัฒนธรรม ศิลธรรมจากตะวันตกและจากตะวันออกเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์และการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน นักวิชาการทางตะวันตกได้รวมเอาทั้งสองอย่างเพื่อใช้ในกระบวนการเรียนรู้ แต่ได้แนะนำผู้เรียนอาจแสดงบทบาทโดยการร่วมแสดงความคิดเห็นตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนออกมา นักวิชาการตะวันออกจะมองการร่วมแสดงความรู้สึกในกระบวนการเรียนรู้อของผู้เรียนลึกไปกว่านั้นในเรื่องของจิต เพราะเห็นว่าการแสดงออกทางความคิดของเด็กจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงศีลธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน การแสดงออกและการปฏิบัติตนของเด็กจะช่วยให้ทราบถึงสภาพจิตใจ”

ในการที่จะประเมินผลของระบบการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ประเมินได้จากบทบาทหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนหรือเยาวชนที่แสดงออกมาต่อสาธารณชนต่อสังคมในด้านการร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็น ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องมากน้อยเพียงใด เพราะการแสดงความคิดเห็นเป็นการประเมินผู้เรียนได้อีกทางหนึ่งในแง่ของคุณธรรมจริยธรรม

มาร์คัส บัสเซ (Marcus Bussey : <http://gurukul.edu/nhe/trans.html>) เพิ่มเติมว่า “การอบรมปลูกฝังวัฒนธรรมแต่ละหน่วยการเรียนนั้นจะจัดให้ครูและนักเรียนได้ปะทะสัมพันธ์กัน แต่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดำเนินการในการปฏิบัติ การเรียนรู้การปลูกฝังทางจริยธรรมหรือศีลธรรมจะไม่คำนึงถึงความเป็นสถาบันหรือความแตกต่างทางสถาบันการศึกษา เพราะการสร้างระเบียบวินัยสามารถใช้ได้กับทุกสถาบันไม่ว่าจะก่อตั้งมาก่อนหรือหลัง ภายใต้อำนาจจิตที่จะสามารถเข้าใจและหยั่งถึง แปลความหมายและเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจได้

ประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันจะเป็นเสมือนสถาบันที่คอยเสริมสร้างระเบียบวินัยให้เพิ่มขึ้นทีละขั้นทีละระดับจนเกิดความสมบูรณ์ การมีระเบียบวินัยจะทำให้ผู้เรียนจบจากสถาบันอย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการทำงานต่างๆ เมื่อสำเร็จการศึกษา การได้ฝึกได้เรียนรู้อย่างชาญฉลาดจะสามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้ เป็นคนที่ความเมตตากรุณา มีความสุขุมระเอียตรอบคอบ มีความชำนาญมีเหตุมีผล

ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมดจะเกี่ยวเนื่องและติดแน่นอยู่กับเด็ก แต่นี่อาจไม่ใช่สิ่งใหม่แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการประชุมอบรมสัมมนาและวงการศึกษาแห่งทศวรรษนี้ แต่การจะปลูกฝังระเบียบวินัยให้เด็กจนเห็นเป็นรูปธรรมได้นั้นต้องอาศัยเวลาที่ยาวนาน ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นในระยะเวลานั้นสั้น สุดท้ายต้องดูผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กและสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ว่าเขาได้แสดงออกและปฏิบัติตนต่อผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เขาได้รับและเรียนรู้มา”

การประเมินผลตามแนวคิดปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ สามารถวัดได้จากพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่มีต่อสังคม ชุมชน กลุ่มเพื่อน อาจให้เพื่อนร่วมในการประเมินผลตามความสามารถของแต่ละระดับการศึกษาเท่าที่ความสามารถจะประเมินได้

เอชี (Ac Shambhushivananda Avt, www.gurukul.edu/cardinal.htm) ได้ให้แนวในการประเมินผลโดยกล่าวว่า "จิตใจเพื่อการร่วมมือและประสานกัน จะแสดงออกให้เห็นถึงความรู้สึกในความดีงาม ความสวยงาม ความไพเราะ ความรู้สึกในการแบ่งปันส่วนที่ลงตัวที่แสดงออกให้เห็น จะเป็นผลิตผลของความดีงามที่เยี่ยมคุณภาพ" และได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกเป็นพฤติกรรม กิริยาท่าทางด้วยการคิดการกระทำที่เต็มไปด้วยความดี มันได้มาโดยธรรมชาติเมื่อใครก็ตามที่มีความมั่นคงในความคิดอันเป็นจักรวาล หนทางที่ง่ายที่สุดและแน่นอนที่สุด ในการพัฒนาการศึกษาคุณค่านี้อือ การปฏิบัติด้วยความจริงใจเป็นประการแรก”

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นชัดเจนในเรื่องของการประเมินผลผู้เรียนคือ การประเมินผลในด้านของพฤติกรรมแสดงออกต่อสังคมทั้งในความคิดเห็นและการกระทำ โดยอาจประเมินในด้านความงาม ความดี การรู้จักแบ่งปัน การกระทำ กิริยาท่าทางที่แสดงออกด้วยความจริงใจ

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า“การศึกษาคือการเปลี่ยนแปลง” ความหมายที่แท้จริงของการศึกษาก็คือ การพัฒนาทั้ง 3 ด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน คือ พัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์ และสภาวะจิตใจในความเป็นอยู่ของมนุษย์ การพัฒนาเหล่านี้เป็นการส่งเสริมและเพิ่มพูนความสมบูรณ์ของความเป็นมนุษย์ เพิ่มขีดความสามารถที่ซ่อนอยู่ในตัวของมนุษย์การกระตุ้นมุ่งเน้นในการพัฒนาในเรื่องเหล่านี้จะเป็นตัวปลุกให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ถูกต้องขึ้นมา การจัดการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด จะต้องเข้าใจ เห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

ระบบการศึกษาในบ้านเรา เน้นหนักไปที่การสอนคุณธรรมศีลธรรมและการพำสสอน อบรมเกี่ยวกับอุดมการณ์ และยังมีการสอนปรัชญาข้อคิดและขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีต่าง ๆ การปฏิบัติตามศีลธรรมจริยธรรมถือเป็นหัวข้อหลักที่สำคัญที่สุดในหลักสูตรทุกระดับชั้น

ความรู้สึกการรับรู้ของกลุ่มจักรวาลนิยมควรจะมีส่วนปลุกให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจใน จรรยา มารยาท คุณสมบัติของความเป็นผู้ดี และพฤติกรรมที่สังคมยอมรับนั้นยังไม่เป็นที่การบรรลุนิติภาวะ ประสงค์ ความของการศึกษาที่แท้จริงควรจะนำไปสู่การกระจายความรู้สึกในเรื่องของความ รัก และความเมตตากรุณาเพื่อสิ่งทั้งมวลทั้งปวง”

จากข้อความที่ยกมาชี้ให้เห็นถึงระบบการศึกษาในปัจจุบันว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งเพื่อการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีพฤติกรรมที่ดีที่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม แต่สิ่งที่สำคัญที่ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ได้เน้นให้เห็นก็คือ เท่าที่กล่าวมาข้างต้นยังไม่เป็นที่เพียงพอสำหรับความสมบูรณ์ในระบบการศึกษา การศึกษาที่เปี่ยมประสิทธิภาพจะต้องสร้างและผลิตประชากรให้ตระหนักในคุณค่าแล้วจะต้องสามารถที่จะกระจายคุณค่าที่ดี ในเรื่องของความรักความเมตตา กระจายคุณค่าของความดีทางจริยธรรมทั้งมวลออกสู่สรรพสิ่งต่างๆ ทั่วสากล คอยให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน เอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน แบ่งปันซึ่งกันและกันให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมน้อยที่สุด ให้เกิดความสุขในสังคมมากที่สุด ซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งของการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่

ชาญวูฉี วงเพ็ง (2537: 45) ได้ชี้ให้เห็นถึงการที่บทบาทของผู้เรียนควรเปิดใจรับและปฏิบัติตามด้วยความตั้งใจ “หายใจเข้าเอาพลังความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่เข้ามาในตัวเรา หายใจออกแผ่ความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ให้แก่คนรอบข้างทุกคนในห้องนี้และทุกๆ คนในโลก

เวลานี้เรามีร่างกายที่แข็งแรงที่สุด มีจิตใจที่เข้มแข็ง อ่อนโยน มีความเมตตากรุณา เราเป็นที่รักของคนทุกคนและเรารักทุกคนด้วย"

ข้อความข้างต้นวิเคราะห์ได้ว่า ในส่วนของการประเมินผลตามแนวปรัชญามนุษยนิยม แนวใหม่หลังจากได้รับกระบวนการตามหลักปรัชญาแล้วสามารถที่จะแผ่กระจายในเรื่องของความรักความเมตตาออกสู่สาธารณชน สิ่งแวดล้อมสังคมได้ จึงถือเป็นการประเมินผลทางหนึ่งที่สามารถสังเกตได้

วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา(2538: 156) กล่าวว่า "เมื่อเข้ารับการศึกษา กอาสนะและสมาธิ ความรู้สึกต่อตนเองเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ภูมิใจในตนเองมากขึ้น เคารพในตัวผู้อื่น สามารถตัดสินใจสิ่งต่างๆ ได้เอง และยืนหยัดในการตัดสินใจนั้นได้ กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็น มีความอดทน" ข้อความที่ยกมา วิเคราะห์ให้เห็นถึงหลักการประเมินผล คือ ดูจากพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสังคม การแสดงความคิดเห็น

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "ระบบการทดสอบของแต่ละสถานศึกษาจะวัดจากประสบการณ์ พฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยดูที่ความรู้ความสามารถของเด็กทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีที่สามารถประเมินได้อย่างแท้จริง นักเรียนจะได้รับการให้กำลังใจเสริมแรง ส่งเสริมให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบและมีความสุขทั้งที่อยู่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย หลังจากทีนักเรียนจบการศึกษาพวกเขาจะได้รับการประกันคุณภาพในการที่จะถูกจ้างเข้าทำงาน"

ข้อความข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความชัดเจนในกระบวนการประเมินผล นั่นก็คือ เป็นการประเมินผลที่ไม่ใช่วัดเฉพาะทฤษฎี แต่ยังประเมินถึงภาคปฏิบัติ นั่นคือดูในเรื่องของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่แสดงออกต่อสังคม การดำรงชีวิตในสังคมอย่างสงบสุข เพราะฉะนั้น การประเมินผลตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ไม่ใช่การประเมินผลที่ใช้เวลาในระยะสั้น ๆ แต่เป็นการประเมินผลที่มุ่งติดตามทรัพยากรบุคคลในการออกไปสู่สังคม ในการทำประโยชน์แก่สังคมมากน้อยเพียงใด

พ็อาร์ สาร์การ์ (P.R. Sarkar : 1998: 111-113) กล่าวว่า "การศึกษาควรจะมีเสรีภาพ และมีความยืดหยุ่นในทุกๆระดับ ควรให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

นักเรียนที่โตขึ้น คือ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ อาจมีส่วนในการบริหารการศึกษานอกระบบ โรงเรียนควรควบคุมและจัดการโดยนักการศึกษา นักวิชาการ ด้วยการช่วยเหลือและการสนับสนุนและร่วมจัดการ นักเรียนในวัยเยาว์ที่เพิ่งเจริญเติบโต อาจให้การช่วยเหลือครอบครัวให้มากขึ้นในด้านการจัดการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของครอบครัว ในความสอดคล้องกลมกลืนและสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่น่าชื่นใจ"

ผู้เรียนเลือกเรียนโดยเสรีภาพตามความถนัดและความต้องการของตนเองโดยไม่รบกวนเสรีภาพของผู้อื่นและเด็กจะร่วมกันประเมินผลตามความสามารถของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับ และในการประเมินผลอาจให้สถาบันครอบครัวร่วมในการประเมินได้ด้วยโดยการประสานงานกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใด รูปแบบใด

สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจในกระบวนการประเมินผลตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่คือ การให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดูแลการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคน แม้จะออกจากสถานศึกษาไปแล้วก็ตาม เพราะวิธีการนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า จะทำให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักในคุณค่าของตนเองที่ถูกสังคมเล็งเห็นความสำคัญ ดังนั้นเมื่อเห็นว่าตนเองมีความสำคัญก็จะส่งผลให้มองสังคมเป็นสถาบันอันทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น ตรงจุดนี้แนวโน้มในการสร้างปัญหาต่อสังคมของผู้ที่จบการศึกษาน่าจะลดน้อยลง

ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ญ(2537: 47) ได้กล่าวถึงการประเมินผลเกี่ยวกับเกณฑ์ที่จะใช้ในการวัดในตัวผู้เรียนคือ "อะไรก็ตามที่ถูกบันทึกลงในจิตใต้สำนึกจะถูกแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม มีผลให้หลังจากเด็กได้รับการจูงใจได้สำนึกจะถูกแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม มีผลให้หลังจากเด็กได้รับการจูงใจได้สำนึกไประยะเวลาหนึ่งแล้วเด็กจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป มีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น ยอมรับความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความยิ้มแย้มมากขึ้น.." นั่นคือการประเมินในด้านพฤติกรรมการแสดงออก หรือพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง

เยาวลักษณ์ โภธิสุทธิ (2540: 89) ได้ให้ข้อเสนอว่า "ควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาโครงการอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากต่อการปรับปรุงโครงการอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการติดตามผลอย่างต่อเนื่องอาจจะทำวิธีได้อีก เช่นการส่งเอกสารผลแพร่กิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องหรือการนัดพบปะผู้ผ่านการอบรมรุ่นต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติหรือเชิญวิทยากรมาพูดคุย และเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้า

รับการอบรมเกิดการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง.."

จากข้อความที่กล่าวมานำไปสู่กระบวนการประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอนที่ต้องมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นการวัดผลเพียงชั่วคราวแล้วไม่มีการติดตามต่อไป และในกระบวนการประเมินผลจะทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากหลาย ๆ ฝ่าย เพราะในการแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นการพัฒนาผู้เรียนอีกทางและทำให้ทราบว่าผู้เรียนที่ได้ผ่านกระบวนการไปแล้วได้มีเจตคติต่อตนเองและสังคมอย่างไร

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ติดต่อเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ตามประเด็นของงานวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลการวิจัย ซึ่งจะขอเสนอไปตามลำดับแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายทางการศึกษา

"การศึกษามุ่งเน้นในการพัฒนาคน เป็น Holistic Education หมายถึง การพัฒนาทุก ๆ ด้าน ซึ่งแนวคิดใหม่นี้จะมองคนมีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ร่างกาย (Physical) ร่างกายต้องแข็งแรงมีสุขภาพอนามัยดี จิตใจ (Metal) จิตใจที่มั่นคงความจำดี ความคิดสร้างสรรค์สูง คือ จิตใจ Spirit นี้คือด้านจิตวิญญาณ เรียกว่าเรื่องความมีน้ำใจจิตใจที่เปิดกว้าง และเรื่อง Academic เรียกว่าวิชาการของการศึกษา เป้าหมายของการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้คน ๆ นั้นสมบูรณ์ทั้ง 4 ด้านคือมีร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์และสวยงาม และ Holistic Education คือ ไม่เน้นวิชาการอย่างเดียว คือ ทำอย่างไรจึงจะเก่งฉลาด อาหารอะไรที่เขาควรจะได้รับประทาน ร่างกายจะแข็งแรงได้ด้วยวิธีใด การออกกำลังกายอย่างไรร่างกายจึงจะสมบูรณ์ จิตใจทำอย่างไรจึงจะสมองดี ความจำดี มีความคิดสร้างสรรค์สูง เห็นคุณค่าของตัวเอง และมีน้ำใจ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือคนอื่น คือ มีความเป็นรวมมาก มี spirit คือ มีน้ำใจช่วยเหลือ มีเป้าหมายหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น แนวคิดนี้ก็จะไปในลักษณะใช้วิธีจูงใจ ไม่ใช่การบังคับ โดยการสร้างความกระหายอยากเรียนรู้และอยากเป็นในสิ่งเหล่านั้น ต้องชัดเจนในด้าน Academic จะให้เล่นเทนนิสเก่ง จะเรียนภาษาอังกฤษ ครูก็ต้องหาวิธีการเล่น การเรียนภาษาอังกฤษเก่งให้กับเขา ดังนั้นแนวคิดนี้เป็นในลักษณะที่เผด็จการแบบประชาธิปไตย ต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนแต่ใช้วิธีการจูงใจให้ไปสู่จุดนั้น

ประชาธิปไตยก็แฝงเผด็จการก็หมายถึง บางทีบางอย่างต้องทำก็ต้องทำ เช่น การที่จะให้เป็นนักเทนนิสที่เก่งได้ ต้องวิ่ง 10 รอบ แต่ในการวิ่ง 10 รอบนั้นใช้วิธีการจูงใจ นั่นคือ เป็นเทคนิคของการจูงใจให้วิ่ง 10 รอบ และผนวกกับการให้ความรักด้วย Love and law ยึดมั่นในคำสัญญา เช่น การที่สัญญาว่าจะมาพบใคร ยังไงก็ต้องมา ดังนั้นจึงต้องเน้นในเรื่องของระเบียบวินัยด้วย"

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ตามแนวคิดของรองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล คือ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน หรือที่เรียกว่า Holistic Education โดยที่ไม่มุ่งเน้นด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป ซึ่งในการพัฒนานั้น ได้แบ่งให้เห็นชัดเจนใน 4 ด้านหลัก ๆ คือ

ด้านร่างกาย (Physical) คือต้องเป็นคนที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง พละนาามัยสมบูรณ์ วิธีการที่ได้มาซึ่งร่างกายที่สมบูรณ์ โดยการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง เหมาะสม มีการออกกำลังกาย เล่นกีฬา

ด้านจิตใจ (Mental) คือ เป็นบุคคลที่มีความมั่นคงในอารมณ์ ไม่อ่อนไหว มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ

ด้านจิตวิญญาณ (Spirit) คือ เห็นคุณค่าของตัวเอง เห็นคุณค่าของสังคม พร้อมทั้งจะช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ด้านวิชาการ (Academic) คือ เป็นบุคคลที่มีสมองดี ความจำดี มีความรู้ดี มีระเบียบวินัย

ในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาทุกด้านมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนโดยใช้วิธีการจูงใจในการฝึกปฏิบัติ ไม่มีการบังคับแต่ใช้วิธีการช่วยทำให้เกิดความกระหาย และอยู่บนพื้นฐานของเผด็จการแบบประชาธิปไตย หมายถึง บางอย่างที่ต้องทำก็จำเป็นต้องทำ แต่ในการทำในการปฏิบัติเลือกใช้วิธีการจูงใจไม่ใช้วิธีการบังคับขู่เข็ญ และ Love and Law คือ มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎบนพื้นฐานของความรักความเมตตา

หลักสูตร

"หลาย ๆ อย่างก็เหมือนในปัจจุบัน แต่จะเน้นในเรื่องของการปฏิบัติ เช่น ในเรื่องของอาหารในปัจจุบันพูดไปอย่างหนึ่งแต่ก็ทำไปในอีกอย่างหนึ่ง หลักสูตรทั้งหมดก็จะเป็นเรื่องคล้าย ๆ กัน กับที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ว่าจะเป็นเรื่องของการปฏิบัติ 95 เปอร์เซ็นต์ เป็นการปฏิบัติจริง และทำอย่างไรจะให้ไปสู่จุดนั้นด้วยวิธีการทางด้านบวก การคิดทางบวก (Positive Thinking) ให้

มนุษย์เกิดการเรียนรู้ทางด้านบวก หลักสูตรก็จะคล้าย ๆ กัน แต่จะเน้นที่กระบวนการ เช่น การที่จะให้เด็กรับประทานผัก จะบังคับก็ได้ หรือจะใช้วิธีการจูงใจ ในแนวคิดนี้จะเน้นในเรื่องทางด้านบวก ดังนั้นหลักสูตรก็จะมีอะไรที่คล้ายคลึงกัน หรือมีอะไรที่ขาดเราก็จะเพิ่ม"

จากบทสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่า หลักสูตรเนื้อหาวิชาเรียนยังคงใช้ในรูปแบบปัจจุบัน แต่สิ่งที่สอดแทรกและมีการเน้นเป็นสำคัญคือการนำกระบวนการด้าน Positive Thinking การโน้มน้าว การพูดจูงใจ การเสริมแรงให้เข้าไปมีบทบาทในทุกหลักสูตร ในกิจกรรมการเรียนให้มากขึ้น และเน้นการปฏิบัติ(95 %) หลักสูตรมีการยึดหยุ่น จัดตามความเหมาะสมและสอดคล้องซึ่งวิเคราะห์ได้จากข้อความข้างต้นบรรทัดสุดท้ายที่ว่า "หรือมีอะไรที่ขาดเราก็จะเพิ่ม" นั่นก็คือ สิ่งใดที่ระบบการศึกษาเห็นว่าขาดตกบกพร่อง มีความเหมาะสมที่จะเพิ่มเติม ก็สามารถที่จะบรรจุใส่เข้าไปในหลักสูตรได้เสรีตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้สอน

"บทบาทของผู้สอนนี้จัดได้ว่ามีความสำคัญมาก ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่าง แนวคิดนี้เชื่อว่าพฤติกรรมของผู้ใหญ่ เป็นบทเรียนที่ดีของเด็ก เพราะคนเราจะรับได้จากประสาทสัมผัสทั้ง โดยเฉพาะทางตา (80 เปอร์เซ็นต์) ผู้ใหญ่จะให้เป็นอย่างไรผู้ใหญ่ต้องเป็นก่อน แต่ใช้วิธีการจูงใจสร้างความเชื่อมั่น สร้างความอยากในการที่จะเรียนรู้ แต่เป้าหมายที่ให้ต้องชัดเจน เช่น อยากให้เล่นเทนนิสเก่ง เรียนสังคมศึกษาเก่งหรือเรียนคณิตศาสตร์เก่ง เด็กไม่มีสิทธิเลือกว่าจะเก่งไม่เก่ง แต่เราต้องมีวิธี เพราะการศึกษาต้องมีเทคนิค เพราะฉะนั้นแนวคิดนี้จะเป็นที่เผด็จการประชาธิปไตย ต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนแต่ใช้วิธีการจูงใจให้ไปสู่จุดนั้น ตรงส่วนของคำว่า เผด็จการก็คือมีบางอย่างที่ต้องทำก็ต้องทำ เช่น ต้องการที่จะให้เป็นนักเทนนิสที่เก่ง ต้องวิ่ง 10 รอบ ฝรั่งก็ต้องจูงใจให้วิ่ง 10 รอบ และให้ความรักด้วย ซึ่งเรียกว่า Love and Law การยึดมั่นในคำสัญญา เช่น ต้องมาพบใครในเช้านี้ก็ต้องมาอย่างไรก็ต้องมา นั่นคือต้องเน้นในเรื่องของระเบียบวินัย โดยการจูงใจดังนั้นบทบาทของผู้สอน คือ ทำอย่างไรให้ผู้เรียนเก่ง เช่น จะให้เขามีความจำดี เน้นในเรื่องของคลื่นสมอง ทำอย่างไรจะให้คลื่นสมองดี ความคิดไวก็ต้องให้มือเท้าทำงาน จึงต้องวิ่งออกกำลังกาย ถ้าทำไม่สำเร็จถือเป็นความผิดของผู้สอน ผู้สอนมีสิทธิในแบบประชาธิปไตยแบบเผด็จการ หมายความว่าผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง ถ้าผู้สอนทำผิดพลาดสอนไม่สนุก ก็ต้องใช้วิธีการจูงใจ การจูงใจก็มีหลายวิธีสร้างให้เกิดความกระหายต้องได้รับความสนุกสนาน ทำทนายอยากรู้อยากเห็น อยากพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น และกลุ่มหนึ่งก็จะมองตัวเองให้ดีขึ้น

การพูด การเสริมแรงทางบวก ก็เป็นบทบาทหนึ่ง การให้เด็กเก่งทางบวก นี่คือกระบวนการ ใช้วิธีการจูงใจ การให้ความรัก ทั้งการพูดในเชิงบวกการยิ้มการสัมผัส ซึ่งเราไม่เห็นด้วยกับการใช้ทางลบ ทำให้เกิดเรียนรู้จะไม่ทำให้เกิดความเครียด การหลอกให้กลัว การใช้ความรุนแรง การไม่สม่ำเสมอ การยึดเยียดความรู้ก่อนวัยอันสมควรเราต้องจัดให้เหมาะสม เป้าหมายหลักคือการทำให้คลีนสมองต่ำ เกิดความคิดทางบวกและพัฒนาเซลล์สมอง ถ้าเด็กไม่เก่งถือเป็นการพัฒนาเซลล์ ในการพัฒนาเซลล์สมองจะกระตุ้นด้วยการเคลื่อนไหวทางร่างกาย มือเท้าทำงานเยอะ ๆ จัดสิ่งแวดล้อมให้หลากหลาย ทั้งดนตรี กีฬา ศิลปะ การให้ความคิด การทำท่ายก็เป็นการพัฒนาเซลล์สมองอย่างหนึ่ง ดังนั้น ถ้าไม่สนุก การจูงใจต้องประกอบด้วยหลาย ๆ อย่าง ต้องสร้างให้เด็กกระหายใคร่รู้ได้รับการยอมรับ การชมเชยกย่อง ได้รับความสำเร็จ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ และได้รับความรู้ การทำท่าย บทบาทของครูต้องสอนให้เด็ก ใช้ทางลบให้น้อยที่สุด"

จากบทสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก
2. ใช้วิธีการจูงใจให้เกิดความกระหายในความรู้
3. ศึกษาหาความรู้ วิธีการ เทคนิคใหม่ ๆ ในการที่จะพัฒนาเด็กไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้
4. นำปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้เกิดคลีนสมองต่ำ มีสมาธิในการเรียน
5. การให้ความรัก
6. ใช้คำพูดทางด้านบวก การเสริมแรง ไม่ใช่คำพูดในด้านลบ
7. เป็นผู้มีอารมณ์แจ่มใส ยิ้มทักทาย สัมผัสกับเด็กอย่างทั่วถึง
8. สร้างกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เกิดความสนุกสนานน่าเรียน
9. จัดสิ่งแวดล้อมให้หลากหลาย เชื้อต่อการเรียนการสอน

บทบาทของผู้เรียน

"ต้องให้ความร่วมมือ Co-operative กับกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องเปิดใจรับ ต้องมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตาม คล้ายๆ เป็นผู้นำ บทบาทของผู้เรียนคือ เป็นผู้ตามที่ดี สิทธิเสรีภาพของเด็กต้องอยู่ในขอบเขต ครูเป็นผู้กำหนดขอบเขต แต่ทุกอย่างต้องทำด้วยการให้ความรัก ด้วยการยิ้ม การพูดทางด้านบวก การสัมผัส การกล่าวคำทักทายสวัสดิ์ Self concept ต้องเป็นไปในทิศ

ทางนั้น ผู้เรียนที่ดีต้องปฏิบัติตาม เป็นผู้ตามที่ดี เมื่อเป็นผู้ตามที่ดี วันหนึ่งต้องเป็นผู้นำที่ดี ก่อนจะเป็นผู้นำที่ดี ต้องเป็นผู้ตามที่ดีก่อน คือ ต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง"

จากบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับ บทบาทของผู้เรียนสรุปได้ดังนี้คือ

1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เปิดใจรับในองค์ความรู้ใหม่ ข้อชี้แนะ ข้อเสนอแนะ
3. เป็นคนมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้วางไว้
4. เป็นผู้ตามที่ดี และเป็นผู้นำที่ดี
5. มีอิสระเสรีภาพแต่อยู่ของเขตของสังคม
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มองโลกในแง่ดีและสามารถให้ความรักแก่คนรอบข้างได้

บทบาทของครูผู้สอนมีความสำคัญมาก ในการรับผิดชอบการสร้างให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตามที่ได้กล่าวมา นั่นก็คือในทุกกิจกรรมที่มุ่งเพื่อการพัฒนาผู้เรียน จะต้องเป็นการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องหาวิธีให้ผู้เรียน รัก และพร้อมที่แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมาด้วยความสบายใจ อาจใช้วิธีการโน้มน้าว การจูงใจให้กระทำ ไม่ใช่การบังคับ ทุกกิจกรรมจะมุ่งเน้นความสนุกสนานให้เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน

"เน้นการเรียนที่สนุกสนาน ถ้าไม่สนุกไม่จูงใจ ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ต้องปกป้องคุ้มครอง (Protection) ด้วยปฏิบัติการที่สั้น เร็ว และบรรลุวัตถุประสงค์ ต้องเก่งให้เร็วที่สุดในเวลาที่สั้นที่สุด สนุกด้วย เช่น จะสอนภาษาอังกฤษจะต้องสั้น และสนุก ดังนั้นครูต้องหาเทคนิคในการจูงใจทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ในการเรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษ การท่อง "Bird" ต้องมีหลักการในการท่อง เป็นเทคนิคหนึ่งที่ต้องเป็นหน้าที่ของครู ทำให้เด็ก 80 - 90 เปอร์เซ็นต์ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องสนุก ทำท่าย เกิดการฝึก (Drill) บ่อย ๆ แล้วเด็กจะเกิดการเรียนรู้ เช่น พุดภาษาอังกฤษบ่อย ๆ ทำซ้ำ ๆ อยู่ในบรรยากาศคลีนสมองที่ต่ำ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ในการทำให้คลีนสมองต่ำอาจทำไม่ได้ในทุกกรณี แต่ครูต้องพยายาม ให้เด็กอยู่ในคลีนสมองต่ำ เพราะจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เช่น ครูบางคนอาจใช้เวลา 3 นาที ในการทำคลีนสมองต่ำ เช่น เปิดเพลงเบาๆ ทำให้สบายใจก่อน ไม่จำเป็นต้องนั่งสมาธิ แต่ทำให้เด็กรู้สึกสบายใจ ไม่ให้เครียด กิจกรรมในวงกลม (Morning circle) เป็นกิจกรรมก่อนเข้ารับกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้าเป็นระดับประถม มัธยมก็จะเป็นวิชาอีกต่างหาก เช่น พลละ ก็จะมีโยคะมาประกอบ จริยธรรมและคุณธรรมก็อยู่ในนั้น ซึ่งจะเข้าไปมีบทบาทอยู่ในกลุ่มของผู้เรียนทุกวัย เป็นส่วนของการทำให้เกิดคลื่น

สมองต่ำ ปัจจัยที่ทำให้เกิดคลื่นสมองต่ำมีหลายอย่าง เช่น อาหารที่ทาน การจัดห้องเรียน อาหารมีผลต่อคลื่นสมองของคนเรา และควรจะเป็นสปีชีส์ที่ห่างจากมนุษย์เยอะ ๆ อาหารประเภทน้ำตาลมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึก ในวันนี้เป็นการศึกษาเป็น Holistic Education ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกัน คนส่วนมากยังไม่เชื่อในแนวคิดนี้ (การกินอาหาร ดั่งนั้นจึงค่อย ๆ การศึกษาต้องมีปัจจัยอะไรบ้าง ปัจจัยที่ทำให้คลื่นสมองต่ำ เช่น ลมหายใจ พุดด้านบวก เสียงเพลง การทำสมาธิ การออกกำลังกาย อาหาร ทั้งหมดควรจัดให้สอดคล้องกับปรัชญา สถานที่สงบ มีต้นไม้ ธรรมชาติ เสียงเพลง และการฝึกโยคะสมาธิ ถ้าโรงเรียนไหนจัดให้สอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มากที่สุด ก็มีความเป็นนีโอมาก เพราะคลื่นสมองทำให้จิตใจมั่นคง ร่างกายแข็งแรง”

กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นความสนุกสนาน
2. ใช้เทคนิคการจูงใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
3. จัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดบรรยากาศของคลื่นสมองต่ำ เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล กิจกรรมที่ใช้ เช่น การฟังเพลงเบา ๆ การนั่งจินตนาการ การฝึกสมาธิ การร่วมรับประทานอาหารที่ถูกหลักเน้นในสปีชีส์ ที่ห่างจากมนุษย์มากที่สุด การทำใจให้สบาย การทักทายเด็กด้วยมิตรไมตรี การใช้คำพุดด้านบวก การเสริมแรง

ทุกกิจกรรมเน้นการจัดให้สอดคล้องกับแนวปรัชญา เน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี พร้อมกับผนวกในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมให้เด็กด้วยวิธีการซึมซับโดยที่เด็กไม่รู้ตัว ตามเทคนิคของผู้สอน

การประเมินผล

“ประเมิน 4 ด้านด้านวิชาการ ตัวอย่างเช่น ตอบวิชาเลขได้ใหม่ แต่เราจะคำนึงถึงดูว่าเด็กนั้นมีความสุขไหม เด็กอยากมาโรงเรียน ในด้านของจิตใจ ครูผู้สอนจะใช้วิธีการจูงใจ วิชาการ (Academic) มีการวัดที่ชัดเจนอยู่แล้ว เหมือนกันกับในปัจจุบัน เรียนภาษาอังกฤษเก่งทำอย่างไร จะมีความสุข จะดูว่าคนส่วนใหญ่เก่งไหม เช่น ใน 5 คน 1 คนที่ท็อปสูงสุด แต่อีก 4 คนตก ถือว่าการเรียนการสอนมีปัญหา จะมองในภาพรวมของคนในชั้นเรียนส่วนรวม 80 เปอร์เซนต์ ไปด้วยกันใหม่ เพราะความหมายของคำว่า สปีริต พิซิคอล เมนทอล เช่น จะเก่งไม่ใช่เก่งคนเดียว ต้องพาเพื่อนให้เก่งด้วย การจะมองว่าเด็กมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไร จริง ๆ แล้วการประเมินผลอยู่ในสังคมของเราอยู่แล้ว ในระดับประถมหรือในวัยอนุบาล จะให้เด็กร่วมประเมินผลเต็มร้อย

เปอร์เซ็นต์คงเป็นไปได้ยาก แต่ถ้าโตขึ้น เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น เช่นระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา ก็จะมีส่วนร่วม ในการประเมินผลมากขึ้น แต่ถ้าอนุบาลการให้ประเมินผลตนเองคงยาก ดังนั้นการประเมินผลตนเองคงต้องเป็นสัดส่วนตามวัย ที่เขาจะเป็น และมีความสามารถ

เด็กทุกคนจะต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งที่บ้าน ชุมชน และโรงเรียน ถ้าทางบ้านลบทางโรงเรียนให้ทางด้านบวก เด็กที่ออกมาก็บวกๆ ลบๆ มีอีกบ้าง ไม่มีอีกบ้าง ถ้าเด็กเป็นบวกหมดหรืออยู่ในระดับมากที่สุดคงต้องมีการประสานงานกันหลายฝ่าย เช่นให้ข้อมูลกับชุมชน การจัดการอบรมสัมมนาผู้ปกครอง พบปะผู้ปกครอง ได้พูดคุยกับผู้ปกครองบางท่าน มีหนังสือเขียนถึงผู้ปกครอง ให้แนวทางในการอบรมเลี้ยงดู”

การประเมินผลยังคงมุ่งเน้นในการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ในการประเมินผลให้เด็กมีส่วนร่วมในการประเมินผลทั้งต่อตนเองและสังคมรอบข้าง ตามความสามารถของแต่ละคน และความสามารถในแต่ละระดับการศึกษา โดยดูที่พัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป พฤติกรรมที่แสดงออกต่อสาธารณชน ความสามารถในการคิด การตอบ การกล้าแสดงออก และที่สำคัญคือ ด้านสังคม สังเกตจากคำกล่าวที่ว่า “จะดูว่าคนส่วนใหญ่เก่งไหม เช่น ใน 5 คน 1 คนที่อบได้คะแนนสูงสุด แต่อีก 4 คนตก ถือว่าการเรียนการสอนมีปัญหา จะมองในภาพรวมคนทั้งชั้น ส่วนรวม 80 เปอร์เซ็นต์ ไปด้วยกันไหม เพราะความหมายของคำว่า สปริต พิศิכול เมณฑอล เช่น จะเก่งไม่ใช่เก่งคนเดียว ต้องพาเพื่อนให้เก่งด้วย” นั่นก็คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของผู้เรียน ความรักความเมตตาที่จะเห็นผู้อื่นมีความสุข และอีกประเด็นหนึ่งในการประเมินผล คือ การดูว่าผู้เรียนมีความสุขในการเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า “ในการเรียนการสอนนั้น ควรให้ความสำคัญที่ตัวครู ในเรื่องของบทบาทหน้าที่ที่จะทำให้เด็กเก่ง คือการสร้างส่วนข้างในสมองเขาให้ดี เช่น สมอง ความฉลาด ทำอย่างไรจึงจะเรียนเก่ง เรียนได้ดี ร่างกายแข็งแรง ต้องเป็นหน้าที่ของครูทำให้เด็กเก่ง Love and Law” นั่นก็คือ ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง บนคำถามที่ว่า ทำอย่างไรจะให้เด็กมีร่างกายที่แข็งแรง เป็นคนเก่งของสังคม เป็นคนฉลาดได้อย่างมีความสุข มองโลกในแง่ดี พร้อมทั้งให้

ความช่วยเหลือสังคมเท่าที่ความสามารถพียงมี เป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัยมีคุณธรรม จริยธรรมมุ่งพัฒนาสังคม และเป็นผู้นำของสังคมได้ดี

ตัวอย่างและลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อให้เห็นตัวอย่างกิจกรรมและลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล และผู้ปกครองจำนวน 3 คน ถึงตัวอย่างของกิจกรรมและลักษณะการจัดกิจกรรมอันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญานี้ ข้อมูลที่ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล

แนวคิดนี้โอฮิวแมนนิส ไม่มีความแตกต่างจากต้นกำเนิด แนวคิดนี้มุ่งในเรื่องของ Objective adjustment ในการปฏิบัติเราไม่สามารถนำมาใช้ได้เต็มร้อย การศึกษาคือกระบวนการพัฒนาคนแต่กระบวนการพัฒนาด้วยเทคนิคและกระบวนการจะนำมาใช้ได้ไม่เต็มร้อย เช่น Vegetarian จะนำมาปฏิบัติก็ยังไม่เต็มร้อย แต่สามารถกระทำได้โดยอาจจะเริ่มจากปีแรก 25 เปอร์เซ็นต์ ปีที่สอง เพิ่มเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ ค่อยๆ ปรับปรุงและพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ ที่นี้ก็ไม่ได้เป็นอย่างเต็มร้อย เช่น ในตัวของผมเองมีความเต็มร้อยในการปฏิบัติ แต่ในส่วนที่จะทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามก็คงต้องใช้เวลา แนวคิดนี้จะไม่คล้ายกับปรัชญาอื่น ๆ ซึ่งจะเน้นในเรื่องของหลักการแต่ปรัชญาโอฮิวแมนนิส จะเน้นในเรื่องของการปฏิบัติ ซึ่งในการนำมาปฏิบัติจึงอาจได้ไม่เต็มร้อย เพราะในสังคมไทยเรายังไม่ค่อยยอมรับอย่างนั้น ดังนั้นจึงบอกได้ว่าในการนำมาปฏิบัติในเมืองไทยไม่มีความแตกต่างในหลักการ เพียงแต่ยังไม่เต็มร้อย จึงค่อย ๆ ทำไปเรื่อย ๆ ครูทุกคนต้องเป็นแบบอย่าง นั่นคือทุกอย่างจะค่อย ๆ ปรับปรุง (adjust) ให้เข้ากับสังคมไปเรื่อย ๆ ทั้งการปฏิบัติ สมาธิ การฝึกโยคะ เพราะเรายังมีความคิดในด้านลบอยู่และบางที่อาจจะหลุดคำพูดด้านลบออกไปบ้างทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ตั้งใจ เช่น อ้อ! คนนี้อ้วนจัง ในส่วนนี้ก็ค่อย ๆ ปรับปรุงกันไป แต่ก็พยายามทำสิ่งเหล่านี้ให้น้อยลง สรุปก็คือไม่มีความแตกต่างในด้านหลักการ ต่างตรงที่การปฏิบัติอาจยังไม่เต็มรูป ไม่เต็มร้อย ค่อย ๆ adjust ไปให้เข้ากับสังคม ไม่ใช่อยู่ ๆ จะเปลี่ยนทันที ทั้งคำพูด การสวัสดิ์ ไม่ใช่ตนเองทำได้แล้วจะให้คนอื่นทำตามได้โดยทันทีคงเป็นไปได้ เราจะค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนไป"

สำคัญที่ผู้นำ ต้องมีความเป็นมนุษยนิยมแนวใหม่ให้มากในด้านต่าง ๆ เช่น ความเข้าใจ การปฏิบัติตน การทำคลื่นสมองต่ำ เป็นต้น แต่ทุกคนหรือครูทุกคนก็พยายามทำ ทั้งการฝึกสมาธิ และกล่าวคำ บาบานัม เควาลัม หลาย ๆ ที่ที่สนใจก็จะนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแต่ละห้องที่

ปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ไม่ได้มีการแบ่งสายหรือแบ่งแนว คงเป็นปรัชญาเดียวแนวคิดเดียว แต่ผู้นำไปใช้อาจจะมีวิธีการที่แตกต่างกัน ถ้าตามชนบทหรือชาวบ้านนำไปใช้ก็อาจจะเป็นอีกแบบหนึ่ง ถ้าคน ๆ นั้น อยู่ในแ่งลบมากก็จะไปทางฝั่งซ้ายมาก ดังนั้นคนที่นำไปใช้หรือปฏิบัติก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคน

ปัจจุบันนี้ คุณกฤษดา กัมปนาทแสนยากร ได้นำแนวคิดการปฏิบัติตามหลักไปใช้และใช้อย่างจริงจัง ปรัชญาแนวนี้สามารถนำไปใช้ได้หลายทาง เช่น คนนี้สามารถนำไปใช้ในเชิงธุรกิจ แต่ขึ้นอยู่กับกรปรับตัว แต่แนวคิดนี้เป็นเรื่องง่าย ๆ คนที่นำแนวนี้มาใช้จะไม่อยู่เจียบต้องพยายามกระจายและรณรงค์เพื่อการปฏิบัติให้ผู้อื่นในสังคมได้ฝึกปฏิบัติตามด้วย

สำหรับองค์กร สถาบัน หน่วยงาน หรือผู้ที่สนใจที่จะนำแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ไปใช้ในการดำเนินการเพื่อการปฏิบัติ รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุลได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับขั้นตอนไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนในการดำเนินการที่จะนำแนวการจัดการศึกษาไปใช้เริ่มจาก

ผู้นำต้องปฏิบัติก่อน ผมก็ทำและปฏิบัติตัวก่อนในแนวคิดนี้ต้องการเน้นการที่ปฏิบัติ หัวใจคือ บริการและช่วยเหลือสังคม ครูต้องเป็นแบบอย่าง และแนะนำ หาวิธีการเผยแพร่หาแนวทางในการให้ความรู้กับบุคลากรในหน่วยงาน ใช้การ training ในแนวคิดนี้ไม่ได้เข้ามาจัดการทั้งหมดในระบบการศึกษาแต่เป็นการนำมาเติมในส่วนที่ขาดหายให้มีความสมบูรณ์ อะไรที่ดีก็ยังคงไว้ อะไรที่ขาดก็เติม โรงเรียนทุกโรงเรียนมีความเป็นนีโออยู่แล้วแต่วิธีการเท่าไรนั้นจะแตกต่างกัน และวิธีการของแนวคิดนีโอจะมีมากขึ้นอยู่กับแนวการปฏิบัติตัว เช่น การรับประทานอาหาร การฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ การฝึกคลื่นต่ำ การออกกำลังกาย การใช้คำพูดด้านบวก การใช้เพลง คือควรดำเนินการให้ได้ในทุกขั้นตอนนี้ แล้วค่อย ๆ พัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้นเรื่อย ๆ

สรุปขั้นตอนในการนำแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ไปใช้ มีดังต่อไปนี้

1. ผู้นำต้องปฏิบัติก่อน

2. ต้องเป็นแบบอย่าง และแนะนำหาวิธีการเผยแพร่หาแนวทางในการให้ความรู้กับบุคลากรในหน่วยงาน ใช้การ training
3. แนวการปฏิบัติตัว เช่น การรับประทานอาหารเช้า การฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ การฝึกเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การใช้คำพูดด้านบวก การใช้เพลง ควรดำเนินการให้ได้ในทุกชั้นตอนนี้ แล้วค่อย ๆ พัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้นเรื่อย ๆ

รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ได้ให้ตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านร่างกาย มีการฝึกโยคะทุกวัน กิจกรรมทำคลื่นสมองต่ำ ตอนเย็นมีกิจกรรมให้เด็กวิ่งรอบโรงเรียน ในชั้นมีกิจกรรมออกกำลังกายด้วย การรับประทานอาหารเช้า สนับสนุนให้ดื่มน้ำเยอะ ๆ รับประทานอาหารเช้ามีสวัสดิการ และมีกิจกรรมอาโรบิค (กิจกรรมเข้าจังหวะ)

ลักษณะของสถานที่ ควรมีลานที่กว้างเพื่อการวิ่งหรือออกกำลังกาย มีที่กระโดด ปีนป่ายเยอะ ๆ ช่วงเวลาในการปฏิบัติควรจัดทุกวัน

2. ด้านอารมณ์และสังคม การเรียนการสอนในชั้นเรียนก็ถือเป็นการพัฒนาอารมณ์อยู่แล้ว ถ้าการสอนของครูไม่ใช้การเรียนเปรียบเทียบก็ถือว่าเป็นการพัฒนาอารมณ์หรือที่เรียกว่า EQ ไม่ใช่คำพูดด้านลบไม่หลอกให้กลัวและยังต้องให้คำพูดด้านบวกเสมอ มีกิจกรรมที่ฝึกสมาธิร่วมกัน อาหารการดื่มน้ำเปล่ามีผลต่ออารมณ์ กิจกรรมด้านสังคมคือให้เด็กได้ช่วยเหลือกัน เช่น การดูพื้นที่เอง ทำความสะอาดเอง กิจกรรมที่จัดก็จะจัดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ช่วงเวลาที่ทั้งในและนอกห้องเรียน

3. ด้านสติปัญญา กิจกรรมการเรียนจัดด้วยบรรยากาศที่คลื่นสมองต่ำ พอคคลื่นสมองต่ำ การเรียนรู้ก็ดี เจ้าหน้าที่เรียนหนังสือฟรี ก็เป็นในเรื่องของสังคม มีความคิดเชิงเหตุผลโดยใช้หัวสมองเพื่อฝึกให้เด็กคิด ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ถ้าสอนหรือเรียนไม่สนุกถือเป็นการผิดของครู เน้นให้เด็กได้ฝึกกิจกรรมการคิดเอง

กิจกรรมเด่น ๆ เรียกว่า morning circle นอกนั้นก็กิจกรรมที่หลากหลาย จะมีการทำสมาธิในตอนเช้า อยู่ที่ครูคนนั้น มีจิตใจอย่างไร และสำคัญคือการใช้คำพูด ต้องมีการพูดด้านบวกทุกครั้ง

จากข้อมูลข้างต้นเป็นตัวอย่างของกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยม แนวใหม่ที่ได้จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับสถาบันหรือหน่วยงาน องค์กร ที่สนใจนำไปใช้เพื่อการพัฒนา ในแต่

ละด้านก็จะมีกิจกรรมที่สอดคล้องต่อการพัฒนาในแต่ละด้านอย่างลงตัว แต่กิจกรรมที่จัดทุกกิจกรรมก็จะมีผลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอยู่แล้ว

เพื่อให้ได้แนวคิดที่ชัดเจนและเห็นถึงตัวอย่างของกิจกรรมที่ทางโรงเรียนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จัดให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อผู้ปกครองที่ได้ส่งบุตรเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถาบันที่จัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ จำนวน 3 คน เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียนตามประสบการณ์ที่ผู้ปกครองเห็นและได้รับจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (บริบทของข้อมูลอยู่บนหน้าภาคผนวก) สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่ส่งบุตรเข้ารับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จำนวน 3 คนเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้จัดให้กับผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองคนที่ 1

กิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอน

1. การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ลักษณะกิจกรรม เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งทางด้านความคิดเห็นและพฤติกรรม

2. กิจกรรมการฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ

ลักษณะกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้นั่งสมาธิโดยการหลับตา โดยการเปิดเพลงเบา ๆ แล้วให้จินตนาการตามเนื้อหาของเพลง

3. กิจกรรมพบปะรุ่นพี่

ลักษณะกิจกรรม รุ่นพี่ได้มีส่วนร่วมในการดูแลรุ่นน้อง โดยสัดส่วนรุ่นพี่ 1 คนต่อรุ่นน้อง 1-2 คน รุ่นพี่จะเป็นผู้วางแผนในการนำเสนอกิจกรรมที่จะใช้ในช่องของการอบรมและเลี้ยงดูรุ่นน้อง ตามความถนัดและความต้องการของแต่ละคน

4. กิจกรรม mini-hiking

ลักษณะกิจกรรม ครูผู้สอนจะพานักเรียนออกเดินรอบโรงเรียนเพื่อสำรวจลักษณะสิ่งแวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นการศึกษา เช่น สัตว์ พืช

5. กิจกรรมการว่ายน้ำ

ลักษณะกิจกรรม เด็ก ๆ ทุกคนสวมชุดว่ายน้ำพร้อมที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการว่ายน้ำ ในความดูแลของครูผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการว่ายน้ำ สระน้ำจะถูกออกแบบให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองคนที่ 2

กิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอนสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ลักษณะกิจกรรม ครูคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เทคนิค การตามแรง ผ่อนแรง และสลายแรง ในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กแต่ละคน คือ ชั้นแรกการตามแรงหมายถึงยอมให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่เด็กมีความคุ้นเคยอยู่แล้วออกมาตามที่ตนเองต้องการจะแสดงออก ชั้นที่สอง ครูเริ่มให้เหตุผลในการป้องกันการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ชั้นสุดท้ายการสลายแรง โดยการให้กระบวนการตามแนวปรัชญาด้วยวิธีการจูงใจให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และในการเรียนการสอนจะไม่ใช้การเปรียบเทียบเน้นการใช้คำพูดด้านบวก

2. กิจกรรมพบปะรุ่นพี่

ลักษณะกิจกรรม น้อง ๆ จะเดินต่อตัวไปที่ห้องเรียนของรุ่นพี่แล้วพี่ จะคิดกิจกรรมที่จะอบรมเลี้ยงดูน้อง ๆ เช่นการเล่านิทาน การแสดงละคร

3. กิจกรรมการรับประทานอาหาร

ลักษณะกิจกรรม นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่มุ่งเน้นในเรื่องของผักผลไม้ ลดการรับประทานเนื้อสัตว์ หรือเป็นเนื้อสัตว์ที่มีสีเขียวซึ่งได้จากมนุษย์มากเท่าไรยิ่งดี เช่น เริ่มจากการรับประทานเนื้อไก่ เนื้อปลา

4. กิจกรรมมาปลูกผักกันเถอะ

ลักษณะกิจกรรม เด็กเรียนรู้กระบวนการปลูกผักในสวน และการเก็บผักที่ปลอดภัยมารับประทาน

5. กิจกรรมการว่ายน้ำ

ลักษณะกิจกรรม เริ่มจากให้เด็กสร้างความคุ้นเคยกับน้ำ เช่นให้นั่งหย่อนขาแกว่งขาในสระน้ำเพื่อขจัดความกลัวและเป็นการเตรียมความพร้อม แล้วจึงเรียนรู้การว่ายน้ำ

6. กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ลักษณะกิจกรรม ทางโรงเรียนใช้สมุดรายงานพฤติกรรมของผู้เรียนแล้วให้มีการเขียนสนทนา แลกเปลี่ยนข้อคิด ประมาณ 1 ครั้งต่อ 2 สัปดาห์

7. กิจกรรมการร้องเพลง

ลักษณะกิจกรรม ใช้เพลงเป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้ในการปฏิบัติตน เนื้อเพลงเป็นการแต่งเองง่าย ๆ ประกอบกับดนตรีง่าย ๆ เช่นเกีตาร์ ตัวอย่างเพลง เช่น เพลงขอบคุณอาหาร

8. กิจกรรมการฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ

ลักษณะกิจกรรม ฝึกการนั่งสมาธิใช้เพลงประกอบด้วยระยะเวลาสั้น ๆ สลับกับนิทาน

9. กิจกรรม mini-hiking

ลักษณะกิจกรรม : ฝึกนักเรียนเดินทัศนศึกษารอบ ๆ โรงเรียน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองคนที่ 3

กิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอนสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเล่นเทนนิส

ลักษณะกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง เป็นบุคคลที่เข้าใจในคุณค่าของกีฬา ได้เรียนรู้กฎกติกา เรียนรู้การแพ้ชนะ รู้การให้อภัย

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ

ลักษณะกิจกรรม ผู้ปกครองส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสในการเข้าถึงการกีฬา สนับสนุนการกีฬา

จะเห็นได้ว่าตัวอย่างของกิจกรรม จะมีความหลากหลาย มีบางกิจกรรมที่ได้เสนอมานี้เหมือนกันอาจเนื่องมาจากประสบการณ์ แต่ในแต่ละกิจกรรมที่ผู้ปกครองได้เสนอมานั้น มีความสอดคล้องกันในการปฏิบัติ

จากข้อมูลที่ได้วิจัยได้วิเคราะห์จากเอกสารและบทสัมภาษณ์และสรุปในลักษณะพรรณนาความข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาประมวลและจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อการเห็นภาพของแต่ละประเด็นที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยการนำเสนอในรูปของตารางดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 3 การประมวลข้อมูลการวิเคราะห์

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เพื่อให้เห็นภาพของงานชัดเจนผู้วิจัยจึงขอเสนอในแบบขอบตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แนวคิดของ P.R. Sarkar

ประเด็น ผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
I. R. Sarkar	“มุ่งเน้นการพัฒนาทั้ง 3 ด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน คือพัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์และสภาวะของจิตใจ มุ่งเห็นความสำคัญ และความเข้าใจในความสัมพันธ์ของทุกสรรพสิ่ง ในจักรวาล”	“สาระหลักสูตรคือเปิดกว้างทางวัฒนธรรม” “หลักสูตรเน้นในเรื่องของศิลปะ-ดนตรี” “หลักสูตรควรมีเสรีภาพ และมีความยืดหยุ่นในทุก ระดับ”	“1. พัฒนาความสามัคคี สมานสามัคคีด้วยความรักใคร่ 2. แสดงความเคารพความเอาใจใส่และสร้างให้เกิดในบุคคลอื่น 3. เป็นแบบอย่างให้กับเด็ก 4. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความรักที่จะเรียนรู้ 5. มองเห็นความแตกต่าง ความต้องการของเด็ก 6. แสดงความรักความ	“1. ช่วยเหลือครอบครัว ช่วยเหลือสังคมให้มากขึ้น 2. มีความยืดหยุ่นปรับตัวและพร้อมเปิดรับการเปลี่ยนแปลง”	1. การเล่าเรื่องนิทาน 2. ไม่ใช้การบรรยายแล้ว ให้ผู้เรียนบันทึกตาม 3. ให้มีการปฏิบัติตนแบบง่ายๆ โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมพูดคุยร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ 4. ผู้เรียนจะได้รับการจัดกิจกรรมการฝึกสมาธิ” 5. ปลุกฝังคุณค่าทางด้านดนตรีให้กับเด็กใน	“สังเกตพฤติกรรม การแสดงออกที่มุ่งไปสู่การกระจายความรู้สึกลงในเรื่องของความรักและความเมตตากรุณาเพื่อสิ่งทั้งมวลทั้งปวง”

ตารางที่ 2

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
P.R. Sarkar			เมตตากรุณา ความอดทน ความเป็นมนุษย์และความ ไม่เห็นแก่ตัว 7.ให้กำลังใจ และสร้าง แรงบันดาลใจให้กับเด็ก"		ทุกๆ วิชาโดยเริ่มตั้งแต่วิชา เด็ก" 7.การร้องเพลงให้เด็กฟัง จัดเป็นกิจกรรมที่ใช้ใน การพัฒนาเด็กทุกคน ประกอบกับการอ่านเพลง การเขียนเพลงโดยจัดให้ เป็นกิจกรรมพื้นฐานของ โรงเรียน"	

ตารางที่ 3 แนวคิด Marcus Bussey

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
Marcus Bussey	การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจซึ่งเห็นว่าเป็นที่มาของความรู้ลึกทั้งมวล	“การศึกษาพยายามที่จะให้เด็กได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับวิถีวัฒนธรรม” “อาศัยวัฒนธรรมจากตะวันตกและตะวันออกเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน”	“ครูต้องทราบสถานะความยืดหยุ่นความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมตลอดจนแนวคิดและจิตใจของเด็กแต่ละคนแล้วสามารถจัดกิจกรรมให้ได้อย่างเหมาะสม” “การแนะนำและการให้คำปรึกษาจะช่วยเสริมสร้างระเบียบวินัยความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก”	“แสดงความคิดเห็นตามความเข้าใจและความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติของตนออกมา” “สร้างวินัยโดยรับการฝึกสมาธิอย่างจริงจัง”	“แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะจัดให้ครูและนักเรียนได้ปะทะสัมพันธ์กัน” “คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” “การอบรมระเบียบวินัยโรงเรียนต้องอบรมขัดเกลาอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา” “ใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ความรู้ที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ”	“การแสดงออกและการปฏิบัติตนของเด็กจะช่วยให้ทราบถึงสภาพจิตใจ” “ดูผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กและสังคมที่เขาอาศัยอยู่ว่าเขาได้แสดงออกและปฏิบัติต่อผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เขาได้รับและเรียนรู้มา” “ตลอดจนการนำเอาหลักจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน”

ตารางที่ 4 แนวคิดของ Ac Shambhushivanada Avt

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียน	การประเมินผล
Ac Shambhushivanada Avt	“มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ใน 5 ด้านหลัก คือ มีจิตวิญญาณในความรักความเมตตา มีจิตสำนึกในคุณงามความดี มีความคิดเชิงเหตุผล มีร่างกายที่แข็งแรง และมีความสมดุลในชีวิต”	การฝึกสมาธิ การฝึกโยคะศาสตร์	จัดกิจกรรมการฝึกสมาธิและ โยคะอาสนะด้วยบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง	1.เปิดใจรับการฝึกอย่างจริงจัง 2.มีระเบียบวินัย 3.มองสังคมด้วยความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียว 4.เป็นบุคคลที่มีระเบียบเรียบร้อย 5.มีความกระตือรือร้น 6.รักสันโดษ ปล่อยวาง	1.การฝึกสมาธิ โยคะ-อาสนะ 2.การช่วยเหลือกัน การร่วมมือกัน 3.การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์	ประเมินจากพฤติกรรมในด้าน 1.การให้บริการ 2.ความงามในกริยาท่าทาง การแสดงออกต่อสังคม 3.ความก้าวหน้า ความกระฉับกระเฉง 4.ทัศนคติและการแสดงออกทางด้านความคิดเห็น และการกระทำ

ตารางที่ 5 แนวคิด เกียรติวรรณ อมาตยกุล

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียน	การประเมินผล
เกียรติวรรณ อมาตยกุล	“เป้าหมายของการพัฒนา มนุษย์ตามแนวปรัชญา มนุษยนิยมแนวใหม่ คือ การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจมั่นคง ควบคุม ความคิดตนเอง ได้ทั้ง ด้านจริยธรรม การมี ระเบียบวินัยมีจินตนาการ ความคิด สร้างสรรค์ พัฒนาจิตใจขั้นสูงสุด มี ความรักความเมตตา หรือ ความรักไร้จำแนก มีความ รู้ทางด้านวิชาชีพวิชาการ”	“จัดให้สอดคล้องในวัย แรก เน้นความรัก ความเมตตา ความอบอุ่น และ ความหวังใจ ในวัยที่สอง เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ที่ตื่น เต็มทำท่าย ในวัยที่สาม เด็กเริ่มเป็นวัยรุ่นซึ่งเป็น วัยแห่งความครุ่นคิด ใฝ่รู้ เด็กจึงควรได้รับการส่งเสริมด้านสติปัญญา ไหวพริบ ในวัยที่สี่ เน้น การ ส่งเสริมให้แสดงออกถึง ความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและ ผู้อื่นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่าง ยิ่งของคนในวัยนี้	“1.เรียนรู้วิธีการพัฒนา สมอชีกซ้ายซีกขวา 2.ถ่ายทอดความรู้ให้กับ เด็กด้วยวิธีการงูในไม้ใช้ การบังคับ 3.เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ เด็ก 4.การให้ความรัก 5.การสร้างภาพพจน์ด้าน บวกให้กับเด็ก 6.การสร้างบรรยากาศ คลื่นสมองต่ำ 7.การยอมรับและให้ เกียรติแก่ผู้เรียน การข้ม แอ้มแจ่มใส	1.เปิดใจรับสิ่งใหม่ 2.เป็นผู้นำและเป็นผู้ ตามที่ดี 3.ทุกอย่างทำด้วยความ รัก	“1.กิจกรรมการเรียนรู้สิ่ง แวดล้อมที่หลากหลาย เช่น ศิลปะ-ดนตรีและ เพลง การทำสมาธิ 2.กิจกรรมที่มุ่งเน้นความ สนุกสนานทำท่าย 3.กิจกรรมมุ่งกระตุ้นให้ผู้ เรียนใช้ความคิด	1.สังเกตว่าผู้เรียนมีความ สุขในการเรียน 2.ร่วมประเมินผลตาม ความสามารถในแต่ละ ระดับ 3.ผู้เรียนมีการช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 6 แนวคิด วิไล องค์กรนวัตกรรม

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
วิไล องค์กรนวัตกรรม	“เป้าหมายของแนวคิดปรัชญามนุษชนิยมแนวใหม่ในการพัฒนามนุษย์และสังคมคือ การพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจและการถ่ายทอดความรู้สึที่ดีเต็มไปด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่สู่วิถีการดำเนินชีวิตเพื่อการสร้างสรรค์สังคมที่ดีงามต่อไป”	“พยายามที่จะดำรงคุณค่าและเป้าหมายเดิมของตะวันออกไว้ โดยไม่ปฏิเสธวิทยาการและเทคโนโลยีแบบตะวันตกที่มีความก้าวหน้าขึ้น” “เน้นให้ดำรงไว้ซึ่งสิ่งมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณี”	“สอนวิทยาการต่างด้วยภาษาท้องถิ่น” “จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในชั้นเรียนจะช่วยให้เด็กสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง”	“เล่นและคิดฝันไปตามจินตนาการของตนเองและมีการค้นพบความจริงด้วยตนเอง”	“จัดให้เด็กได้มีโอกาสดูแลสัตว์เลี้ยงและต้นไม้เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักแสดงความรักและความเอาใจใส่ต่อผู้ที่มีความอ่อนแอและความต้องการการดูแลช่วยเหลืออื่น ๆ ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมการเล่นเกมและเล่นละครเพื่อให้เด็ก ได้มีจินตนาการทางด้านสังคมขึ้นด้วย” “จัดการศึกษาในรูปแบบที่สนุกเพลิดเพลินและน่าสนใจโดยใช้เกม คนตริ นิทาน มุมแต่งตัวมุมเกมและของเล่น”	“สามารถนำไปใช้กับการพัฒนาชีวิตและสังคมของตนเองได้”

ตารางที่ 7 แนวคิด วีระเทพ ประทุมเจริญวัฒนา

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
วิระเทพ ประทุมเจริญ วัฒนา	“เพื่อนำความรู้สึที่ดี ต่อตนเองเข้าสู่จิตใจ สำนึกและทำงานได้อย่าง มีคุณภาพ”	“ใช้การฝึกอาสาสมัครเป็นกิจกรรมหลัก”	“จะต้องอาศัยวิธีการที่ทำให้จิตใจได้สำนึกสงบลงและเป็นอิสระจากความคิดทั้งหมด”	“การไปพูดคุยกับเพื่อนๆ” “การพูดให้กำลังใจตนเอง”	“ใช้เทคนิคคำพูดด้านบวกที่สร้างความรู้สึที่ดีต่อตนเองให้เกิดขึ้นในจิตใจได้สำนึก โดยจะต้องย้ำและคิดถึงคำพูดทางบวกบ่อยๆสม่ำเสมอ”	“การบันทึกความรู้สึที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง” “ผู้ฝึกมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปมีความร่าเริง แจ่มใส กระฉับกระเฉง มั่นใจในตนเองสูง ยอมรับความเป็นตัวของตัวเอง”

ตารางที่ 8 แนวคิด อุไรวรรณ ขมวัฒนา และ ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ญ

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
อุไรวรรณ ขมวัฒนา	“มุ่งเน้นพัฒนาอัจฉริยภาพที่แฝงเร้นในตัวเด็กนักเรียนให้ปรากฏออกมาให้ได้มากที่สุด”	“กิจกรรมทั้ง 4 ได้แก่การบริหารจัดการด้วยการฝึกโยคะ-อาสนะ การทำสมาธิ การใช้คำพูดด้านบวก และการผ่อนคลายช่วยนำศักยภาพในการเรียนของนักเรียนมาใช้ให้ได้มากที่สุด”	“ทำการสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสไปใช้เพราะการสอนตามแนวนีช่วยพัฒนานักเรียนได้ในทุกๆ ด้านควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางการ”	“มีความมั่นใจในตัวเองกล้าแสดงออก นักเรียนมีน้ำใจกับเพื่อนๆ และครู”	“ไม่ใช้การสอนแต่เพียงให้นักเรียนจดจำเนื้อหาวิชาหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ เท่านั้นแต่จะมีกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาความพร้อมทั้งในด้านร่างกายและจิตใจในทุกระดับ”	“ใช้ระยะเวลาานเพื่อศึกษาพัฒนาการในระยะต่อไปว่ามีแนวโน้มอย่างไร”
ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ญ	“มุ่งพัฒนาจิตใจให้เห็นคุณค่าในตนเอง”	“การจงจิตได้สำนึก”	“นำเสนอกิจกรรมด้วยบรรยากาศ ความเป็นกันเองและความสนุกสนาน”	“ใช้คำพูดด้านบวกผ่านจิตได้สำนึกเพื่อการเห็นคุณค่าในตนเอง”	“การใช้คำพูดด้านบวก การเสริมแรง การให้กำลังใจในการฝึกสมาธิ”	“การจงจิตได้สำนึกตามทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิสมีผลต่อการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก”

ตารางที่ 9 แนวคิด เยาวลักษณ์ โพธิสุทธิ์

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
แนวคิดโพธิสุทธิ์	“เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดนี้ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและมั่นใจที่จะนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ”	“ควรจะนำกิจกรรมการพัฒนาตนเองทั้ง 6 กิจกรรมมาสอดแทรกและปรับให้กับการศึกษา”	“ควรเชิญแพทย์หรือนักโภชนาการมาพูดคุยถึงประโยชน์ของการทานอาหารที่ประกอบด้วยพืชและโทษของการทานอาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์” “ผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนด้วย เช่น อยู่ในวัยใดเพศอะไร”	“แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน”	“กิจกรรมการออกกำลังกายเต้นแอโรบิก รวมไปถึงกิจกรรมการงูจิได้สำนึก” “กิจกรรมการรับประทานอาหารที่มีคุณค่านั้นเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างมากต่อร่างกาย” กิจกรรมการสร้างความรู้สึที่ดีให้กับตนเองและผู้อื่น” “เน้นกิจกรรมการปฏิบัติให้มากขึ้น” “เข้ากลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์”	“ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น”

ตารางที่ 10 แนวคิด ศตพร วิไลรัตน์

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
ศตพร วิไลรัตน์	“การสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสจะสอนโดยการให้เด็กเห็นถึงความสัมพันธ์ของทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาล เพื่อที่เด็กจะได้เติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ”	“ในแต่ละเรื่องที่สอนนั้นจะผสมผสานกิจกรรมจากวิธีการสอนทั้ง 4 วิธี ได้แก่ การเล่านิทาน การฝึกโยคะอาสนะ การทำสมาธิและศิลปะ-ดนตรี”	“ครูควรจะทำตัวอย่างให้เด็กได้ดูและเลียนแบบ” “ควรให้โอกาสเด็กทุกคนได้แสดงผลงานของเขาโดยไม่เจาะจงเลือกเฉพาะชั้นที่ดีที่สุดเท่านั้น”	“แสดงผลงานของตนเองภายในห้องเรียนและนำกลับมาให้บิดามารดาชื่นชม” “แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง”	“ใช้วิธีการ 4 ประการคือการเล่านิทาน การฝึกโยคะ-อาสนะ การทำสมาธิ และศิลปะ-ดนตรี จะช่วยสร้างเสริมความสมดุลระหว่างการใช้อวัยวะเคลื่อนไหวต่างๆ กับสติปัญญา” “การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศต่างๆ ในห้องเรียนที่มีความเหมาะสมต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก” “จัดบรรยากาศของการเรียนด้วยความรักความสนุกสนานเป็นกันเอง”	“สังเกตจากความพึงพอใจและความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม และให้ผู้เรียนมีส่วนในการเสนอผลงานของตนเอง ประเมินผลงานของตนเองและประเมินผู้ตามความสามารถของตน”

ตารางที่ 11 แนวคิด วิวรรณ ศรีกุศลานุกูล

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
วรรณศรีกุศลานุกูล	“มุ่งเน้นการพัฒนาความเชื่อมั่น ความเป็นตัวของตัวเอง ความกล้าแสดงออกต่อสาธารณชนและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้”	“สอดแทรกคุณธรรมด้วยกิจกรรมทั้ง 4 ได้แก่การบริหารการด้วยการฝึกโยคะ-อาสนะ การทำสมาธิ การใช้คำพูดด้านบวก และการผ่อนคลาย”	“กระตุ้นและให้กำลังใจผู้เรียนด้วยความรักความเมตตา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกในสิ่งที่สนใจและมีความถนัด”	1.แสดงความคิดเห็นออกสู่สาธารณชน 2.รับฟังเหตุผลและความคิดเห็นของผู้อื่น 3.ยอมรับผิดเมื่อรู้ตนผิด 4.ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนด้วยความตั้งใจ 5.ขี้มขี้แยมขี้มใส 6.เลือกในสิ่งที่ตนเองสนใจ	“จัดการเรียนการสอนด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน เป็นกันเองน่าสนใจ และเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเรียนเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ”	“สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกต่อหน้าผู้อื่นในเรื่องความมั่นใจ ความเป็นตัวของตัวเอง”

ตารางที่ 12 แนวคิดจากการประมวลของผู้วิจัย

ประเด็นผู้เขียน	จุดมุ่งหมาย	หลักสูตร	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	กิจกรรมการเรียน	การประเมินผล
ผู้วิจัย	“มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในทุกๆด้านอย่างสมดุลและอย่างพร้อมเพรียงทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ความรู้สึก จิตวิญญาณในสังคม และสติปัญญา มุ่งพัฒนาให้เกิดความรักความเมตตาแล้วสามารถกระจายความรักความเมตตาออกสู่สรรพสิ่งทั้งมวล	“หลักสูตรมุ่งเน้นในการผสมผสานวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งทางตะวันตกและตะวันออก ศิลปะดนตรี และมีเสรีภาพ ชัดหุ่นจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในทุกระดับ โดยกิจกรรมหลักที่บรรจุลงในหลักสูตรคือการฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ-อาสนะ การรับประทานอาหารที่มีคุณค่า การเห็นคุณค่าในตัวเอง”	“1.เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน 2.มองเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล 3.เป็นผู้ให้คำแนะนำคำปรึกษา และให้ความรู้ด้วยความรักความเมตตา 4.สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 5.ให้ความเคารพและเอาใจใส่ต่อผู้เรียน พัฒนาความสามัคคีให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน”	“1.เลือกและรับผิดชอบในสิ่งที่เลือก 2.เปิดใจรับสิ่งใหม่ด้วยความตั้งใจ 3.กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกทั้งในความคิดเห็นและการกระทำ 4.ให้กำลังใจตนเองและผู้อื่น ด้วยคำพูดคำบวก 5.เล่นแสดงบทบาทสมมติและคิดไปตามจินตนาการ	“1.การเล่านิทานเพื่อสร้างจินตนาการ 2.ไม่ใช้บรรยากาศการเรียนแบบฟังแล้วจดบันทึกตามแต่เพียงอย่างเดียว 3.จัดกิจกรรมปะทะสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 4.จัดกิจกรรมการฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ-อาสนะ การรับประทานอาหารที่มีคุณค่า การเห็นคุณค่าในตัวเอง	“1.ความสนุกสนาน ความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียน 2.ร่าเริงแจ่มใส กระฉับกระเฉง อ่อนนุ่มต่อมตน 3.สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสาธารณชน 4.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามความสามารถของตน”

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ของข้อมูลให้ง่ายต่อการตีความ วิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งได้ผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่จากตารางเมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า หลายคนได้กล่าวและให้ความสำคัญในแต่ละส่วนที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาให้ดีจะพบว่าสามารถจัดให้เข้ากรอบหลักหรือประเด็นหลักในการพัฒนาได้ในขอบเขตเดียวกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

P.R. Sarkar กล่าวถึงจุดมุ่งหมายไว้ว่า "มุ่งเน้นการพัฒนาทั้ง 3 ด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน คือพัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์ และสภาวะจิตใจ มุ่งเห็นความสำคัญและความเข้าใจในความสัมพันธ์ของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล" ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับคำกล่าวเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของเกียรติวรรณ อมาตยกุล ที่กล่าวว่า "เป้าหมายของการพัฒนามนุษย์ตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ คือการมุ่งเน้นพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้ง 4 ด้านคือ 1. การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง 2. มีจิตใจมั่นคง ควบคุมความคิดตนเองได้ทั้งด้านจริยธรรม การมีระเบียบวินัยมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาจิตใจขั้นสูงสุด 3. ด้านสังคมคือมีความรักความเมตตา หรือความรักไร้จำแนก และ 4. มีความรู้ทางด้านวิชาชีพวิชาการ" ซึ่งจะเห็นได้ว่าการแบ่งด้านเพื่อการพัฒนาที่แตกต่างกัน ด้านที่ P.R. Sarkar ไม่ได้กล่าวถึงคือ "การพัฒนาด้านสติปัญญาวิชาการ" ในส่วนที่มีความสอดคล้องกันคือ การพัฒนา "ด้านร่างกาย" "ด้านอารมณ์และจิตใจ" แต่เมื่อพิจารณาให้ดีก็จะพบว่า เมื่อสภาวะจิตใจได้รับการพัฒนาแล้วสติปัญญาก็จะเกิด ดังที่ Marcus Bussey ได้กล่าวให้เห็นชัดเจนว่ามุ่งเน้นในการพัฒนาจิตใจเพราะเห็นว่าจิตใจมีความสำคัญและเป็นที่มาของความรู้อีกทั้งหมด ดังนี้ "การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจซึ่งเห็นว่าเป็นที่มาของความรู้อีกทั้งหมด" เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งคือ Ac Shambhushivanada Avt ได้กล่าวเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้ว่า "มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ใน 5 ด้านหลัก คือ 1. มีจิตวิญญาณในความรักความเมตตา 2. มีจิตสำนึกในคุณงามความดี 3. มีความคิดเชิงเหตุผล 4. มีร่างกายที่แข็งแรง และ 5. มีความสมดุลในชีวิต" วิเคราะห์ให้เห็นมีการพูดถึงความสำคัญในทุก ๆ ด้านใกล้เคียงและคล้ายคลึงกัน ถ้ามองในด้านแรก คือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม (P.R. Sarkar = สภาวะของจิตใจ, Ac = มีจิตวิญญาณในความรักความเมตตา และ มีจิตสำนึกในคุณงามความดี, เกียรติวรรณ อมาตยกุล = มีระเบียบวินัย) ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้กล่าวไว้เช่นกัน ด้านสติปัญญาจะกล่าวให้เห็นชัดเจนเฉพาะ เกียรติวรรณ และ Ac (มีความรู้ทางด้านวิชาชีพวิชาการ และ มีความคิดเชิงเหตุผล ตามลำดับ) ส่วนผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น เช่น วิไล องค์อนันต์คุณ เมื่อพิจารณาและวิเคราะห์จะ

พบได้ว่ามีกรกล่าวด้านหลัก ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไว้เช่นกัน วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา มุ่งในเรื่องของอารมณ์และสังคม อุไรวรรณ ชมวัฒนา มุ่งในเรื่องของสติปัญญา ศตพร วิไลรัตน์ มุ่งในเรื่องสังคม วิพรรณ ศรีกุลานุกุล มุ่งในเรื่อง จิตใจ สังคม แต่ทั้งนี้จากการพิจารณาและวิเคราะห์ให้ดี แล้วจะพบได้ว่าการมุ่งเพื่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างทัดเทียมกัน แต่ที่พบได้มากที่สุดคือการมุ่งเพื่อการพัฒนาในด้านจิตใจเป็นส่วนใหญ่

ด้านหลักสูตร P.R. Sarkar ชี้เห็นว่า หลักสูตรควรมุ่งเน้นในเรื่องของการเปิดกว้างทางวัฒนธรรม ศิลปะดนตรี ยืดหยุ่นมีเสรีภาพ Marcus มุ่งในเรื่องของ วัฒนธรรม , เกียรติวรรณ มุ่งในเรื่องของความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตรที่แต่ละวัยควรจะได้รับ วิไล มุ่งในการเปิดกว้างทางวัฒนธรรมเช่นกันโดยกล่าวว่า “พยายามที่จะดำรงคุณค่าของวัฒนธรรมเดิมโดยไม่ปฏิเสธ วิทยาการและเทคโนโลยีตะวันตก” นอกนั้นก็พยายามชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมหลัก ๆ ที่มีความสำคัญที่ควรจะนำมาบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาให้สอดคล้องจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ มีการกล่าวและให้ความสำคัญของเนื้อหาที่ควรจะนำมาบรรจุลงในหลักสูตรคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันบ้างตามแนวคิดแต่ก็สามารถสรุปให้เห็นถึงความชัดเจนในด้านหลักสูตรคือ หลักสูตรมุ่งเน้นในการผสมผสานวัฒนธรรมที่หลายทั้งทางตะวันตกและตะวันออก ศิลปะดนตรี และมีเสรีภาพ ยืดหยุ่นจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในทุกระดับ

ด้านบทบาทผู้สอน จากการพิจารณาในรูปแบบของตารางข้างต้นจะพบได้ว่า ส่วนมากจะกล่าวถึงในเรื่องของ การเป็นแบบอย่างที่ดี ความเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียน และการให้ความรักความเมตตากับผู้เรียน ไม่ใช้การบังคับในกระบวนการเรียนการสอน มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานเป็นกันเอง

ด้านบทบาทของผู้เรียนจะพบได้ว่าผู้เรียนควรเปิดใจรับสิ่งใหม่ด้วยความจริงใจ และร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการมีปฏิริยาตอบสนองในการเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็น บทบาทนี้เมื่อวิเคราะห์ดูแล้วจะพบว่าผู้เรียนจะแสดงบทบาทตามที่กล่าวได้เต็มประสิทธิภาพที่สุดนั้น ผู้สอนมีบทบาทสำคัญมากในการที่จะกระตุ้น ยั่วยุให้ผู้เรียนได้ทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นผู้สอนจึงมีความสำคัญในการแสดงบทบาทตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังต้องแสดงบทบาทด้วยความจริงใจด้วยอีกทาง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ จากตารางวิเคราะห์พบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนาน

เป็นกันเองเพราะเชื่อว่าเมื่อบรรยากาศการเรียนการสอนดีก็ทำให้กระบวนการสอนการจดจำดีตามไปด้วย จะพบได้ว่ากิจกรรมที่น่าสนใจที่มีผู้กล่าวถึงมากคือศิลปะดนตรี การเล่าเรื่อง การทำสมาธิ การสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และการรับประทานอาหารที่ถูกต้องและมีประโยชน์ แต่ในกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมานี้ควรที่จะดำเนินตามบรรยากาศที่กล่าวมาข้างต้น คือความเป็นกันเอง ความสนุกสนาน ความรักความเมตตา จึงจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์และอีกประการหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวนี้คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียนนั่นก็คือ การปะทะสัมพันธ์กันระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็น

ด้านการประเมินผลส่วนมากจะพบได้ว่าให้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกสู่สังคม ผู้เรียนสามารถที่จะร่วมประเมินผลได้แต่ควรคำนึงถึงความสามารถในแต่ละระดับของผู้เรียนและวัยของผู้เรียนด้วย จากที่ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนเบื้องต้นที่สามารถที่จะบอกได้คือ ความพึงพอใจ ความสนุกสนานของผู้เรียน เพราะพฤติกรรมนี้จะแสดงออกมาให้เห็นได้ชัดเจน จากการสัมภาษณ์ จะพบได้ว่า ถ้ากิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนไม่สนุกกับการเรียนการสอนถือว่าเป็นความผิดของผู้สอน ผู้สอนควรมีเทคนิคที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความสนุกสนานและความรักความเมตตา ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นได้ว่ากระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนมีความสำคัญมากในการดำเนินการ

ตอนที่ 4 การแจกแจงข้อมูลการวิเคราะห์

จากข้อมูลและผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 12 ที่ ผู้วิจัยได้นำเสนอให้เห็นในลักษณะดังกล่าว ในแต่ละด้านสามารถแจกแจงให้เป็นประเด็นย่อย แล้วนำเสนอในลักษณะของตารางอีกครั้งหนึ่ง โดยการประมวลให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อความ ประโยคที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้กล่าวถึง ซึ่งการนำเสนอในลำดับถัดจากนี้เป็นนำเสนอในลักษณะของการตรวจสอบแล้วทำเครื่องหมาย (* , -) ให้เห็นถึงความถี่

ข้อตกลง

ในการนำเสนอในรูปตารางในลำดับถัดไปผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ต่อไปนี้แทนรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- A สัญลักษณ์แทน P.R. Sarkar
- B สัญลักษณ์แทน Marcus Bussey

- C สัญลักษณ์แทน Ac
 D สัญลักษณ์แทน เกียรติวรรณ อมาตยกุล
 E สัญลักษณ์แทน วิไล องค์อนันต์คุณ
 F สัญลักษณ์แทน วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา
 G สัญลักษณ์แทน อุไรวรรณ ชมวัฒนา
 H สัญลักษณ์แทน ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ง
 I สัญลักษณ์แทน เขาวลักษณะ โทธิสุทธิ์
 J สัญลักษณ์แทน ศตพร วิไลรัตน์
 K สัญลักษณ์แทน วิวรรณ ศรีกุลานุกุล
 * สัญลักษณ์แทน การมีกรกล่าวถึงประเด็นนั้น ๆ
 - สัญลักษณ์แทน การไม่ได้กล่าวถึงประเด็นนั้น ๆ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ด้านจุดมุ่งหมาย

ประเด็น	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	รวม	%
จุดมุ่งหมายการศึกษา													
1.ร่างกาย	*	-	*	*	*	-	*	-	-	*	-	6	54.5
2.อารมณ์	*	*	*	*	*	*	*	*	-	*	*	10	90.9
3.สังคม	*	-	*	*	*	-	-	*	*	*	*	8	72.7
4.สติปัญญา	-	-	*	*	-	-	*	-	-	-	*	4	36.3
5.ความรักความเมตตา	*	-	*	*	*	-	-	-	-	-	-	4	36.3
6.กระจายความรักความเมตตา	*	-	-	*	*	*	-	-	-	-	-	4	36.3
7.ความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง	*	-	*	-	-	-	-	*	-	*	*	5	45.4

จากตารางที่ 13 ข้อมูลที่ได้จากการแจกแจงจะเห็นได้ว่าข้อความด้านอารมณ์จะมีการกล่าวถึงกันมากทั้งนี้อาจเนื่องจากการเห็นว่า เมื่อมีการพัฒนาอารมณ์ให้ดีแล้วก็จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาอย่างอื่นต่อไป ในเรื่องของสังคมจะอยู่ในลำดับรองและด้านร่างกายอยู่ในลำดับที่

3 ในประเด็นอื่น จะมีการกล่าวถึงในลักษณะการกระจายออกไปไม่ค่อยโดดเด่น ประเด็นความรัก ความเมตตา การกระจายความรักความเมตตา จะกล่าวถึงอยู่ในลำดับต่ำสุด แต่ถ้าพิจารณาแล้วจะพบได้ว่าในประเด็นสังคม อารมณ์ ความรักความเมตตาจะเป็นกลุ่มเดียวกัน

ตารางที่ 14 ด้านหลักสูตร

ประเด็น	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	รวม	%
หลักสูตร													
1.วัฒนธรรม	*	*	-	-	*	-	-	-	-	-	-	3	27.2
2.ศิลปะดนตรี	*	-	-	*	-	-	-	-	-	*	-	3	27.2
3.เสรีภาพ	*	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	2	18.1
4.ความต้องการของผู้เรียน	*	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	2	18.1
5.ความยืดหยุ่น	*	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	2	18.1
6.การทำสมาธิ	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	10	90.9
7.การฝึกโยคะ-อาสนะ	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	10	90.9
8.การรับประทานอาหาร	*	-	*	*	*	-	*	*	*	-	*	8	72.7
9.การสร้างความรู้สึกที่ดี	*	-	*	*	*	*	*	*	*	-	*	9	81.8

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่าหลักสูตรที่กลุ่มผู้เขียนให้ความสำคัญในการบรรจุลงในหลักสูตรที่โดดเด่น และมีความชัดเจน คือ หลักสูตรที่มุ่งเน้นในการปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ การฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ-อาสนะ การรับประทานอาหาร และการสร้างความรู้สึกที่ดี และยังคงให้ความสำคัญในเรื่องของวัฒนธรรม ศิลปะดนตรี เสรีภาพ ความต้องการของผู้เรียน ความยืดหยุ่น อีกด้วย

ตารางที่ 15 ด้านบทบาทผู้สอน

ประเด็น	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	รวม	%
บทบาทของผู้สอน													
1.การเป็นแบบอย่าง	*	-	*	*	-	*	-	-	-	*	-	5	45.4
2.การแสดงความรักความเมตตา	*	-	*	*	-	*	-	-	-	-	*	5	45.4
3.การให้คำแนะนำ คำปรึกษา	*	*	*	-	-	*	-	-	-	-	-	4	36.3
4.การสร้างแรงบันดาลใจ	*	-	*	*	-	*	-	-	-	-	-	4	36.3
5.การเอาใจใส่ ให้ความเคารพ	*	*	*	*	*	-	-	*	-	*	-	7	63.6
6.ความแตกต่างระหว่างบุคคล	*	*	*	*	*	*	*	*	-	*	*	10	90.9
7.การสร้างบรรยากาศที่สนุก	*	-	*	*	*	*	*	*	*	-	-	8	72.7

จากตารางที่ 15 จะพบได้ว่า บทบาทของผู้สอนในการสังเกตเห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีผู้กล่าวถึงและให้ความสำคัญเกือบทุกคน รองลงมาคือ การสร้างบรรยากาศที่สนุก การเอาใจใส่ และการให้ความเคารพซึ่งกันและกันทั้งผู้เรียนและผู้สอน นอกนั้นซึ่งได้แก่การเป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียน การแสดงความรักความเมตตา การให้คำแนะนำ คำปรึกษา การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน จะมีการกล่าวถึงในลักษณะภาพรวมและมีการกระจาย

ตารางที่ 16 ด้านบทบาทผู้เรียน

ประเด็น	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	รวม	%
บทบาทผู้เรียน													
1.การเลือก	-	-	-	-	*	-	-	-	-	-	*	2	18.1
2.ความรับผิดชอบ	-	-	-	-	*	*	-	-	-	-	-	2	18.1
3.การแสดงออก	-	*	*	-	-	*	*	-	*	*	*	7	63.6
4.ความมั่นใจ	-	-	*	-	*	*	*	-	-	*	-	5	45.4
5.กำลังใจ คำพูดด้านบวก	*	-	*	-	-	*	-	*	-	-	-	4	36.3
6.ความรัก	*	-	-	*	-	-	*	-	-	-	-	3	27.2
7.การเปิดใจ	*	*	*	*	-	-	-	-	-	-	*	5	45.4
8.ยิ้มแย้มแจ่มใส	*	-	-	-	-	*	-	-	-	-	*	3	27.2

จากตารางที่ 16 ในด้านบทบาทของผู้เรียนซึ่งประเด็นย่อยที่ได้แจกแจงออกมาคือ การเลือก ความรับผิดชอบ การแสดงออก ความมั่นใจ กำลังใจ คำพูดด้านบวก ความรัก การเปิดใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส จะมีการกล่าวถึงในภาพรวมของตารางที่มีการกระจายไม่โดดเด่นในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

ตารางที่ 17 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ประเด็น	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	รวม	%
กิจกรรมการเรียนการสอน													
1. ศิลปะดนตรี การเล่นกีฬา	*	-	*	*	*	-	-	-	-	*	*	6	54.5
2. การจัดบันทึกตามฝ่ายเดียว	*	*	-	-	-	-	*	-	-	-	-	3	27.2
3. กิจกรรมปะทะสัมพันธ์	*	*	-	*	-	-	*	*	*	-	-	6	54.5
4. การฝึกสมาธิ	*	-	*	*	-	-	-	*	-	-	*	5	45.4
5. การฝึกโยคะ-อาสนะ	*	-	*	-	-	-	-	*	-	*	*	5	45.5
6. การรับประทานอาหาร	-	-	-	-	-	-	-	*	*	-	-	2	18.1
7. การเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น	-	-	-	-	*	-	-	*	*	-	-	3	27.2
8. การเน้นย้ำตลอดการปฏิบัติ	-	-	*	-	*	*	-	-	*	-	*	5	45.4
9. กิจกรรมที่สนุกสนาน	-	-	*	*	-	*	-	*	-	*	*	6	54.5

จากตารางที่ 17 ข้อความศิลปะดนตรี การเล่นกีฬาและ กิจกรรมที่หลากหลายสนุกสนาน จะมีการกล่าวถึงกันมาก รองลงมาคือ การฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ-อาสนะ การเน้นย้ำในกิจกรรม นอกนั้นอยู่ในลักษณะการกระจายตามภาพจากตาราง

ตารางที่ 18 ด้านการประเมินผล

ประเด็น	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	รวม	%
การประเมินผล													
1.ความพึงพอใจ	-	-	*	*	-	-	-	-	-	*	-	3	27.2
2.ความสนุกสนาน	-	-	-	*	-	-	-	-	-	*	-	2	18.1
3.พฤติกรรม	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	11	100
4.การมีส่วนร่วม	-	-	*	*	-	-	-	-	-	-	-	2	18.1
5.การแสดงออก	*	*	*	-	*	-	-	-	*	-	*	6	54.5
6.ร่วมประเมินผลตาม	-	-	-	*	-	-	-	-	-	*	-	2	18.1
ความสามารถ													
7.การกระจายความรัก	*	-	*	*	-	-	-	-	-	-	-	3	27.2

จากตารางที่ 18 ข้อความที่มีการกล่าวถึงกันมากที่สุดคือ พฤติกรรม ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสังคมและสาธารณชน รองลงมาคือการแสดงออก และการร่วมประเมินผลตามความสามารถของผู้เรียนเองตามลำดับ และนอกนั้นก็มีการกล่าวถึงในลักษณะการกระจายในภาพรวมตามตาราง